

Vámosgyörki
Visontai Kovách László Katolikus Általános
Iskola és Óvoda

Pedagógiai programja és helyi tanterve

OM:031550

Módosítva: 2025.08.29.

Tartalom

BEVEZETŐ	5
1. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	7
1.1 AZ INTÉZMÉNY ADATAI:.....	7
1.2 HITÉLET	9
1.3 TÖRVÉNYI HÁTTÉR	10
1.4 ISKOLÁNK RÖVID TÖRTÉNETE.....	11
1.5 SZEMÉLYI FELTÉTELEK	12
1.6 TÁRGYI FELTÉTELEK	12
1.7 AZ ISKOLA IRÁNYÍTÁSI-SZERVEZETI STRUKTÚRÁJA	16
1.8 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	19
1.8.1 <i>Küldetésnyilatkozat</i>	19
1.8.2 <i>Nevelési-oktatási céljaink:</i>	25
1.9 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	28
1.10 AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	34
1.11 AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA	39
1.12 A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI...	40
1.13 A TANÍTÁSI ÓRÁN MEGVALÓSÍTHATÓ KÖZÖSSÉGFEJLESZTŐ FELADATOK	42
1.14 A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	44
1.15 A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	45
1.16 A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM	47
1.17 SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ ÉS TANULÁSI NEHÉZSÉGGEL, VAGY MAGATARTÁSZAVARRAL KÜZDŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉG	48
1.18 AZ IFJÚSÁGVÉDELMI FELADATOK ELLÁTÁSA.....	55
1.19 A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	57
1.20 AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ TANULÓI RÉSZVÉTELI RENDJE.....	60
1.21 KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL, TANULÓKKAL, AZ ISKOLA PARTNEREIVEL	60
1.22 A TANULÓK KÖZÖSSÉGÉT ÉRINTŐ KAPCSOLATTARTÁSI FORMÁK	62
1.23 A SZÜLŐK KÖZÖSSÉGÉT ÉRINTŐ EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁK:.....	62
1.24 AZ ISKOLAVÁLTÁS, VALAMINT A TANULÓ FELVÉTELÉNEK, ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI 64	
1.25 ÁTJÁRHASZÁR HASZÁR AZ ISKOLA FELSŐBB ÉVFOLYAMAIBA.....	66
1.26 A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA VIZSGASZABÁLYZATA	67
1.27 AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI, FORMÁI.....	69
1.28 AZ ISKOLÁNK HAGYOMÁNYRENDSZERE	70
1.29 ISKOLAI TEVÉKENYSÉGEK	71
2 AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	73
2.1 A VÁLASZTOTT KERETTANTERV ÓRASZÁMAI, TANTÁRGYAI ÉVFOLYAMONKÉNT ÉS A KÖTELEZŐ ÓRÁK FELETTI ÓRASZÁMOK, TANTÁRGYAK.....	75
2.2 CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI.....	96
2.3 AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	97
2.4 A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA	98
2.5 A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	99
2.6 AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉS ELVEI.....	100

2.7	A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS	108
2.8	A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK, EDZETTSÉGÉNEK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK.....	109
2.9	A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJAI	110
2.10	AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA	114
2.11	A TANULÓK MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSI ELVEI.....	116
2.12	A TANULÓ JUTALMAZÁSA, BÜNTETÉSE	119
2.13	A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK	120
3	AZ ÓVODÁK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	123
3.1	AZ EGYHÁZI NEVELÉS ALAPELVEI	123
3.2	KATOLIKUS GYERMEKKÉP	123
3.3	KATOLIKUS ÓVODAKÉP	124
3.4	SIKERKRITÉRIUMOK	124
4	AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	125
4.1	HITÉLETRE NEVELÉS ERŐSÍTÉSE.....	125
4.2	AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	126
4.2.1	<i>Egészségfejlesztési Programunk</i>	<i>129</i>
4.3	AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	139
5	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	142
5.1	SZEMÉLYI FELTÉTELEK	142
5.2	TÁRGYI FELTÉTELEK	144
5.3	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	145
5.3.1	<i>Napirend, heti rend</i>	<i>145</i>
5.3.2	<i>Tervezés.....</i>	<i>150</i>
5.4	ÜNNEPEINK	150
5.5	A SZÜLŐ, GYERMEK, ÓVODAPEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, AZ ÓVODA KAPCSOLATAI.....	152
5.5.1	<i>Belső kapcsolatok.....</i>	<i>152</i>
5.5.2	<i>Külső kapcsolatok</i>	<i>152</i>
6	ÓVODAI ÉLETÜNK TEVÉKENYSÉGI FORMÁI	156
6.1	HITRE NEVELÉS	156
6.2	JÁTÉK.....	158
6.3	VERSELÉS, MESÉLÉS.....	162
6.4	ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC.....	167
6.5	RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA.....	169
6.6	MOZGÁS.....	172
6.7	A KÜLSŐ /TEREMTETT/ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE.....	175
6.8	MATEMATIKAI TARTALMÚ TAPASZTALATSZERZÉS.....	179
6.9	MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	182
6.10	TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS.....	185
6.11	KIEMELT FIGYELMET, BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK FEJLESZTÉSE	188
6.11.1	<i>Kiemelten tehetséges gyermekek fejlesztése</i>	<i>188</i>
6.11.2	<i>Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált fejlesztése.....</i>	<i>189</i>
6.11.3	<i>Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek fejlesztése.....</i>	<i>191</i>
7	A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGÜNK.....	191
8	GYERMEKVÉDELEM.....	192
8.1	GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK	192

8.2	A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	194
9	SZOLGÁLTATÁSOK.....	194
10	AZ ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS RENDSZERE.....	194
10.1	AZ ÓVODAVEZETÉS SZERKEZETE:.....	194
10.2	AZ ÓVODAI CSOPORTOK FEJLŐDÉSÉNEK ELLENŐRZÉSE:	195
10.3	A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSE.....	195
11	AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK ÉRTÉKELÉSE	196
12	AZ ÓVODÁBA ÉS ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI.....	197
13	ÓVODÁNK SZAKMAI DOKUMENTUMAI.....	200
14	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	202

BEVEZETŐ

IGAZGATÓI KÖSZÖNTŐ

Köszöntöm a Vámosgyörki Visontai Kovách László Katolikus Általános Iskola és Óvoda minden dolgozója nevében.

Megtisztel bennünket, hogy elolvassa Pedagógiai Programunkat, amelyben egy családias légműű óvoda és iskola mutatkozik be. Egy olyan óvoda, iskola, ahová szívesen járnak a gyerekek, kötődnek nevelőikhez, tanáraikhoz, társaikhoz.

Remélem, nevelési elveink találkozni fognak az Ön gyermeknevelésről alkotott elképzeléseivel és megerősít Bennünket munkánk értelméről, tevékenységünk helyességéről.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be.

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, és a katolikus óvoda evangelizálás munkája során ez a kincs a szülő számára fokozatosan föltárul.

Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelő munkát segítők) életpéldájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyre érzékenyek.

Az óvodai nevelés az Óvodai nevelés országos alapprogramjával harmonizálva a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön színvonalas nevelésben. Az óvodás gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

„A Magyar Katolikus Egyház országos óvodafejlesztési programja” című támogatás felhasználásával településünkön új három csoportos óvoda épült, mely működését 2024. szeptember elején kezdte meg az új épületben.

Óvodánkban vegyes életkorú csoportokat szervezünk.

Csoportonként két, óvodapedagógus szakképesítésű, szakmai tapasztalattal rendelkező gyermekszerető óvónő foglalkozik a gyermekekkel, munkájukat pedagógiai asszisztens és dajkák segítik.

Új óvodáink modern, a 21. század minden követelményének megfelel. Otthonosan berendezett tágas csoportszobákkal és kiszolgáló helyiségekkel, az utca zajától elzárt hatalmas udvarral, és szabadtéri játékeszközökkel várja az óvodásokat.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Tóth Zoltán Gyuláné".

Tóth Zoltán Gyuláné
főigazgató

1. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

1.1 Az Intézmény adatai:

Az intézmény neve, székhelye:

Vámosgyörki Visontai Kovách László Katolikus Általános Iskola és Óvoda
3291 Vámosgyörk, Kossuth út 6.

Tagintézménye:

3291 Vámosgyörk, Kossuth út 49.
5123 Jászárokszállás, Tél utca 1.

Az intézmény alapítója:

Az Egyházi Törvénykönyv (CIC. 802-806.) alapján az
Egri Főegyházmegye Ordináriusa
3300 Eger, Széchenyi u. 1.

Az intézmény fenntartója, felügyeleti szerve:

Egri Főegyházmegye
3300 Eger, Széchenyi u. 1.

Az alapító okirat száma: 110/KG-1/2024.08.08.

Kelte: 2024. augusztus 08.

Az intézmény főigazgatója: Tóth Zoltán Gyuláné

Az intézmény jogállása:

Önálló egyházi jogi személyként működő egyházi fenntartású közoktatási intézmény.

Az intézmény élén a kinevezett főigazgató áll, aki az intézmény dolgozóinak tekintetében munkáltatói joggal rendelkezik.

Az intézmény gazdálkodásával összefüggő jogosítványok:

Az intézmény a fenntartó által jóváhagyott költségvetés alapján önálló gazdálkodási jogkörrel rendelkezik, teljes jogkörrel rendelkező vezetői felelősség mellett.

A gazdasági, pénzügyi, munkaügyi feladatokat az intézmény székhelyén látják el.

Működési területe:

Vámosgyörk község területe, vonzáskörzete

Az intézmény tevékenysége:

A tevékenységi körében meghatározott feladatot alaptevékenységként, teljesítési kötelezettséggel látja el, az alapító szakmai és gazdasági felügyelete mellett. Az intézmény vállalkozási tevékenységet nem végezhet.

OM azonosítója: 031550

Az iskolai tanulócsoportok száma: / beleértve a napközit is /: 10 csoport

Az intézmény alapfeladata a telephelyen:

- óvodai nevelés
- a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

Gyermekétkeztetés ellátásának módja: önálló főzőkonyhával nem rendelkezik, a gyermekétkeztetés külső szolgáltató igénybevételével történik.

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet alapján az intézmény vállalhatja:

- kevert specifikus fejlődési zavarral (mozgás, figyelem, kognitív funkciók) küzdő gyermekek ellátását.

A Tulipán óvoda jellemző adatai:

Az intézmény alapításának éve: 2019. szeptember 1.

Az intézményben a nevelő-oktató munka megkezdésének ideje: 2019. szeptember 1.

Neve: Vámosgyörki Visontai Kovách László Katolikus Általános Iskola és Óvoda – Tulipán Tagóvoda

Az intézmény típusa: óvoda

Az intézmény OM azonosítója: 031550-004

Az intézmény feladatellátási helye:

3291 Vámosgyörk, Kossuth Lajos út 49.

Férőhelyszám: 90 fő

Óvodai csoportok száma: 3 csoport

Az óvodai tagintézmény-igazgatója: Fegecs Judit

A Szent Család óvoda jellemző adatai

Az intézmény alapításának éve: 2023.szeptember 1.

Az intézményben a nevelő-oktató munka megkezdésének ideje: 2023. szeptember 29.

Neve: Vámosgyörki Visontai Kovách László Katolikus Általános Iskola és Óvoda – Szent Család Tagóvoda

Az intézmény típusa: óvoda

Az intézmény OM azonosítója: 031550-003

Az intézmény feladatellátási helye:

5123 Jászárokszállás Tél utca 1.

Férőhelyszám: 120 fő

Óvodai csoportok száma: 4 csoport

Az óvodai tagintézmény-igazgatója: Juhászné Körözi Beáta

„Engedjétek hozzám jönni a kisgyerekeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten Országá.” /Mk 10,14/ 4

Fontos számunkra hogy a pedagógusaink munkájában továbbra is a teljes szakmai önállóság érvényesüljön, a katolikus szellemiség képviselése, átadása. Olyan iskola, óvoda megvalósítására törekszünk, amelyben minden gyermek megtalálja a számára legmegfelelőbb képzést, felkészítést a további tanulmányaira.

Néhány kiemelt célunk:

- türelem egymás iránt,
- együttérzés, segítségnyújtás, szolidaritás,
- kulturált viselkedés, beszéd, erőszakmentesség,
- igényesség önmagunkkal és környezetünkkel szemben,
- akaraterő, küzdőképesség, kitartás,
- a közösségi szellem fejlesztése,
- a nagyobb tudás, mint érték elfogadása.

1.2 Hitélet

A tanévnyitót és tanévzárót, szentmisével ünnepli az intézmény. Karácsony és húsvét előtt lelki napot tartanak az intézmények.

A mindennapjainkat közös imádsággal kezdjük és fejezzük be.

Havonta tartunk ifjúsági misét. (Tanév elején elkészített miserend szerint.)

Intézményeink felkínálják a keresztség előkészítését azoknak a gyermekeknek, akik még nincsenek megkeresztelve. Továbbá iskolánk lehetőséget biztosít az elsőáldozás és bérmálkozásra történő felkészülésre az órarendbe illesztett hittanórák keretében.

Hetente hitoktatást, ezen kívül ifjúsági misét és lelki gyakorlatokat biztosítunk gyermekeinknek.

A református tanulók hittanóráinak megszervezésére az intézmény lehetőséget biztosít a helyileg illetékes lelkipásztoroknak illetve megbízottjaiknak.

Pedagógiai Programunk első része a nevelési program, második része pedig a helyi tanterv, a harmadik része az óvodai nevelés.

1.3 Törvényi háttér

- A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (többször módosított)
- A Kormány 110/2012. (VI.4.) rendelet módosítása az új Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról.
- A Kormány 5/2020.(I.31.) rendelete a NAT óraszámairól.
- 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről jogszabály 1-7. melléklete tartalmazza az elfogadott kerettanterveket, amelyek alapján az általános és középiskoláknak felül kell vizsgálniuk helyi tantervüket. Megjelent a Magyar Közlöny 177. számában.
- 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet II.fejezet A nevelési-oktatási intézmények működését meghatározó dokumentumok tartalmára, elkészítésére, alkalmazására vonatkozó szabályok
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 2011. évi CCVI. Törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Rendeletek:

- 77/2025.(IV. 15.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- 401/2023 (VIII.30.) Kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

- 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a nevelési-oktatási intézmények névhasználatáról
- 32/2012 (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 229/2012 (VIII.28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 363/2012 (XII.17.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 1/1998 OM rendelet 7. számú melléklete: Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről

Kézikönyvek:

- Egyházi Törvénykönyv (Codex Iuris Canonici)
- Oktatási Hivatal: Tanfelügyeleti és Önértékelési Kézikönyvek
- Oktatási Hivatal: Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez

A 2011-ben elfogadott Köznevelési Törvény alapja az új pedagógiai programnak. összeállításánál. A Nkt.-ről szóló törvény szerinti 20/2012. (VIII.31) EMMI rendeletnek megfelelően módosítottuk Pedagógiai Programunkat, ennek részeként KAPI kerettantervi óraszám javaslatát elfogadva helyi tantervünket. A (11/2016(VI.13.) EMMI Rendelet ismét módosította a korábbi jogszabályt, melyek 2016.06.21-én hatályba léptek. Az új kerettanterv alapján a helyi tanterv módosítása teljes körűen megtörtént.

Az így létrejött pedagógiai program nem csak követelmény, törvény, hanem az intézmények legalapvetőbb dokumentuma. Ehhez igazítja a fenntartó értékeléseit, elvárásait, fejlesztési támogatásait.

1.4 Iskolánk rövid története

A vámosgyörki iskola története dr. Maksa János címzetes apát-plébános 1981-ben írt "Vámosgyörk polgári történet" című műve szerint 1764. április 24-re, nyúlik vissza, amikor is még általa azonosítani nem tudott helyen, majd 1804-től "a kántorlakás egyik oldalkamrájában" folyt az oktatás a római katolikus egyház irányításával /2. iskola /. Az iskola igazgatója 1909-ig a plébános, tanítója egyben a jegyző és a kántor is volt. A munkáját az 1850-es évektől segédtanító majd instruktor is segíti.

A 3. iskola a jelenlegi Önkormányzati konyha, korábban tanácsháza helyén volt 1848-1868-ig. A 4. számú iskolaépület 1868-1908-ig a "mai óvoda telkén működött" Maksa János szerint. Az 5. számú iskolaépület a jelenlegi általános iskola régi épülete, amely az 1909. szeptember.1-jén meginduló tanévtől állami iskolaként működik.

1.5 Személyi feltételek

A pedagógiai programot 13 fő nevelői létszámmal és 6 fő technikai dolgozóval tudjuk teljesíteni. A 8 évfolyamhoz jelenleg két napközis csoport tartozik.

Alsós nevelőinknek tanítói végzettsége van. Többségében valamilyen szakkollégiumot végeztek. A felső tagozaton szakos tanárok tanítanak a földrajz, az digitális kultúra és a technika kivételével.

Az átképzések 5 fő esetében megtörténtek, rajz, német, testnevelés, oktatásinformatikus, kettő pedig a fejlődési zavarral birkózók felzárkóztatásában, ketten szakmailag képezték magukat, öten internet az oktatásban, tizenegyen alapfokú számítástechnikai ismereteket, egy fő drámapedagógiai, egy pedig mozgókép-és médiaismereti tanfolyamon tanult. Két fő a belső gondozói, egy nevelőnk pedig a GYIV-es feladatok ellátására készült fel. Két fő szakvizsgázott pedagógusunk van.

1.6 Tárgyi feltételek

Az iskolánk központi fekvésű. Előtte és mögötte 3200 m² zöldterület, 300 m² betonos, illetve bitumennel fedett udvar van. Az épület kétszintes. Alapterülete: 1100 m², amihez a tornaterem és szociális rész kb. 900 m² jön még. Így, az összes épületterület közel 2000 m². Az egy főre jutó zöldterületünk 22,8 m², udvarunk pedig 2,14 m² /fő.

Az iskola két épületrésze közepesen komfortosnak, de tanításra alkalmasnak minősíthető.

Tantermeink száma 12. Alapterületük, a tornaterem kivételével 700 m². A tornaterem kb. 560 m² területű. A szertárak kicsik, szűkek és túlszűfoltak, festésük, megtörtént. Iskolakönyvtárunk kb. 40 m²-en mintegy 6.000 kötet könyvet, folyóiratot, brosúrát őriz.

Az iskolaépületen belül a földszintet és az emeletet is beleszámítva mintegy 380 m² /nem osztályterem / fedett területünk van: folyosók és zsibongók, amik a téli, illetve esős időszakban mégis kevésnek bizonyulnak Az udvar félig aszfalttal, félig betonnal borított kb. 300 m²-e jó időben alkalmat nyújt egy kis mozgásra is a levegőn az óráközi szünetekben.

Iskolánk oktatási eszközökkel, térképekkel, szemléltető ábrákkal, táblákkal, interaktív táblákkal, tablókkal, kísérleti eszközökkel és szemléltető eszközökkel közepesen felszerelt.

A meglévő eszközök között van saját készítésű tabló, táblázat, szemléltető tábla, de van már sok újonnan vásárolt is.

Folyamatos feladatunknak tekintjük, hogy a meglévő eszközeinket korszerűsítsük. Hiszen a szertáraknak elvárhatóan korunkat kell tükrözni. Egyre inkább a tanulói aktivitást igénylő eszközöknek kell előtérbe kerülnie.

Megemlítendő az új módszerek, elvek és taneszközök közül a német tantárgyhoz részben vásárolt, részben adományként kapott könyvek, alsó tagozatos fali ábrák; angol, földrajz és biológia tantárgyakhoz vásárolt fali tablók, térképek, földgömb, mikroszkópok, videokazetták, multimédiás CD-k,DVD-k, interaktív táblák és tananyagok.

Tanulóink a Kossuth út 12. szám alatt lévő tálalókonyhában étkeznek.

A nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató (db)	Megjegyzés
I. Helyiségek		
Tanterem	8	
Szaktanterem	3	
Tornaterem	1	
Sportudvar	1	
Igazgatói- gazdasági iroda	1	
Nevelőtestületi szoba	1	
Könyvtárszoba	1	
Kiszolgáló helyiségek		
Aula	2	zsibongó
Ebédlő	1	
Tálalókonyha	1	
Sportszertár	1	
Személyzeti WC	Épületenként, nemenként 1	nincs külön
Tanulói WC	Épületenként, nemenként, szintenként 1	zárható
II. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai		
1. Tanterem		
Tanulói asztalok, székek	Tanulók létszámának figyelembe vételével	Élet életkornak megfelelő

Nevelői asztal, székek	Tantermenként 1	
Eszköztároló szekrény	Tantermenként 1 – 3	
Tábla	Tantermenként 1 – 3	
Ruhatároló (fogas)	Tanulók létszámának figyelembevételével	tanterembe
Szeméttároló	Helyiségenként 1	
Sötétítő függöny	Ablakonként 1 a déli oldalon	az ablak lefedésére alkalmas
2. Szaktantermek (a tantermi alapfelszereléseken felüli igények)		
a) Számítástechnikai terem		
Tábla	1	
Számítógépasztal	Kettő tanulóként egy	
Számítógépek és tartozékai	Kettő tanulóként 1 felszerelés	
Nyomtató	3	
Programok	Szükség szerint	
Lemeztároló doboz	4	
Magnetofon	1	
Írásvetítő	1	hordozható
b) Művészeti nevelés szaktanterem		
Rajzasztal (rajzpad, rajzbak)	Tanulók létszámának figyelembevételével 1 hely	tanulói asztal régi
Tárgyasztal (állítható)	Tantermenként 2	
Mobil-lámpa	2	beszerelendő
Vízcsap	1	
Tábla	1	
CD lemezjátszó	1-1	
Magnetofon (kazettás)	4	
Tárlópolcok	Tantermenként 1	
c) Technika szaktanterem	1	felszerelve
3. Tornaterem	1	felszerelve
Kislabda	10	
Labda	10	
Tornaszőnyeg	6	

Tornapad	6	
Zsámoly	2	
Bordásfal	16	
Mászókötél	2	
Gumikötél	5	
Ugrókötél	5	
Medicinlabda	5	
Stopper	1	
Kiegészítő tornakészlet	1	
Kosárlabda palánk	2	
Mozgásfejlesztő eszközök	1	
4. Sportudvar	1	hiányos
Magasugró állvány, lécs	1	
Futópálya	1	előkészületben
5. Igazgatói iroda		1
Íróasztal	1	
Szék	1	
Tárgyalóasztal	1	
Szék	4	
Iratszekrény	4	
Telefon	1	
6. Nevelőtestületi szoba		
Fiókos asztal	Pedagógus létszámra 1	
Szék	Pedagógus létszámra 1	
Napló és folyóirattartó	4	
Könyvszekrény	3	
Fogasok	Pedagóguslétszám figyelembe vételével	
Mosdókagyló	1	
Tükör	1	
7. Könyvtár		
Tanulói asztal, szék		
Egyedi világítás		nincs

Könyvtárosi asztal, szék	1-1	
Tárolók, polcok, szabadpolcok	Hatezer könyvtári dokumentum elhelyezésére 12	Régiek, padokból is készítették
Számítógép, nyomtató	1-1	
Videó (lejátszó, felvevő) televízió- val, CD -, DVD-lejátszó	1-1	
CD és lemezjátszó	3-1	
Írásvetítő	3	
III. NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK		
Taneszközök		
Tárgyak, eszközök, információhordozók az iskola pedagógiai programjában előírt tananyag feldolgozásához	Évfolyamok, tantárgyak alapján oly módon, hogy az iskola munka-terve rendje szerint minden osztály alkalmazhassa	Pedagógiai programban foglaltak szerint
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális taneszközök	Évfolyamok, tantárgyak alapján oly módon, hogy az iskola munka- terve rendje szerint minden osztály alkalmazhassa	Pedagógiai programban foglaltak szerint
Magnetofon	4	A szaktantermeknél felsorolton kívül; bárhol szükség szerint elhelyezhető.

1.7 Az iskola irányítási-szervezeti struktúrája

Az intézmények vezetője, egyszemélyi felelőse az főigazgató, aki a pedagógiai munkát irányítja, egyben a nevelők, technikai dolgozók munkáját ellenőrzi. Ez megnyilvánul az ellenőrzésben, tanácsadásban. Óralátogatásaival felügyeli az nevelő-oktató munkát, segítő tanácsaival és észrevételeivel pedig egységesíti azt.

Csak az igazgató engedélyével folyhat bármilyen ellenőrzés az iskolában, az ő beleegyezése szükséges ahhoz, hogy bárki órát látogathasson az intézményben.

Ő készíti el a felelősök bevonásával az éves munkatervet, a munkaköri leírásokat, irányításával készül az SZMSZ és a Házi rend. Vezetésével készült a nevelési program a helyi tantervvel, az intézményi önértékelési program.

Az nevelő-oktató munka irányítójaként az igazgató tesz javaslatot a nevelői értekezletek témájára, ő is vezeti azokat le, ill. ő kéri fel a belső gondozót, a munkaközösség-vezetőket a nevelőtestület véleményét figyelembe véve.

Tanévnyitó és- záró értekezletet tart és beszédet mond a tanévnyitó és tanévzáró ünnepségen. A félévi és év végi osztályozó értekezlet levezetése is az ő feladata. Irányításával készül az órarend. Tartja a kapcsolatot az SZMK-val és az iskolaszékkal, üléseinken részt vesz. Minden évben egyszer beszámol az intézményben folyó munkáról az iskola fenntartójának. Az igazgató készíti el az iskola éves költségvetését, majd jóváhagyásra benyújtja a fenntartónak. A gazdasági ügyek intézője, egyben a technikai személyzet munkáját is ellenőrzi. Kezeli az házipénztárt, melyet elkülönítve tart. Feladata az éves költségvetés területén a dologi kiadások, fejlesztések, felújítások tervezése. Felelős a helyettesítések megszervezéséért.

Az igazgató az intézmény vezetéséért felelős, távolléte esetén az igazgatóhelyettes, esetenként a munkaközösségek vezetői helyettesítik.

A kibővített iskolavezetés

- az főigazgatóból,
- az főigazgató-helyettesből,
- a munkaközösségek vezetőiből,
- a gazdasági vezetőből és
- a helyi plébánosból áll.

Munkájukat segítik

- a fejlesztő pedagógus,
- az osztályfőnökök,
- a diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus és
- a nevelőtestület.

Az **főigazgató-helyettes** az főigazgató közvetlen munkatársa. Felelősséggel vesz részt az iskolakoncepció kialakításában, a tervek elkészítésében, a kitűzött célok megvalósításában, a végrehajtás ellenőrzésében. Munkájával és magatartásával hozzájárul a nyugodt iskolai élet és demokratikus légkör kialakításához.

Az **alsós munkaközösség** vezetője az alsó tagozatban tanítókat képviseli a vezetésben. Összehangolja a tanítók munkáját, bemutató órákat szervez. Elkészíti a munkaközösség éves tervét és beszámolóját, vezeti a munkaközösség üléseit.

Továbbképzéseken biztosítja a nevelők részvételét, figyelemmel kíséri, hogy az új információkról mindenki értesüljön. Az alsós gyermekeket benevezi a versenyekre. Az alsós tanulók tanulmányi munkáját figyelemmel kíséri.

Az **felső munkaközösség** vezetője a felső tagozatos osztályfőnökök munkáját fogja össze, előadásokat és bemutató órákat szervez illetve tart. Az iskolavezetésben a felső tagozatban tanító tanárokat is képviseli.

A **fejlesztő pedagógus** feladata biztosítani, hogy minden gyermek a képességeinek megfelelő oktatásban részesüljön. Figyelemmel kíséri a tanulók év eleji, év végi – szükség esetén év-közi –felméréseit. Az osztályfőnökkel a csoportról és egyénekről problémafeltáró beszélgetéseket folytat. Teszt-naptárat vezet a tanulókról, koordinálja a nevelők fejlesztő munkáját, gondozza az orthotékát, a felmérésekből levont következtetéseket ismerteti a tantestülettel, az igazgatóval. A tanulás hatékonyságának érdekében lépéseket tesz. Segíti az országos kompetencia mérések levezetését.

A **diákönkormányzat** tanárelnöke összehívja, és részt vesz a diákönkormányzat ülésein, meghallgatja a diákok véleményét és közvetíti azt az iskolavezetés felé. Az iskolavezetés ülésein a diákok véleményét képviseli. A diák-önkormányzati képviselőkkel együtt elkészíti az éves munkatervüket, értékeli azt, s ezt beszámolójában közli az intézmény főigazgatójával.

Az **osztályfőnökök** irányítják osztályuk nevelő-oktató, kulturális, sport munkáját, vezetik az elektronikus osztálynaplót, a törzslapot és kitöltik tanulóik félévi és év végi bizonyítványait. Évente legalább 2-3 alkalommal szülői értekezletet tartanak, ahol az iskola elvárásait közvetítik a szülőkhöz, tanácsokat adnak a tanulási problémák leküzdésére. A szülőkkel és a tanulókkal való személyes elbeszélgetések és családlátogatások alkalmával hasznos tanácsokat adnak. Képviselek a rájuk bízott tanulók érdekeit a nevelőtestületi üléseken és az osztályozó konferenciákon. Évente osztálykirándulást szerveznek.

Az iskola nevelő-oktató munkájának **legdemokratikusabb irányítási szintje a nevelőtestület**. Üléseit évente legalább 3 alkalommal tartja. Kiemelkedő jelentőségű a tanévnyitó és tanévzáró nevelőtestületi ülés, ahol a tervezés és az értékelés végleges változatának elkészítéséhez minden nevelő hozzászólhat, véleményt nyilváníthat szavazást kérhet egy-egy kérdésben. A nevelőtestületi értekezleteken való részvétel minden nevelőnek kötelező, hisz ezeken a nevelő-oktató munka egy-egy időszerű problémájának megbeszélése történik. Szavazatait a nevelőtestület az értekezletein egyszerű szótöbbséggel hozza. A többség véleménye a kisebbséget is kötelezi a határozatok betartásában.

1.8 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.8.1 KÜLDETÉSNYILATKOZAT

„Szentnek kell tartanunk a gyermek érintetlen lelkét, amit abba ültetünk, minden próbát kiálljon. Ha rosszat ültetünk bele, megmételyezzük egész életre...S ha jó magot ültetünk bele, egész életében virágzik...” (Kodály Zoltán)

A katolikus intézmény küldetése a társadalomban

Az Egyház Krisztustól kapott feladata az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése. Bár az Egyház 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdenie.

A katolikus közoktatás tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus iskolák legsajátosabb katolikus jellegét, és ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.¹

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi intézmény a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. A családokkal való kapcsolattartás folyamán a remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az iskola katolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat.

A katolikus intézmény küldetése a pedagógus felé

Az Egyházban a katolikus közoktatás szerepe egyre nagyobb. „A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az iskolákat (óvodákat, kollégiumokat), amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében.”²

A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.³

Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus iskola is pedagógus függő. Céljait csak akkor érheti el, ha a pedagógusokat, sőt a technikai dolgozókat is áthatja a katolikus küldetéstudat.

¹ Katolikus Iskolák Magyarországon, 7,8,14. oldal

² Egyházi Törvénykönyv (CIC. 796.1. kánon)

³ Egyházi Törvénykönyv (CIC 803.2. kánon)

Hangsúlyozni kell, hogy intézményeink nem csupán keresztény intézmények, hanem azon belül katolikus lelkeséggel és szellemiséggel rendelkeznek. Van, kell, hogy legyen katolikus pedagógia is!

A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé

A Teremtő szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A gyermeket sem a szülő, sem a pedagógus nem formálhatja saját képére és hasonlatosságára, hanem a mennyei Atya vele kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie, és megvalósulásában segíteni.

A gyermekek erkölcsi nevelésének középpontjában a katolikus keresztény értékrend áll. Munkánk során arra törekszünk, hogy a gyerekek személyiségfejlesztését szolgáló, emberi esélyegyenlőségen alapuló képzési rendszert dolgozzunk ki, és folyamatosan fejlesszük azt. Ebben egyaránt helyet kapjon a tehetséggondozás (szakkörök, művészetoktatás) és a felzárkóztatás.

Az óvodai nevelés országos alapprogramjával összhangban, helyi nevelési program alapján dolgozunk, amelynek középpontjába az érzelmi nevelést helyeztük. A szeretet szellemében biztosítjuk a gyermekeknek a cselekvő törődést, amely magába foglalja a gyermekek iránti szeretetet, tiszteletet, a gyermekek megismerését és egyéni képességfejlesztését.

Empátiás képességünkre alapozva a gyermek pillanatnyi lelki állapotának, igényének megfelelő alaphangulat biztosítása mellett, egyéni képességekhez igazodó fejlesztéssel, szabad játék biztosításával vállaljuk a személyiség sokoldalú fejlődésének elősegítését. Nevelési programunk lehetővé teszi a gyermek sajátosságainak figyelembe vevő, ahhoz igazodó szabályok, normák megismertetését, elsajátíttatását, együttes cselekvések, sokrétű óvodai tevékenységek során, a műveltségi tartalom fokozatos bővítése mellett.

A gyermek helyes magatartása a jellem beállítottsága, amely a felnőttekhez, társakhoz, közösséghez való viselkedésben, egységes követelmény, megerősítés, értékelés, jutalmazás mellett alakul, a szeretet, tisztelet légkörében nyilvánul meg, ezért fontos számunkra a jól működő család-óvoda kapcsolattartás.

Alapvető elvárásként fogalmazzuk meg az intézményünk alkalmazottaival szemben az egymás, a gyermekek, szülők tiszteletét, elengedhetetlenül fontos számunkra a jól működő partnerkapcsolatok.

Jövőkép

Szándékaink, törekvéseink szerint az elkövetkezendő években az alábbiak jellemzik intézményünket:

intézményeink valamennyi érték iránt nyitott, humánus, demokratikusan működő intézmény, differenciált, igény szerinti kínálatot nyújt és biztosítja a folyamatosságot.

Alapelveink az óvodában:

- Nevelési és oktatási kínálatunkat és azon kívüli szolgáltatásainkat folyamatosan közelítjük a partneri elvárásokhoz,
- elégedettség és igénymérés alapján készítjük el a rövid és hosszú távú terveinket,
- intézményünk pedagógiai felfogásának középpontjában a hitéletre nevelés, és a gyermekek állnak egyéni képességeikkel, adottságaikkal, amelyek fejlesztését a gyermekek igényeihez alakítunk,
- a tehetségek felismerése és gondozása, a hátránykompenzálás fontos feladat,
- figyelmet fordítunk óvodapedagógusaink kompetenciájának fejlesztésére, a teljesítményük differenciált értékelésére, elismerésére, a pedagógus minősítési rendszer és az intézmény önértékelési rendszerének működtetésére.

Nevelési- oktatási alapelveink az iskolában:

Katolikus iskoláink nevelésének alapja és középpontja maga Krisztus.

Az Egyház azért hozza létre iskoláit, intézményeit, mert egészen különleges eszközt lát bennük a teljes ember kiformalására (CIC 794-795. kánon).

„Az egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek. A hívők számára át kell adni Krisztus életét és állandó szorgoskodással segíteni kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak.”⁴

A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjének a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a középszerűségeken, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten, valamint az emberek szolgálatára.

⁴ II. Vatikáni Zsinat „Gravissimum Educationis Momentum”(G.E.3.)

A katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik.

Egy gyermekszerepeten alapuló, gyermekközpontú pedagógia, mely a gyermek testi-lelki szükségleteit tartja elsődlegesnek.

Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát:

- az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- keresztény értékrend;
- egymás iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat;
- intellektuális igényesség, kulturált stílus minden tevékenységben;
- a keresztény erkölcsi normák betartása, betartatása;
- az egészséges fejlődés érdekében: az egyéni és közösségi érdekek egyensúlyban tartása;
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vétele;
- a nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése;
- építés a tanulók öntevékenységre, önszerveződő képességére;
- a szülővel, a kapcsolódó iskolákkal és egyházi közösségekkel való konstruktív együttműködés;
- a tanulók testi-lelki fejlődése, személyiségük formálása;
- a tanuláshoz való egyenlő hozzáférés, esélyegyenlőség biztosítása;
- szocializációs készség kialakítása, erősítése;
- az egyetemes értékek megőrzése, továbbítása;
- tehetség és képesség kibontakoztatása;
- továbbtanulás segítése;
- a szülővel, a kapcsolódó iskolákkal és egyházi közösségekkel való konstruktív együttműködés.

Az alábbiakban felsoroljuk azokat az alapelveket, amelyek különösen nagy hangsúlyt kapnak katolikus intézményünk egész pedagógiai működésében.

- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. „a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik.”⁵
- A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szokások kialakítására kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosán megtérül.

⁵ A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 78. oldal

- Lehetőleg a dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.
- Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.
- Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik

Az ismeretszerzés elve: Az általános iskola minden tanulójának joga, hogy a mindenkori tanterv és helyi pedagógiai program alapján előírt ismereteket, tudást megszerezze, a továbbtanulásra sikeresen felkészüljön.

A komplexitás elve: Figyelembe vesszük, hogy tanulóinkra egyaránt és együttesen hatnak a saját biológiai, fiziológiai, pszichológiai adottságaik, a szűkebb és tágabb környezetük: a család és a társadalom. Ezeket a törvényszerűségeket munkánk során folyamatosan figyelembe vesszük és összehangoljuk.

Az egyenrangúság elve: Tanulóink a nevelés-oktatás folyamatának nem a tárgyai, hanem az alanyai, a tanulás folyamatában egyenrangú félként vesznek részt.

A pedagógusok vezető szerepe: Tanáraink vezető szerepet töltenek be a tanítás folyamatában; kialakítják az ideális pedagógiai légkört, felelősek a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, a tanórán és tanórán kívül folyó tevékenységek megszervezésében, a tanulók személyiségének, fejlesztésének támogatói.

Életkori és egyéni sajátosságok elve: A tanórákon, az osztályfőnöki órákon, és egyéb foglalkozásokon mindenkor figyelembe vesszük a tanulók fejlettségi szintjét. A velük való foglalkozás módszereit ennek tudatában határozzuk meg. A tanulás tempóját, az anyag nehézségi fokát szintén ehhez igazítjuk, megvalósítjuk a differenciált oktatást.

A különböző közösségekhez tartozás elve: Tanulóinkat ösztönözzük arra, hogy az iskolán belül működő közösségek (osztály, szakkörök, diákönkormányzat, fakultáció, sportkör, énekkar stb.) aktív, öntevékeny, a közösség céljait, érdekeit figyelembe vevő tagjai legyenek.

A következetesség elve: Tanulóinktól határozottan megköveteljük, a tanórára való igényes, szorgalmas, folyamatos felkészülést; ösztönözzük őket az önálló ismeretszerzésre, a tanulás örömeinek felismerésére, a kreatív hozzáállásra.

A nevelés ellentmondásosságának elve: A tanulók egyéni adottságai, lehetőségei, hajlamai miatt a nevelő oktató munkánk egyszerre mutat pozitív és negatív eredményeket. Adott esetben, az iskolában működő közösségek érdeke átmenetileg ellenmondásba kerülhet a

tanulók egyéni érdekeivel. Ez az ellentmondás a tanulói teljesítményt átmenetileg irreálisnak mutathatja, tanulóink érdeklődése, képességeik, tehetségük, szociális környezetük nagy eltéréseket mutathat. Az európai humanista értékrend elve: Nevelő-oktató munkánkat áthatja az emberközpontúság. Tanulóinkban erősítjük az Európához tartozás érzését, olyan ismeretszerzésre ösztönözzük őket, hogy majd céljaikkal, tudásukkal, kitartásukkal megállják helyüket az életben, megfeleljenek a nemzeti és európai elvárásoknak, változó világunk kihívásainak, és elégedett, kiegyensúlyozott, felelősségteljes tagjai legyenek nemzetünknek.

Az emberiség előtt álló közös problémák elve: Tudatosítjuk tanulóinkban azt, hogy személy szerint mindenki felelős a saját életének, nemzetünk életének és az emberiség életének alakulásáért. Felelősek az emberiséget, az egész Földet fenyegető veszélyek csökkentéséért. Ez a felelősség személyiségük részévé válik.

Más népek, kultúrák iránti nyitottság, megértés elve: Egymás munkájának, értékeinek teljesítményeinek megbecsülésére neveljük tanulóinkat.

Más népek hagyományainak, szokásainak, kultúrájának megismerésére, elfogadására, tiszteletben tartására ösztönözzük őket.

Értékrendszerünk

Általános emberi értékek közvetítése a gyermekek felé.

Kulcsszavaink:

- hit
- humanizmus
- empátia
- tolerancia
- jóság
- tisztelet
- egymás segítése
- elfogadás
- nyitottság
- igazságosság
- szeretet
- felelősség
- pontosság
- fegyelem
- önfegyelem
- hazaszeretet
- szabadság
- egészség
- becsület
- tisztesség

Az alapvető erkölcsi, etikai, vallási, kulturális értékek a helyes tanulói énkép identitás, kultúrköri pedagógiai kialakításának nélkülözhetetlen eszközei.

1.8.2 NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLJAINK:

A katolikus keresztény erkölcsi értékrend követése, átadása a tanulóink és a környezetünk számára, saját példamutatásunkkal, életünkkel is ezt bizonyítva.

Iskolánk pedagógiai munkájának célja:

- A diákokat segítse abban a folyamatban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- Az iskolahasználók elégedettségére való törekvés, ezen belül: a hitéletbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés.
- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, az értékes tudás, az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, illetve azt segítse elő.
- A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel, hatékony szakmai munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét illetve kreativitást.
- A liturgiába való aktív bekapcsolódásra ösztönözze tanítványainkat.
- Nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonya, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatása álljon példaként diákjaink előtt.
- A kulturált szórakozás igényének kialakítása.
- Olyan élettér biztosítása, melyben a gyerekek nyitottak maradnak, feszültségtől mentes, derűs légkörben gazdagodik személyiségük.
- Minden tanulóink jusson el egy bizonyos alapszintig ismeretanyagban, készségben, képességben.
- Olyan felnőttekké neveljük őket, akik képesek lesznek az élet adta változásokhoz alkalmazkodni, a mai társadalom kihívásának megfelelni és eligazodni korunk problémái között.
- Magyarságunk gyökereinek megismertetése (nyelv, történelem, magyarságtudat).
- Hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése, élővé tétele (táncház, népdalkörök, kézműves foglalkozások, stb.).
- Más népek, kultúrák megismertetése által erősítsük az Európához tartozás tudatát.

A katolikus közoktatási intézmény kötelessége vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll.”⁶

Ezért iskolánk feladata:

- Segítse elő az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló (lelkigyakorlat, zárándoklat, stb.) programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulás, erdei iskola stb.
- Fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakozását.
- Teremtsen a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket.
- Mutassa fel szentek, ismert egyházi és elismert személyiségek által követésre méltó példákat.
- Segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet, világkép kialakítását illetve érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szocio-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

Az iskola alapfunkcióiban az alábbi prioritás kell, hogy érvényesüljön:

- A tanulók személyiségének keresztény szellemű formálása.
- Az önálló tanulást segítő fejlesztés
- Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése a tanórai folyamatokban
- Szociális kompetenciák fejlesztése új oktatásszervezési formák és módszerek alkalmazásával.
- Ismeretszerzés illetve alkalmazás képességcsoportjainak fejlesztése – szilárd alapozó funkciók, a gyermekek testi és szellemi fejlettségéhez igazítva
- Személyiség – képességfejlesztés – Komplex tevékenységközpontú eljárásokkal, differenciált képességfejlesztéssel.

⁶ A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 45. oldal

- Értékközvetítés – Általános, egyetemes emberi értékek megismertetése. A magyarságtudat erősítése, hagyományaink őrzése, ápolása, a művészetek iránti igény felkeltése.
- Szocializáció – A közösen elfogadott szabályok következetes megtartására törekvés, a tanulás feltételeinek optimalizálása. Az elemi szokások kialakítása.

Elvárható eredmények:

- Az intézmény képes lesz a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására, és együttnevelésre
- Az oktatásszervezési formák a heterogén osztály és csoportösszetételt biztosítják
- Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe.
- Az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel.
- Az intézményben lesz tanári együttműködésre épülő értékesítési rendszer.
- Csökken az évfolyamismétlők, a magántanulók, az iskolarendszerből kikerülők, és a hiányzások óraszáma
- A kompetenciamérések eredményei az országos átlagot meghaladó mértékben javulnak

Intézményünk tevékenységét az alábbi kitüntetett célok határozzák meg:

Nevelési koncepciónk fontos elemei:

- Olyan emberek nevelése, akik életük folyamán tanulásra, információk szerzésére nyitottak.
- Növeljük a természettudományok súlyát
- Fokozzuk a bevezető és kezdő szakaszban a játékosságot, a terhelést a képességekhez igazítjuk
- A mérések napján felmentést adunk az órák alól
- Fokozzuk a felzárkóztatást
- A nevelés, az oktatás igazodik a gyermekhez, igazodik ahhoz a közeghez, amelynek a gyermek részese
- A tanulói, multikulturális környezet speciális, közös megbecsülésen és demokratikus szemléleten alapuló közös kialakítása.
- A gyerekek hozott tudásához, egyéni fejlődésének üteméhez igazodó elvárások és értékelés és ezekkel harmonizáló feladatok biztosítása.
- A gyerekek korszerű természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai tudásának megalapozása.

A 9 kulcskompetencia fejlesztése:

- anyanyelvi kommunikáció
- idegen nyelvi kommunikáció
- matematikai kompetencia
- természettudományos és technikai kompetencia
- digitális kompetencia
- szociális és állampolgári kompetencia

- kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség
- a hatékony, önálló tanulás

A 12 kiemelt fejlesztési terület:

- Az erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A családi életre nevelés
- A testi és lelki egészségre nevelés
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása

1.9 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés célja:

A tanulókból az értékeket vállaló, erkölcsi tartással bíró, kulturált magatartású ifjak váljanak. Életkori és egyéni sajátosságaiknak megfelelően fejlődjön a személyiségük, képességeik.

A személyiségfejlesztés összetett és folyamatos. Áthatja az iskolán belül és kívül folyó nevelő-oktató munkát. Megalapozza az egészséges felnőtté válást, a társadalom számára hasznos, alkotó emberek nevelését.

A személyiségfejlesztés célja, hogy tanulóinkból egészséges, magabiztos, céltudatos a világ kihívásaihoz alkalmazkodni tudó, tetteiért felelősséget vállaló, boldog, szuverén egyéniségeket neveljünk.

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét. A nevelési célok beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba; ezek adják az osztályfőnöki órák témaköreit; valamint témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítanunk.

E célok megvalósítását leginkább a tananyaghoz kapcsolódóan kell elvégezni, de áthatja egész nevelőmunkánkat a tanítási idő alatt illetve a tanítási időn kívül.

Legfontosabb feladataink:

- a kreativitás,
- az önállóság, öntevékenység,
- az önálló tanulás képességek,
- a reális önismeret, önértékelés,
- szelídség, az alázat, a türelem.
- mértékletesség.
- a bűnbánatra való készség,
- a belső csendre, elmélyülésre való igény,
- hűség Istenhez és embertársainkhoz,
- felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt,
- az érdekvédelem,
- az ön és mások megismerése, megértése, elfogadása
- a felelősség vállalása,
- az önművelés igénye,
- a megismerési vágy,
- a kitartó munkához való helyes viszony,
- az együttműködési készség,
- tolerancia, egymás elfogadása,
- az önzetlen segítség kialakítása,
- erkölcsi értékek az alapvető megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása, a helyes értékrend kialakítása,
- kommunikációs kultúra fejlesztése.

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Részvétel a vallásuknak megfelelő (katolikus) egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend betartása.

A differenciált képességfejlesztéssel lehetővé kell tennünk, hogy a tanuló a számára lehetséges legnagyobb teljesítményt érje el, minden tevékenységből.

Megtanítani tanulni, változatos, érdekes tevékenységekkel vonzóvá, motiválóvá tenni az iskolát, tanórai folyamatokat, így mérsékelni a tanulási és magatartási zavar elmélyülését.

Gazdag tapasztalatszerzési lehetőségeket kínálunk, önálló cselekvésre szoktatjuk, a gyerek tevékenységére építünk.

- Megfelelő hitélet, szociális szokások, minták, attitűdök elsajátításának elősegítése.
- A szociális együttélés alapvető szabályainak elsajátítása.
- Ismerjék a szabálytudatot, a döntési szabadság és felelősség szerepét.
- A megfelelő iskolai élet kialakításával a mindennapi életben tapasztalja meg a tanuló az egyén és a csoport megértésének, együttérzésének, segítőkészségének előnyeit. Mindazt közvetett módon is érzékeltesse (történelmi személyek életútja, irodalmi hősök sorsa, nemzetek kölcsönhatásainak megismerésével).
- Olyan szokásrend kialakítása, amelyben a magatartási szabályok átláthatók, kiszámíthatók, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvárhatók.
- Pozitív mintaadás személyes példamutatással és közvetett módon.
- Pozitív érzelmi légkör kialakítása és fenntartása az osztályban, tantestületben, iskolában, amelyben a tanulók, pedagógusok biztonságban érzik magukat, amelyben a tanulók érzelmi karaktere, személyisége optimálisan fejlődhet.
- A pedagógus feladata, hogy a mindennapi életből és tananyagból emelje ki a segítő mintáit, a szűkebb környezet és más népek kultúrájából a pozitív értékek párhuzamai domináljanak, hogy a tanulók rendszeresen találkozzanak vele.
- A pedagógus rendszeresen éljen a segítő együttműködés formáival (közös feladatmegoldás, közös kirándulás, közös élményszerzés).

Feladataink

Erkölcsei nevelés területén:

Az érzelmi, akaratni nevelés.

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés területén:

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége.

Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés területén:

Találják meg a helyüket az iskolai közösségekben, ismerjék a közösségben betöltött szerepükhöz tartozó feladatokat. Legyenek képesek az együttműködésre, a szabályok betartására, betartatására. Tanulja meg, hogyan viselkedjen konfliktus esetén, kerülje az erőszakos megnyilvánulásokat. Ismerjék meg az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokat, kötelezettségeket és az őt megillető jogok érvényesítési lehetőségeit.

Az önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése területén:

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását. Lehetőséget kell nyújtanunk a gyermekek empátiának a fejlődésére, valamint ösztönöznünk kell egymás a kölcsönös elfogadására. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Családi életre nevelés területén:

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre. nevelést; feladatunk a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülésére nevelés.

A testi és lelki egészségre nevelés területén:

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Arra ösztönözzük a tanulóinkat, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség területén:

Iskola, lakóhely, társadalomban vállalt feladatokon keresztül cselekvő állampolgári magatartás kialakítása, amelyet a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság területén:

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Igyekszünk kialakítani az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen használó attitűdöt diákjainkban. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

Pályaorientáció területén:

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világról, hogy megtalálhassák hivatásukat, kiválaszthassák a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé váljanak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Gazdasági és pénzügyi nevelés területén:

Ismerje a mindennap fogyasztott élelmiszerek árát, a pénz értékét. Legyen képes mindennapi fogyasztási cikkeket önállóan vásárolni, tudjon vigyázni a pénzére. Tudja alkalmazni a matematikai ismereteit a pénzre vonatkoztatva is. Tudja értelmezni az energiatakarékosság fogalmát, és cselekvéseibe, szemléletmódjába ez épüljön is be. Ismerje az unió közös fizetési eszközét, vegyen észre kapcsolatokat a világgazdaság folyamatai között.

Médiatudatosságra nevelés területén:

Cél, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés célja az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása.

A tanulás tanítása területén:

Az értelmi képességek fejlesztése. A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni. Olyan ismeretszerzési technikák megismertetése, megalapozása, gyakoroltatása zajlik, amelyek képessé tehetik tanulóinkat az élethosszig való tanulásra.

A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Alakuljon ki bennük:

- az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük
- józan, megfontolt ítélőképesség
- a mások felé való nyitottság, befogadóképesség
- a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- a szelídség, az alázat, a türelem
- alaposság
- a mértékletesség
- a bűnbánatra való készség
- a belső csendre, elmélyülésre való igény
- hűség Istenhez és embertársainkhoz
- felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt.
- a tudás becsülete, illetve a fizikai munka tisztelete.
- Fejlett legyen kötelesség- és feladattudatuk, az iskolába járás minden tanuló célja legyen, felkészülten érkezzenek az iskolába.
- Sajátítsák el a kulturált magatartás, a belső fegyelem alapnormáit.
- Tevékenyen kapcsolódjanak be a környezet és közvetlen környezetünk, az iskola értékeinek kialakításába és megőrzésébe.
- A személyiségük fejlődését segítjük az egyetemes, multikulturális és a magyar kulturális értékek (emberre, társadalomra, művészetekre, tudományra, technikára vonatkozó) minél magasabb színvonalú átadásával.
- Ezen belül őrizzék meg gyermeki aktivitásukat, fejlődjön beszédképességük, helyesírásuk, logikus gondolkodásuk, kreativitásuk, vizuális befogadóképességük, térlátásuk, mozgáskultúrájuk, manualitásuk, technikai képességeik.
- Jellemezze őket érdeklődés, nyitottság, rugalmasság az új dolgok befogadására, a szép és jó megélésének képessége.
- Alakuljon ki képesség önmaguk fejlesztésére, megfelelő helyes önértékeléssel és énképpel rendelkezzenek.
- Fontos cél a tanulók érzelmi nevelése. Az emberi és természeti környezet legyen vonzó, adjon biztonságérzetet tanulóinknak.

Az iskolásokból tanult és tanuló, művelt és művelődő ifjak váljanak.

Ezen a téren cél a tanulókat megtanítani eredményesen, tanulni.

Alakuljon ki az önművelés igénye.

A művészetek iránti igény felkeltése.

Az anyanyelv minél teljesebb értékű ismerete.

1.10 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az egészségnevelés célja:

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Arra ösztönözzük a tanulóinkat, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.

Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Az iskolánkra nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják.

Az egészséges életmódra nevelés nem csak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok - leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. Készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas-balesetek elkerülésének módjaira. Figyelmet kell fordítani, továbbá a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására). Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások és életmódok (pl. a dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás, öltözködési szokások) kialakulásának megelőzésében.

Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a szülők és a pedagógusok életvitelének is jelentős példaértékű szerepe van.

A tanulók képesek legyenek figyelemmel kísérni:

- viselkedésüket, az életvezetésük helyes alakítását,
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülését,
- a betegségeket a korai szűrésekben való részvétel révén megelőzni,
- tudjanak sajátos étrendet, mozgásprogramot kialakítani egészségük megőrzése érdekében,
- erősítsék a társas-kommunikációs készségeik fejlesztését és a konfliktuskezelési magatartásformák fejlesztését.

Az iskolai egészségnevelés kiemelt feladatai:

Az iskola nevelési programja, gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai keretében egészségnevelési, ennek részeként kábítószer-ellenes program kidolgozásának segítése, végrehajtásának figyelemmel kísérése; szükség esetén intézkedés megtételének kezdeményezése az iskola főigazgatójánál, tájékoztatás nyújtása a tanulóknak, a szülők és a pedagógusok részére.

- a tanulók korszerű ismeretekkel, készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében; tanulóinknak bemutatjuk az egészségbarát viselkedésformákat: egészségét megrendezésének, gerinctorna, fogytorna, úszás, lovaglás.

A mindennapi testnevelés célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszhető.

- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
 - o a táplálkozás,
 - o az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás,
 - o a családi és kortárskapcsolatok,
 - o a környezet védelme,
 - o az aktív életmód, a sport,
 - o a személyes higiénia,
 - o a szexuális fejlődés területén,
 - o elsősegély-nyújtási alapismeretek.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- A mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása: testnevelés órák; játékos, egészségfejlesztő testmozgás, tömegsport foglalkozások; úszásoktatás; túrák, kirándulások szervezése, erdei iskola
- Az ember- és társadalomismeret, biológia-egészségtan, természetismeret valamint az osztályfőnöki órákon feldolgozott ismeretek;
- Az osztályfőnöki nevelő és oktató munkához kapcsolódva be kell építeni az egészséges életre nevelést, illetve egészségvédelmet szolgáló tananyagokat
- Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások
- Az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele:
- félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezéséhez.

Helyzetelemzés a társadalmi környezet jellemzésére:

Az utóbbi évek adatai alapján növekszik a társadalmilag lecsúszott, anyagi bizonytalanságban, szociálisan rászorulóknak száma. Így az egészséges életmódot minden szempontból biztosítani tudók száma is.

Tanulóink kis községben élnek. A szülők jelentős része máshová jár el dolgozni. Iskolánk biztosítja a gyerekek napközis ellátását, étkeztetését.

A családok többsége megfelelő nagyságú összkomfortos családi házban él. Kétharmad részük változatosan táplálkozik. Általában kevés időt töltenek mozgással, túl sokat tévéznek, számítógépen játszanak.

Az iskola környezetében nagyon kevés az olyan társadalmi segítők száma, akik tudják iskolai időn kívül fogadni a gyerekeket.

Családok jellemzése:

A család a nevelés minden területének legfontosabb színtere. Sajnos növekvő tendenciát mutat a gyermekét egyedül nevelő, elvált szülők és új házasságban élő családok száma. A gyermek lelki fejlődésére mindkét állapot hatással van.

7-8 éve jellemző településünkre a máshonnan ideköltöző családok számának növekedése.

A gyerekek nagy része kétszülős családban él. Emelkedik a kettőnél több gyermeket vállalók száma, de többségük hátrányos helyzetű. A szociálisan veszélyeztetett családok száma nő, lakás és egyéb körülményeik nem megfelelőek. Néhány kivételtől eltekintve tanulóink megfelelő egészségügyi körülmények között élnek, tisztán, gondozottan jelennek meg.

Az otthon kapott szociális, egészségügyi mintákat hozzák magukkal; ezzel kapcsolatos igényük, elvárásuk, viselkedésük változó.

Közegészségügyi feladatokkal kapcsolatos állapotfelmérés:

Közétkeztetés: a helyi vállalkozó biztosítja a tanulók étkeztetését az iskola tálalókonyháján.

Iskolaorvosi ellátás: tanévenként esedékes orvosi állapotfelmérés, ellátás biztosított.

A beteg gyerek ellátása: betegszobában a gyermek elkülönítése, a szülő, szükség esetén iskolaorvos, mentő értesítése.

Munkavédelem: A tanulók fizikai, szellemi terhelése egyenlőtlen. Kevés mozgásra van lehetőségük. Az egészségügyi, tárgyi feltételek sem teljesen megfelelőek a nyugodt munka végzéséhez. Pl.: felzárkóztatós tanulók, napközisek időnkénti elhelyezése. Törekedni kell az egyenletes terhelésre. Lehetőség szerint a szakórán kívüli napi 10-15 perces testmozgásra.

Személyi tisztaság: Általában megfelelő. A védőnő esetenként, az osztályfőnökök folyamatosan ellenőrzik. Hiányosság esetén a szülők figyelmét felhívják a problémára.

Egészséges öltözködés: Jellemző, hogy a gyerekek nem öltöznek rétegesen. Túl vastag, meleg pulóver alatt nem viselnek mást. Az osztályfőnök folyamatos feladata a figyelemfelhívás.

Közegészségügyi feladatok:

Közétkeztetés: Az iskola épületéhez viszonylag közel, a tálalókonyha ebédlőjében megoldott. Egyre többen veszik igénybe a menzát.

Iskolaorvosi, védőnői ellátás: Évente és osztályonként a védőnő végez állapotfelmérést: látás, hallás, vizelet, vérnyomás, súly, magasság, lúdtalp, gerincvizsgálatot. A kiszűrt tanulókat szakrendelésre küldi, ahová szinte minden szülő elviszi gyermekét.

Az időszerű védőoltásokat a háziorvostól kapják tanulóink.

Baleset-megelőzés, baleseti ellátás: A háziorvos feladata. Szükség esetén szakrendelésre küldi a rászorulókat, járvány esetén megteszi a szükséges intézkedéseket. Baleset esetén a teendőket a Baleseti jegyzőkönyv szabályzata tartalmazza.

A munkavédelem legfontosabb feladata: Évenkénti állapotfelmérés során a hiányosságok feltérképezése, korrigálása. A tanulókat és a dolgozókat tanév elején baleset- és munkavédelmi oktatásban részesíteni.

Az oktatási, nevelési tevékenység közegészségügyi feltételei:

A járványok megelőzésével kapcsolatos intézkedések (légúti fertőzések, hasmenések, fejtetvesség) megfelelőek. Háziorvosi, védőnői tájékoztatóra gyakrabban lenne szükség.

A beteg ill. krónikus beteg gyermekek ellátásának feltételei megfelelőek.

Mozgáskorlátozott tanuló nincs iskolánkban.

A lelki egészség megőrzésével kapcsolatos tevékenység:

Az iskola feladata az is, hogy elősegítse az egészséges testi és lelki fejlődést. Mindig vannak és lesznek olyan gyermekek, akik mások, mint a többiek, nehezen haladnak a tanulásban, viselkedésük problémát okoz, nem tudnak beilleszkedni a közösségbe.

Az ilyen gyermekek egyéni bánásmódot, különleges megközelítést igényelnek.

Nemzetközi adatok szerint a tanulók 15- 20%-ánál jelentkezik olyan mentális probléma, amely miatt szakember segítségére van szükség.

Probléma lehet egy tanulónál:

- az iskolakezdés,
- az értelmi fejlődés zavarai,
- részképesség zavarok,
- figyelemzavar,
- magatartászavarok,
- szorongási zavarok,
- depresszió,
- dadogás.

Probléma észlelése esetén az osztályfőnökök felveszik a kapcsolatot a szülőkkel.

1.11 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

Az iskola feladata, hogy készítse fel a tanulókat a veszélyes körülmények és anyagok felismerésére, a váratlan helyzetek kezelésére.

Az elsősegélynyújtás olyan beavatkozás, melyet hirtelen egészségkárosodás esetén annak elhárítása, vagy a további állapotromlás megakadályozása érdekében végez az észlelő személy. Legfontosabb szerepe, hogy helyes alkalmazásával lehetővé válik az idővesztés minimálisra csökkentése, mely a maradandó egészségkárosodás nélküli túlélés alapvető feltétele.

A mindennapok során számos alkalommal találkozunk potenciális veszélyforrással, mely akár súlyosan károsíthatja egészségünket. Nem csupán a sérüléssel járó balesetek tartoznak ide, hanem a szervezetünkben hirtelen kialakuló változások, melyek gyors lefolyásukkal jelentenek fokozott veszélyt az emberre. Súlyos állapotú beteg esetében rendkívül lényeges az ellátást megkezdők gyorsasága és hatékonysága. Késlekedés esetén csökken a beteg túlélési esélye, illetve nő a maradandó egészségkárosodás valószínűsége¹. Megoldhatatlan azonban, hogy ilyen esetben a szaksegítség azonnal a helyszínen legyen, így az első észlelő szerepe kulcsfontosságú.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, természetismeret, biológia-egészségtan, technika és testnevelés óra) és a védőnő által tartott délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Konkrét tevékenységek:

- Gyermekbalesetek megbeszélése, az okok azonosítása.
- A megelőzés módjai, eszközei, a segítségnyújtás lehetőségeinek ismerete, gyakorlása.
- Segítségkérés lehetőségei, indokai, helyes lebonyolítása.
- A tervezett és az aktuálisan végzett tevékenységgel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. (figyelem és elővigyázatosság)
- Biztonsági és katasztrófavédelmi alapok elsajátítása és alkalmazása.

1.12 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

Az 1-4. évfolyamban folyó nevelő-oktató munkánk feladata, hogy:

- A pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés, törekvés álljon.
- A tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített, és ezáltal motivált munkában fejlessze a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és előmozdítsa érzelmvilágának gazdagodását.
- Adjon mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat, és problémamegoldáshoz.
- Meg kell alapoznunk a tanulási szokásokat.
- Támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását.
- Közreműködünk a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában.
- Törődjünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.
- Tudatosítsuk a gyermekekben a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető értékeket.
- Erősítsük meg a humánus magatartásmintákat, szokásokat.
- A gyermek jellemét formálva szolgáljuk a személyiség érését.

Az 5-8. évfolyamban folyó nevelő-oktató munkánk feladata, hogy:

- Fejlesszük a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek.
- A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlesztjük a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Olyan helyzetet teremtsünk, amelyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja megbízhatóságának, becsületességének, szavahihetőségnek értékét.
- Tudatosítsuk a tanulóknál a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát.
- Tisztázzuk az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban.
- A demokratikus normarendszert kiterjesztjük a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra.
- Fejlesztjük a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot, képviseljük az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt.
- Erősítjük az Európához való tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is készítjük más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére tanulóinkat.
- Figyelmet fordítunk az emberiség közös problémáinak bemutatására.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon a főigazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – a főigazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.

- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

1.13 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

„Az iskola épp azzal válik katolikussá, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.”
(Kat.Isk. 34.)

Az egyén és a közösség, a társadalom közötti kapcsolat kialakítása, fejlesztése.

A közösségfejlesztés fő területei:

- Tanórák
 - o hittanórák
 - o szaktárgyi órák
 - o osztályfőnöki órák
- Tanórán kívüli foglalkozások
 - o napközi, tanulószoba
 - o kirándulás, séta
 - o szakkörök,
 - o lelkigyakorlatok,
 - o zárándoklatok,
 - o erdei iskolák
 - o tömegsport,
 - o diáksport
- Diákönkormányzat munkája (diákok által szervezett tevékenységek, programok).
 - o Diák problémamegoldó fórum
 - o Szabadidős tevékenységek
 - o Osztályok közös programjai
 - o Iskolai programok (versenyek, ünnepek stb.)

Valamennyi terület feladata azonos, mivel az iskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül, egymás mellett fejleszti a tanulók személyiségét, hanem közösen, egymást erősítve, a tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve, kiemelten fontos, hogy

megjelöljük azokat a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során.

Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nemcsak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen

- megjelenésükkel,
- viselkedésükkel,
- beszédstílusukkal,
- társas kapcsolataikkal mintaadó értéknek jelennek meg a tanulóink előtt.

Ezért iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozta meg, és egyes feladatait kötelező feladatként határozta meg az alkalmazotti közösség számára

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok, tevékenységek:

- a lelkigyakorlatok, zárandoklatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését,
- a pedagógus építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, plébániával, egyházi személyiségekkel, külső szakemberekkel,
- fejlessze a csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést,
- segítsük olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok hitbéli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére,
- segítsük a tanulók kezdeményezéseit,
- lehetőség a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- elegendő lehetőség a közösségi cselekvések kialakítására, fejlesztésére (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével),
- különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése
- versenyekkel tegyük lehetővé egymás munkájának, tudásának, tehetségének elismerését, a csapatszellem erősödését,
- ösztönözzük a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak ápolására,
- tegyük képessé a tanulót a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- alakítsuk ki a tanulóknak, hogy környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás legyen a tanulók életvitelét meghatározó alapelv,
- az önálló ismeretszerzés, véleményformálás, az érvek kifejtésének, értelmezésének képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
- fejlesszük ki a tanulóknak az új információs rendszerben való eligazodás képességét,
- adjunk ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére és az egészséges életmódról,
- értessük meg, és fogadtassuk el a beteg, sérült és fogyatékos embertársakat és az irányukban tanúsítandó segítőkész magatartást,

- neveljük a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére,
- éreztessük meg az elvégzett munka örömét,
- erősítsük az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését,
- törekedni kell olyan pedagógus közösség kialakítására, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, tevékenységüket koordinálni tudja.

1.14 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Az iskola a család közösen adjon biztos jövőképet. A szülők és a tanárok meglehetősen független, különálló tényezők. Mindegyiküknek fontos kapcsolata van a gyerekekkel, közöttük azonban nincs jelentős kapcsolat, bár kölcsönösen hatással vannak egymás viselkedésére.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló, akik különleges bánásmódot igényelnek:

- **Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló**, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.
- **Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló**: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek
- **Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló**: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.
- **Hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulók**: az akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította.

E csoporton belül **halmozottan hátrányos helyzetű**: az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

1.15 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése. Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, vagyis megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed az iskolai nevelésre, a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetség-fejlesztéssel foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

Eltérő bánásmódot igényel a szorgalmas, törekvő, illetve a kreatív tehetség. E feladatok sikeres ellátása érdekében tanári szemléletformálás szükséges. E sokféleség a **tehetséggondozás területén különböző célok kitűzését** feltételezi:

- A tehetség erős oldalának támogatása
 - o A tehetségek számbavétele (a gondozás első lépése egyúttal)
- A tantárgyi programok követelményeit magasan túlteljesítő diákok számára
 - o A fejlesztés színtereinek meghatározása.
- A tehetséges gyerek gyenge oldalának fejlesztése
 - o A hiányosságok okainak felderítése (rossz tanulási módszer, motiváció hiánya, kedvezőtlen környezeti feltételek, alulteljesítés), egyedi segítségnyújtás vagy szakmai tanácsadásra irányítás
 - o Léghőmérsékletjavítás a csoportokban
- A munkakedv elvesztésének, az aszociális magatartás kifejlődésének megelőzése, a tehetségek peremre kerülésének kezelése.
 - o Sokoldalú fejlesztés

A tehetséggondozás szervezeti formái és felelősségi köre

- Differenciálás a tanórákon (az eljárás felelőssége a tanáré).
- Oktatáson kívüli tevékenységek (pályázatok, különórák, versenyek stb.) részben szülői, részben iskolai felelősség, mint a kihívásokra való motiválás és a felkészülésben történő segítségadás.
- Gyorsított haladás: (a lehetőség tudatosítása szaktanári felelősség).
- A tehetségesek számára részben elkülönített oktatás, továbbá a szakköri rendszer, amely a szakmai munkaközösségek felelőssége.
- Egyéni foglalkozások.
- Módszertani megoldások
- Gazdagítás, dúsítás (önálló tanulói munkák, tanulócsoportok, utazások, kirándulások az iskolán kívül, nyári táborok, problémamegoldó háziversenyek, komplex csapatversenyek)
- Nyelvi kompetencia fejlesztése.
- Differenciálás, individualizált oktatás (a tanulói személyiség ismeretében lehetséges, időigényes tanári előkészítő munkával jár)

- Egyéni tanulási stratégia, stílus kialakítása (a jövő oktatási–nevelési eszménye a tanulásra, önművelésre, a munka világában irányváltásra képes ember).

A megfelelő tehetséggondozás elvárható eredményei

- kevesebb lemorzsolódás
- kevesebb aluteltjesítés és aszociális viselkedés a jó képességű diákok körében
- kiemelkedő eredmények
- sokoldalú személyiségű diákok képzése,
- több tanuló a tanulmányi és egyéb versenyeken

A hátrányos helyzetű, gyenge képességű, lassabban haladó tanulók illetve az átlagosnál jobb képességű diákok számára szervezhetőek foglalkozások. Arra kell törekedni, hogy ezeken 3-4 tanulónál több egyszerre ne legyen jelen. A nem napközis tanulók felzárkóztatása kerüljön az első helyre.

E tevékenység legfontosabb fázisa, hogy a pedagógusok minél előbb felismerjék a tehetségeket. Ehhez ismerni kell azokat a tulajdonságokat, amelyek tehetségigéretre utalnak. Fontos tehát, hogy nevelőink ezen a területen is megfelelő pedagógiai és pszichológiai ismeretekkel rendelkezzenek (önképzés, munkaközösségi továbbképzés, posztgraduális képzés stb.).

A tehetséges tanulók oktatása során elkerülhetetlen a differenciálás módszerének alkalmazása. A differenciálás áthatja az iskola egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét.

A tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon túl biztosítanunk kell a tehetséges tanulók pályázatokon való részvételét, versenyeztetését, versenyekre történő felkészítését. A hagyományokhoz híven mind a sport, mind a kulturális, művészeti és tanulmányi versenyekre fokozott figyelemmel kell felkészíteni a tehetséges tanulókat. A táncművészetben kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók részt vesznek a különböző versenyeken, fesztiválokon (egyéni, kiscsoportos).

Tevékenységeink még:

- Tehetséggondozó foglalkozások.
- A továbbtanulás segítése.
- Szabadidős foglalkozások (pl. színház és múzeumlátogatások, kirándulások).
- Az iskolai és a községi könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.
- A községi kulturális és sport lehetőségeinek kihasználása.
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás, differenciálás.

Tehetséggondozó foglalkozások:

- Énekkar 4 - 8. o.
- Iskolai sportkör, tömegsport 1 - 8. o.
- Szakköri foglalkozások: angol 5 - 8. o.
- Felvételi előkészítők: matematika, magyar nyelv és irodalom 8. o.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók:

- Mesemondó és versmondó verseny alsó és felső tagozatban
- Szépkiejtési verseny 5 - 8. o.
- Helyesírási verseny 5 - 8. o.
- Általános műveltségi vetélkedő az alsó és felső tagozat számára
- Angol és német nyelvi és szépkiejtési verseny
- Szaktárgyi versenyek: matematika, kémia, német, biológia, természetismeret
- Részvétel helyi és körzeti rajzpályázatokon
- Sportversenyek (helyi, körzeti)
- Levelezős szaktárgyi versenyek: magyar, angol, matematika, történelem, környezet, német, informatika, természetismeret, biológia tantárgyakból.

Szabadidős foglalkozások:

- Iskolarádiós műsorok készítése évfordulók, ünnepek alkalmából
- Színház- és múzeumlátogatások
- Osztály- és jutalomkirándulások
- Műsorórák
- Az iskolai könyvtár eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

A továbbtanulás segítése:

- Részvétel a környékbeli középiskolák bemutatkozó előadásain.
- Nyílt napok (iskolalátogatások)
- Üzem-gyárlátogatások

Kapcsolattartás a Közösségi Házszal és Könyvtárral:

- Irodalmi műsorok megtekintése.

1.16 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A pedagógusok folyamatosan arra törekednek, hogy tanulóink képességeikhez mérten a legjobb teljesítményt nyújtsák. Módszertani felkészültségük lehetővé teszi, hogy a tananyagot az osztályok tanulási stílusának leginkább megfelelő módszerek segítségével adják át. Emellett mindennapos gyakorlat a tanórai és a házi feladatokban megjelenő differenciálás.

A belső gondozói rendszer tanulói teljesítménykövető rendszerében az év eleji és év végi szövegértés, helyesírás és matematika mérések eredményei rögzítésre kerülnek és a teljesítményeket a szaktanárok csoportértékelésben elemzik.

A hirtelen megjelenő, vagy rendszeres tanulói alulteljesítés okainak feltárására törekszünk. Ennek érdekében a tanulót tanító pedagógusok esetmegbeszélést tartanak; szükség esetén felvesszük a kapcsolatot a szülőkkel. Ha részképesség gyengeség gyanúja merül fel, a szülő egyetértésével a Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleményét kérjük.

1.17 Sajátos nevelési igényű és tanulási nehézséggel, vagy magatartászavarral küzdő tanulókkal kapcsolatos tevékenység

Esetükben a többiekétől eltérő, megemelt szintű személyi és tárgyi megsegítése szükséges, akiknél diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, aktivitás és figyelemzavar nehezítheti az ismeretszerzést, a tanulás folyamatát. A részképességzavarok körébe az iskolai teljesítmények - elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) - elsajátításának nehézségei, a képességek deficitje, valamint az általuk kiváltott, következményes magatartási és/vagy tanulási zavarok komplex tünetegyüttese tartozik. Jellemző, hogy az adott részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás mutatkozik, valamint teljesítményszóródás mutatható ki az intelligenciafaktorok, a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között. A részképességzavarok tüneteit mutató tanulók általános jellemzője a számukra nehéz iskolai feladatok iránti feltűnő közömbösség, érdektelenség, amely a nehézségek következtében fokozatosan elmélyül, és a tanulással kapcsolatos tevékenységek (olvasás, írás, számolás) elutasításában fejeződik ki.

A fejlesztő foglalkozásokra való jogosultságot a lakóhely szerint illetékes Megyei Pedagógiai Szakszolgálat vagy a Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottsága állapítja meg és vizsgálja felül. A szakértői javaslatok adott tanévek végéig érvényesek.

Fejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladatok

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- az egészséges énkép és önbizalom kialakítása,
- a kudarctűrő-képesség növelése,
- az önállóságra nevelés.

Célunk:

A tanuló képességeinek fokozatos kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

A sajátos nevelési igényű és tanulási nehézséggel küzdő gyermekek együttnevelésére alkalmas pedagógiai környezet és elfogadó magatartás kialakításán munkálkodunk pedagógus, szülő, diák esetében egyaránt.

Arra törekszünk, hogy a gyengébb tanulók váljanak, iskolánkban a többi gyermek által elfogadott, a műveltséget, a tudást értékelő, a kudarccokat elkerülő, vagy azokat jól kezelő gyermekekké.

A fejlesztő munkát segíti egy gyógypedagógus- logopédus tanár, aki a szakértői vélemények értelmezésében, az egyéni fejlesztési tervek elkészítésében, a problémacsoportokhoz illeszkedő eszközök, módszerek kiválasztásában, szükség esetén mérések lebonyolításában közreműködik.

Az iskolán belüli hatékony fejlesztő munka érdekében a pedagógusok összehangolják munkájukat a tanórai differenciálás, egyéni fejlesztés, felzárkóztatás, a tantárgyi minimum követelmények tekintetében, szükség esetén konzultációt folytatnak a szülő-gondviselővel, a szükséges szakemberekkel.

Személyes példamutatással is neveljük a befogadásra, segítőkészségre, toleranciára, az emberi jogok tiszteletben tartására.

Oktató-nevelő munkánk során különös fontosságot kap a tanulási technikák, módszerek megismertetése, begyakorlása, helytelen technikák javítása.

Diszlexia, diszgráfia

A diszlexia a tanulási zavarok fogalmkörébe tartozó, intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Hátterében a központi idegrendszer sérülései, organikus eltérései, érési késése, működési zavara, örökletesség, lelki és környezeti okok különböző összefonódásai találhatók meg, valamelyik dominanciájával. Általában differenciálatlan az aktív szókincs, és gyenge a verbális emlékezet. A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén új szót alkot helyette, vagy körülírja a fogalmat. Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévesztések fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatók, a hosszabb szavak áttekintése rendkívül nehéz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, gyenge a szövegértés.

Diszgráfia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata.

Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért fáradékonyabbak a diszgráfias tanulók.

A fejlesztés célja:

Az olvasás-, írászavarok javításának feladata az iskolás korban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze kifejező képességét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a testséma biztonságának kialakítása,
- a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel,
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

Diszkalkulia

A diszkalkulia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége más iskolai teljesítmények (pl. olvasás, írás, idegen nyelv tanulás) jó színvonala mellett. Hátterében általában valamilyen idegrendszeri sérülés húzódik meg, amelynek következtében zavart az érzékelés-észlelés folyamata, sérült a gondolkodás. Nehezítetté válik a szimbólumok felismerése és tartalmi azonosítása, akadályozott a fogalmak kialakulása, sérülnek a fogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a sor- és szabályalkotás, a téri és síkbeli viszonyok érzékelése, illetve zavart szenved az emlékezet és a figyelem.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- a testséma kialakítása,
- a téri relációk biztonsága,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

A kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar

Hiperkinetikus zavarok

Már az első öt évben kialakuló tünetegyüttes, melyet jellemez a tevékenységek csapongása, a figyelmetlenség, a nagyfokú impulzivitás, a szabályok gyakori megszegése, megfontolatlanság, többszöri konfrontálódás a társakkal. Gyakori a kognitív működések zavara, illetve a nyelvi és motoros képességek fejlődésének késése. Másodlagos szövődménye az aszociális viselkedés és csökkent önértéktudat.

Magatartási zavarok

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatunk, amely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk az érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körültekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység.

Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

Arra törekszünk, hogy a tanulócsoport egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is meghozza a kívánt eredményt. Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat. Ennek érdekében fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét.

A fejlesztés szinterei az iskolai, az osztályközösségi, a hitéleti programok.

Az elérendő cél a tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményezőkézségének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

Iskolánk feladata tehát:

- szűrés, diagnosztizálás, okfeltárás, fejlesztést támogató eljárások, gyakorlatok, egyéni fejlődési napló
- a tanító, tanár és gyógypedagógus állandó munkakapcsolata, értékelő eszmegbeszélés
- szoros kapcsolat az óvodával, a nevelési tanácsadóval, a gyógypedagógiai szakszolgálattal, az óvoda-iskola átmenet, szakmai együttműködés
- megfelelő beilleszkedés hatékony segítése
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- egyéni, kiscsoportos foglalkozás szervezése, felzárkóztató jellegű korrepetálás,
- differenciált felzárkóztató foglalkozások,
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai,
- a tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása,
- családlátogatások, fogadóórák során személyre szóló segítség, tanácsadás,
- szülők és a családok nevelési konfliktusok gondjainak megoldásában segítése,
- szükség esetén az osztályfőnök felveszi a kapcsolatot a gyermekvédelmi felelőssel, esetleg a pedagógiai szakszolgálat segítségét kéri.

Jellemzői a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartássémák. A viselkedés erősen eltér az adott életkorban elvárhatótól, a szociális elvárásokat durván áthágja. Sokkal súlyosabb lehet, mint egy gyermekcsíny vagy egy serdülőkori lázadás és hosszan tart (hat hónap vagy annál hosszabb ideig). Jellemzi még: nagyfokú harcoság, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, fenyegető erőfitogtatás, indulatkitörések, iskolakerülés, hazudozás.

A fejlesztés elvei, módszerei, feladatai:

- A tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére.
- Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
- A tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önértékelésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) megismerése siker vagy kudarc esetén. Ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.
- Együttműködés a családdal és más szakemberekkel.
- A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Beszéd fogyatékos tanulók

A beszéd fogyatékos/súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (megkésett beszédfejlődés, centrális dyslalia, súlyos orrhangzósság stb.), illetve a beszédhibához csatlakozó tanulási és/vagy magatartási zavara miatt eltérően fejlődik. Mindez az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében, a beszédszervek gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, a szegényes szókincsben, a beszédmozgásokról szerzett emlékek felhasználásának hiányában, a grammatikai fejletlenségben, az utánzóképeség gyengeségében nyilvánul meg.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, speciális terápiákat alkalmazó intenzív, komplex - az életkori sajátosságokat, a játékosság elvét szem előtt tartó - nevelési környezetben valósulhat meg.

Az iskolai nevelés során az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése, a speciális terápiák alkalmazása (diszlexia-prevenció, reedukáció, grafomotoros fejlesztés stb.) segít az iskolai követelmények teljesítéséhez szükséges fejlettség elérésében.

Tanulókat érintő tevékenységünk

Prevenció

A gyermekekre történő odafigyelés: szűrés, felmérés, vizsgálat kezdeményezése, szakvélemények elemzése.

Kapcsolattartás az óvodával:

- a gyermekek megismerése, megfigyelése még óvodai környezetben,
- az óvodai DIFER mérőlapok folytatása azoknál a tanulóknál, akiknél a mérés első osztályban szükséges.

Az 1. osztályos tanulók **DIFER** mérése a tanév I. félévében, szükség esetén vizsgálat kezdeményezése.

Tanév elején és végén **Tanulási Képesség vizsgálatot** végzünk, amelynek eredményét a szülő is megtekintheti.

A pedagógiai szakszolgálat tagintézményénél vizsgálatot kezdeményezünk a szülő egyetértésével, ha a tanuló magatartási, beilleszkedési vagy tanulási problémája már nem tekinthető átmenetinek, és nagymértékben hátráltatja előmenetelét.

Tevékenység tanórákon és fejlesztő foglalkozásokon:

- Egyéni fejlesztési terv alapján szervezünk fejlesztő foglalkozásokat.
- Tanórákon egyéni bánásmód, differenciálás biztosítása.
- Az osztályfőnök, szaktanárok támogató, segítségnyújtó szerepe fokozott.
- Az órai munkában megnő a differenciálás különböző módszereinek szerepe.
- Valamennyi tantárgyat oktató pedagógusnak feladata a saját szakterületén az általános és speciális tanulási módszerek, technikák megismertetése a tanulókkal.
- Magatartási problémák esetén a különleges figyelem fordítása a közösségi és baráti kapcsolatok alakítására, a közösségi életben való részvételre.
- Fejlesztő-, rehabilitációs- rehabilitációs foglalkozások szervezése, biztosítása gyógypedagógus logopédus és szakirányú továbbképzéseken részt vett pedagógus közreműködésével.
- Az érintett tanulók fejlődését folyamatos konzultációval is nyomon követjük.
- Fejlesztő foglalkozásokon a pedagógiai szakszolgálat és a tagintézménye által kiadott szakvélemények útmutatásai és a fejlesztést végző szakember pedagógiai és részképesség-vizsgálatára épülő fejlesztési terv alapján kis csoportban részesül fejlesztésben.

Törvény biztosította esetleges kedvezmények a tanuló részére, melyet munkánk során figyelembe veszünk:

- tantárgyak, tantárgyrészek minősítése és értékelése alóli mentesítés,
- egyéni fejlettséghez igazodó továbbhaladás,
- időtényező növelése a feladatmegoldáskor az órai munka során,
- írásbeli, vagy szóbeli számonkérés előtérbe helyezése,
- tárgyi-, eszköz feltételek biztosítása,
- a nehézséggel küzdő, vagy sajátos nevelési igényű tanuló kettő főnek számít az osztálylétszám kialakítása során.
- amennyiben a tanuló a tanévre megállapított követelményeket nem tudja teljesíteni, számára a követelmények teljesítésére hosszabb időszak állapítható meg.

Pedagógusokat érintő tevékenység

Fontos feladatunk a folyamatos pedagógus önképzés, szakmai-, szakirányú továbbképzés tervezése, a problémák mielőbbi felismeréséhez és a problémával küzdő tanulók személyiségének hatékony fejlesztéséhez.

Szakmai dokumentáció vezetése

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációt, a fejlesztő foglalkoztatást központilag kiadott **egyéni fejlődési lapon** dokumentáljuk.

Az Egyéni fejlődési lap:

- a legfeljebb négy tanéven át használható,
- az adatokat és a fejlesztés fő jellemzőit tartalmazó **külvéből** (törzslap alapján osztályfőnök tölti ki),
- a foglalkozások dokumentálását szolgáló **belvéből** áll (fejlesztés végző kolléga tölti ki).
- a foglalkozások csoportnaplóban is dokumentálhatók.

A törzslapon, a felvételi naplóban, illetve a **beírási naplóban** fel kell tüntetni: a szakvéleményt kiállító szakértői és rehabilitációs bizottság **nevét, címét, a szakvélemény számát** és kiállításának **keltét, a felülvizsgálat időpontját.**

A sajátos nevelési igényű tanulókról forgalmi naplót kell vezetni.

Minden tanuló esetében egyénre szabott fejlesztési terv alapján történik a foglalkozások tervezése, kivitelezése, amelyet **Fejlesztési tervben** rögzítünk.

1.18 Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

Életünk kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerültek. A nevelés három színterén – család, iskola, társadalom – a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevelés hiányát teljesen pótolni.

A katolikus iskolák különös figyelmet szentelnek a gyengébbekre, és segítik a nehezebb körülmények között élőket.

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi veszélytől.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt.

Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek.

Az ilyen nehéz esetekben vállalnunk kell a fokozott törődést a tanulóval, jelezve a problémát a megfelelő, illetékes gyermekvédelmi hatóságok felé.

A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma emelkedik. Ezért is indokolt, hogy a gyermek és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő– óvó intézkedéseket tegyen a rászorulóknak érdekében.

Nevelő munkánkban komoly szerepet kap gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységünk. Ezt a tevékenységet a gyermekvédelmi felelős koordinálja. Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok **megelőzése, feltárása, megszüntetése**. Minden pedagógus, de különösen a GYIV felelős és az osztályfőnökök közreműködnek a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Alapvető feladata, hogy segítse, irányítsa és szervezze a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:

- folyamatos kapcsolatot tart az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével és az osztályfőnökökkel,
- családlátogatáson vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
- kapcsolatot tart a különböző gyermekvédelmi szervezetekkel,
- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- a veszélyeztető okok megléte esetén a gyermekjóléti szolgálatok értesítése,
- a gyermekjóléti szolgálat tevékenységének segítése,
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapításának kezdeményezése.

Pedagógiai tevékenységünk a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók felmérésével kezdődik. Ezt követi a feladatok számbavétele, az összehangolt cselekvés megtervezése.

Indokolt esetekben az osztályfőnök, a GYIV – felelős családlátogatást tartanak.

Következésképpen fellépünk az igazolatlan hiányzás ellen. A tanulók csavargása veszélyezteti a tanulók fejlődését. A közoktatási törvény előírásainak megszegése a jogszabály be nem tartását jelenti, s mint ilyen, példát ad a tanulóknak a nem jogkövető magatartási formák kialakulásához.

Kiemelten foglalkozunk ember- és társadalomismeret és osztályfőnöki órákon a káros szenvedélyek, ezen belül a drogok egészségkárosító, jellemromboló hatásával.

Ebbe a munkába bevonjuk az iskolaorvost, a védőnőt és a Család és gyermekjóléti szolgálat munkatársait is. Lehetőség szerint a Gyöngyösi Rendőrkapitányság munkatársai bűnmegelőzési órákat tartanak.

Végül figyelemmel kísérjük tanulóink helyzetét a családban. Tájékozódunk, hogy a szülők eleget tesznek-e a közoktatási törvényben a szülő számára előírt kötelezettségeknek. Amennyiben azt tapasztaljuk, hogy tanulóink helyzete a családban problémás, a gyermekjóléti szolgálat segítségét kérjük, és szükség esetén számítunk a gyámhatóság hatékony közreműködésére.

Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie!

Meg kell vizsgálnunk,

- hogy a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését.
- hogy mennyire ellenőrzött a tevékenysége, szabad mozgása.
- hogy használ-e a tanuló egészségére káros anyagokat, szereket, folytat-e fejlődésére káros életmódot.
- hogy a tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e segélyek, egyéb támogatások igénybevétele.
- hogy folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermekek otthoni életformája, ellátása, pihenése.
- hogy szükséges-e rendszeres segítségnyújtás tanulmányai befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához.
- hogy tudunk-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, amelyben a gyermek őszintén feltárhatja problémáit.

1.19 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem, és a szociális hátrányok mérséklése céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- kis létszámú osztályok szervezése,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- pályaválasztás segítése,

- napközis és tanulószobai foglalkozások,
- iskolai étkezés biztosítása,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a családi életre történő nevelés,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- táborozási hozzájárulások,
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély igénylésének elősegítése, tankönyvtámogatás, étkezési hozzájárulás),
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a Család és gyermekjóléti szolgálatról, szolgáltatásokról,
- felvilágosító munka, a szociális hátrányok enyhítését segítő pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

A gyermek lelke igen érzékeny. Azonnal érzékeli a sérelmeket, hosszú időre elraktározza azokat. Ezért nagyon fontos, hogy gyermekeink biztonságban nevelkedjenek.

Mit tehet az iskola: a nevelők, osztályfőnökök, GYIV- felelős a szociális hátrányok enyhítésére?

- Minden évben, minden osztályban számon kell tartani a hátrányos szociális helyzetű tanulókat.
- Fel kell térképezni a szociális hátrány mibenlétét.
- Családlátogatások a jegyzővel, gyámügyi előadóval, a Gyermekjóléti szolgálat vezetőjével, GYIV- felelőssel problémás esetekben.

A szociális hátrány felismerésének szempontjai:

- Alkoholista, züllött, krónikus beteg szülők gyermeke,
- Felbomlott és talaját veszített család elhanyagolt gyermeke,
- A tartósan kirívó magatartású, neurotizálódott gyermek,
- Tanulásban lemaradt, túlkoros gyermek,
- Galérihez csapódó, nevelőotthonból származó gyermek.

Kiemelten súlyos problémák:

- Fizikai bántalmazás a családban
- Felügyelet nélkülség (14 év alatt különösen)
- Súlyos elhanyagolás, gondozatlanság
- Megállapíthatóan alkoholizáló, drogfogyasztó gyermek
- Hajléktalanság, nem megfelelő lakáskörülmények
- Pszichés bántalmazás a családban, szülői terror
- Tartósan súlyos egészségügyi probléma

Súlyos problémák:

- Éhezés, nem megfelelő táplálkozás
- Családon kívüli ideiglenes elhelyezés
- Megállapítható alkoholizmus a családban

- Nem megfelelő szellemi fejlődés a gyermeknél
- Értelmi fogyatékos szülő a családban, valamely szülő tartós pszichiátriai kezelése
- Nevelési-oktatási intézményből való indokolatlan hiányzás (16 év alatt)
- Hatósági, szabálysértési intézkedés kiskorú gyermekkel szemben
- Alacsony jövedelmi viszonyok
- Problémás válás, gyermek-elhelyezési per

Az iskola lehetőségei a szociális hátrányok enyhítésére:

- Folyamatos kapcsolattartás a védőnővel, családorvossal, Gyermekjóléti Szolgálat vezetőjével.
- Jelzőrendszer működtetése: a nevelő, aki észleli a problémát, írásban jelez az iskolai GYIV- felelősnek, aki Gyermekjóléti Szolgálat vezetőjét értesíti.
- Szülők tájékoztatása az igénybe vehető pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról.

Gondozási feladatok:

- Az érintett tanulók napközi otthonos ellátásának biztosítása.
- Ingyenes tankönyvhöz juttatás.

Nevelési feladatok:

Toleráns nevelői hozzáállás, hisz a szociális hátrány olyan pszichikai jellegzetességeket alakíthat ki, amelyek negatívan befolyásolják a gyermek viselkedéskultúráját. Például: kiegyensúlyozatlan pszichikai állapot; normáktól eltérő késztetések, ösztönzések, tanulással kapcsolatos gyenge motiváció, önértékelés zavarai; szociális beilleszkedési zavarok.

A közösség által elfogadott viselkedési és etikai normák kialakítása céljából értékrend közvetítése konkrét és gyakori útmutatások a nevelők részéről.

Oktatási feladatok:

A szociális hátránnyal küzdő tanulóknál gyakran előfordul, hogy csökkent intelligenciateljesítménnyel érkeznek, amely az iskolai tanulást oly mértékben befolyásolja, hogy a tananyag felfogása, tárolása és feldolgozása nem az életkornak megfelelő szinten történik.

- Szakértői vizsgálat (Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat) útmutatásai és a hiányosságokra vonatkozó nevelői tapasztalatok alapján képességfejlesztés történik a fejlesztő foglalkozásokon.
- A korrepetálásokon az aktuális tananyag feldolgozásához kapnak segítséget a tanulók.
- A belső gondozó év eleji felméréseket végez. Az első osztályos tanulók esetében a képességvizsgálat lehetővé teszi a lemaradt tanulók kiszűrését, a velük való tervszerű foglalkozásokat.

1.20 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

A tanulói érdekegyeztetés szervei és mechanizmusa a Diákönkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata alapján:

A Diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol:

- A tanulók kitüntetésében, jutalmazásában, fegyelmi ügyében.
- Együttműködési szerződések a tanulókat is érintő kérdéseiben.
- Az iskolai ünnepek és megemlékezések szervezésekor.
- A tanulók nevelési célú - társadalmilag hasznos - munkában való részvételében.
- Iskolai versenyek, vetélkedők meghatározásában.

Döntési jogot gyakorol:

- A nevelőtestület meghallgatásával saját közösségi életük tervezésében, szervezésében és ellenőrzésében, értékelésében valamint diákönkormányzati szerveik, tisztségviselőik (elnök, kultúrfelelős, sportfelelős, tisztasági felelős és az iskolaszéki küldöttek)megválasztásában és visszahívásában.
- Dönt saját működéséről, szerveik hatásköréről.
- Egy tanítás nélküli munkanap programjáról.

Véleményezési jogot gyakorol:

- A házirend megállapításában.
- A munkaterv, a tanév rendje meghatározásakor a tanulókat érintő programok, az iskola éves költségvetése tekintetében.
- A könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításában.
- A fakultatív órák megválasztásában.

Javaslattevő jogköre kiterjed az iskolai élettel kapcsolatos minden kérdésre.

1.21 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

A szülők és a pedagógusok közti információáramlás formái

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az iskola pedagógiai programjáról, az aktuális feladatokról az iskola főigazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola főigazgatója legalább félévente egyszer a SzMK üléseken,
- az osztályfőnökök folyamatosan és az osztályok szülői értekezletein.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

- Szülői értekezlet
- Fogadó óra
- Családlátogatás

Egyéb kapcsolattartási formák, melyekről a szülőket írásban is tájékoztatjuk

- Tájékoztató füzet, ellenőrző könyv, e-napló bejegyzései
- Elektronikus elérhetőségek (telefon)
- Családlátogatás
- Szülői értekezlet
- Fogadó óra
- Nyílt tanítási nap
- Írásbeli tájékoztatók (hivatalos levél, programismertető, elektronikus levelek)
- Szakkörök indítása
- Előadások szervezése
- Közös programok
- Pályaválasztási tanácsadás
- Közös lelki nap
- Közös zárandoklatok
- Plébániával közös programok

Az együttműködés formáit az előzetesen már vázolt pedagógiai feladatokra építettük, és az alábbi két témakör köré rendeztük.

A szülők részéről – a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- ötletnyújtást az előadások témáihoz,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- nevelési problémák őszinte megbeszélését; közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

Iskolánk (a pedagógus) – a gyermek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- nyílt napok, nyílt órák szervezése,
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- változatos témájú szakkörök indítása, ahol a tanuló gyakorolhatja a helyes viselkedési módokat
- előre tervezett szülői értekezletek,
- rendkívüli szülői értekezletek,
- fogadóórák,
- előadások szervezése nevelési tanácsadó, pszichológus, egészségügyi szakember (orvos, védőnő) meghívásával,

- pályaválasztási tanácsadás,
- családlátogatás,
- közös kirándulások.

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- közös zárandoklatok
- plébániával közös programok
- családi játékos, sportvetélkedők,
- közös rendezvények szervezése, a szülők és a pedagógusok részvételével.

1.22 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

- Tanórán kívüli foglalkozások,
- napközi, tanulószoba,
- kirándulás, séta,
- szakkörök,
- lelki gyakorlatok,
- zárandoklatok,
- erdei iskola,
- kézműves foglalkozás,
- természetbúvárkodás.

Diákönkormányzat munkája (diákok által szervezett tevékenységek, programok)

- Diák problémamegoldó fórum
- Szabadidős tevékenységek
- Osztályok közös programjai
- Iskolai programok (versenyek, ünnepek stb.)

1.23 A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

Célja a szülői munkaközösség (SZMK) tagjaként annak ülésein az előbbi jogok kiegészítéseként az intézmény éves munkatervét megismerni, ahhoz javaslatokat tenni, annak megvalósításában, tevékenyen részt venni, az iskola éves költségvetését **véleményezni** és az éves munkát értékelni. Minden szülőnek joga a gyermeke előmenetele iránt érdeklődni, részt venni a fogadóórákon és a nyílt napokon, amelyek időpontját év elején megismerheti az éves tervezéskor, illetve az éves munkatervből. A szülők értesítése általában az ellenőrző könyvön és a tájékoztató füzetten keresztül történik. Egyre népszerűbb az elektronikus úton történő tájékoztatás (e-napló, közösségi oldalak zárt csoportjai, e-mail, telefon).

A szülői értekezleteken az osztályfőnök, a fogadóórákon és a nyílt napokon, valamint a személyes mindennapi találkozások során a szaktanárok tájékoztatnak. Kérésekkel, panaszokkal a főigazgatóhoz fordulhatnak.

Kirívó esetekben a hivatalsegéd viszi ki az osztályfőnök vagy a főigazgató által küldött levelet a szülőnek.

Az iskolaszékekkel való együttműködés főbb alapelvei:

Döntési joga van saját működési rendjének és munkaprogramjának meghatározásánál, valamint a tisztségviselőinek megválasztásánál.

Egyetértési jog illeti meg az iskola SZMSZ- nek elfogadásakor, a házirend véglegesítése előtt, termék bérbeadása esetén, vállalkozói bevételek felhasználásának eldöntésénél, a tanulói kitüntetések elveinek meghatározásánál.

Véleményezési, javaslattevői joggal rendelkeznek: az éves iskolai munkaprogram összeállításában, iskolai rendezvények szervezése tekintetében. Minden olyan kérdésben, amely az iskola működését vagy a tanulók nagyobb csoportját érinti.

Az iskolát a külső kapcsolatokban a főigazgató, az iskola pedagógusai és dolgozói képviselik:

- az intézményt támogató alapítvány kuratóriumával a főigazgató, pedagógusok,
- az iskola körzetéhez tartozó óvodával a főigazgató és a tanítók,
- a gyermek-, és ifjúságvédelmi szervezetekkel, gyermekjóléti szolgálattal a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős,
- az iskola-egészségügyi ellátást biztosító szolgáltatóval a főigazgató,
- a művelődési házzal a főigazgató, pedagógusok,
- könyvtárakkal a könyvtárak és a könyvtárt használó osztályok vezetői,
- a POK-kal a főigazgató,
- a hittanárral a főigazgató, pedagógusok,
- minden más esetben a főigazgató vagy az általa megbízott felelősök tartanak fenn rendszeres kapcsolatot.

A kapcsolatok formáját és módját a törvények, rendeletek, hagyományok és szokások alapján a felek határozzák meg.

Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a vele kapcsolatban álló intézményekkel.

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért a főigazgató a felelős.

A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola igazgatósága rendszeres kapcsolatot tart fenn az ÁNTSZ, iskolaorvosi, fogorvosi, védőnői szolgálattal és ennek segítségével megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.

A tanulók veszélyeztettségének megelőzése, valamint a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn az illetékes Család és gyermekjóléti szolgálattal, a Pedagógiai Szakszolgálatokkal, szorosabb kapcsolatot épít ki a szülőkkel. A munkakapcsolat felügyeletéért a főigazgató a felelős.

Az iskola helyiségeit, épületét a nevelőtestület vagy az igazgatóság döntése alapján térítésmentesen használhatják az iskolába járó gyermekek, az intézmény dolgozói.

Az iskolában párt vagy párthoz kötődő társadalmi szervezet nem működhet.

1.24 Az iskolaváltás, valamint a tanuló felvételének, átvételének szabályai

Ha új tanuló jelentkezik az iskolába, felvételéről illetve átvételéről az iskola főigazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre. Fontos kritérium, hogy a tanuló elfogadja a katolikus hittel, vallással kapcsolatos elvárásokat és az iskola pedagógiai programját.

A felvételnél előnyt jelent a keresztlevel megléte.

Beiratkozás az első évfolyamra

Az adott évben tanköteles korba lépő gyermeket a szülő március 1-je és április 30-a között – a kormányhivatal által közleményben vagy hirdetményben közzétett időpontban – köteles beírni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

A beiratkozáshoz szükséges feltételek:

- az iskolába lépést megelőzően - az adott év augusztus 31-ig – betölti a 6. életévét (6 éves kor előtt a kormányhivatal szülői kérésre és szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti az iskolába lépést.)
- óvodai szakvélemény alapján tankötelessé válik
- amennyiben van Megyei Szakértői Bizottság által kiadott szakvéleménye, az abban foglaltaknak iskolánk eleget tudjon tenni.

Adminisztratív feltételek:

- a tanuló adatainak nyilvántartásához szükséges okiratok bemutatása (a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolvány; ennek hiányában születési anyakönyvi kivonat, Taj kártya, a gyermekfelügyelettel megbízott szülők személyazonosságát igazoló okirat, lakcímkártya)
- a diákigazolvány elkészítéséhez szükséges lépések megtétele

Körzetbe tartozó gyermek beíratása, átiratkozása másik iskolába:

- Az iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található.
- Amennyiben a szülő gyermekét másik iskolába kívánja átíratni, azt a körzeti iskolában be kell jelentenie, és Befogadó nyilatkozattal igazolnia kell az új iskola felvételi szándékát. Iskolánk ennek a dokumentumnak a megléte után tudja nyilvántartásából kivenni a tanulót.

A tanulók más iskolából való átvétele:

- Ha más intézményből érkezik a tanuló az iskolába, részére mi állítjuk ki a Befogadó nyilatkozatot, melyet a szülőnek vissza kell juttatnia gyermeke előző intézményébe.
- Tanulmányainak megfelelő évfolyamra iratkozhat, amennyiben a felvételhez kapcsolódó elvárásoknak megfelel. Az iskola felzárkóztató programmal segíti őt, hogy megfeleljen a követelményeknek.
- A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie idegen nyelvből és azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult.

Körzeten kívül lakó tanulók felvétele

- Az iskola körzetén kívül lakó tanuló felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola főigazgatója dönt.
- Ha a körzeten kívüli tanuló az első-negyedik évfolyamra jelentkezik, vagy ha az ötödik-nyolcadik évfolyamon tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minőségű, a főigazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az érintett évfolyam osztályfőnökének véleményét.
- Ugyancsak ezt kell tenni akkor, ha a beiskolázási körzeten kívül lakó tanuló előzőleg már iskolánk tanulója volt, de tanulmányi eredménye, magatartása vagy szorgalma a fentebb leírtak szerint alakul. Ilyen esetben az iskola főigazgatója az osztályfőnök véleményének figyelembe vételével dönt arról, hogy az érintett tanuló folytathatja-e tanulmányait iskolánkban, vagy jelentkeznie kell a lakóhelye szerint illetékes iskolában. A döntésről a szülőt írásban értesíteni kell.

A belépési követelmények megállapítása során alkalmazott eljárások:

- beszélgetés a leendő tanulókkal, szüleikkel.

Fellebbezési lehetőségek, eljárások:

A szülő a jelentkezés elutasításának esetén, amennyiben azzal nem ért egyet, 15 napon belül írásban az iskola főigazgatójához, illetve leendő első osztályos tanuló esetén a területileg illetékes Pedagógiai Szakszolgálathoz fordulhat.

1.25 Átjárhatás az iskola felsőbb évfolyamaiba

A magasabb évfolyamba lépés elbírálása:

Az év végi értékelésben a tanév során szerzett folyamatos értékelések alapján kialakított tanári vélekedés a döntő. Az értékelő döntést tagozatonként (alsó-felső) összehívott osztályozó értekezlet mondja ki, az értekezleten a tagozat teljes tanítói, tanári állománya részt vesz.

Döntések a tanuló továbbhaladásáról

A tanuló magasabb évfolyamba léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeknek minden tantárgyból legalább elégséges eredménnyel eleget tesz.

A tanuló javítóvizsgára bocsátható, ha legfeljebb 3 tárgyból elégtelen osztályzatot kapott a tanév végén. A javítóvizsgát az adott év augusztus végéig az iskola által meghatározott időpontban kell letennie. Amennyiben ott bármelyik tantárgyból nem felel meg, az évfolyamot megismételni köteles.

A tanuló az adott évfolyamot megismételni köteles, ha a tanév végén 4 vagy több tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, illetve a tanítási év végén nem osztályozható.

Hiányzás miatti évismétlésre csak abban az esetben kerülhet sor, ha az iskola eleget tett értesítési kötelezettségének.

Az első évfolyamon a köznevelési törvény 57.§ (1) bekezdése alapján történik a továbbhaladás megállapítása, mely szerint a tanuló csak abban az esetben nem léphet magasabb évfolyamba, ha az adott tanév során 250 óránál többet mulasztott, ill. a szülő azt írásban kérelmezi.

Osztályozó vizsgát kell tennie második-nyolcadik évfolyamon a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból ha:

- az iskola főigazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott
- magántanuló volt
- egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-ánál többet hiányzott

Fellebbezési lehetőségek:

- a szaktanárhoz,
- a főigazgatóhoz,
- a felügyeleti szervhez.

1.26 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

1. a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) a meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,

(2.) Egy osztályozó vizsga – a (1) bekezdés b) pontjában meghatározott kivétellel – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

(3.) **Különbözeti vizsgát** a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

(4.) **Pótló vizsgát** tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó:

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
 - b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
- (5.) Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha
- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
 - b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
- (6.) A vizsgázó javítóvizsgát az iskola főigazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.
- (7.) A javítóvizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni.

(8.) A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

(9.) A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola főigazgatója készíti elő. A főigazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért. A főigazgató e feladata ellátása során

- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

(10.) A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

(11.) A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, a főigazgató engedélye alapján

a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt meg kell növelni vagy a feladatok számát csökkenteni,

(12.) Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani

(13.) Az iskola főigazgatója a vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól. A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja és a vizsgairatokhoz mellékel.

(14.) A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel.

(15.) Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

A vizsgaszabályzat hatálya, célja

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény főigazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

1.27 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái

Változatos számonkérési formákat alkalmazunk annak érdekében, hogy minél reálisabban tudjuk megítélni tanulóink teljesítményét. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik.

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. A pozitív értékelés előtérbe helyezésével az objektív, rendszeres és motiváló értékelésre törekszünk. Igyekszünk sokoldalú értékelési rendszert és változatos értékelési formákat alkalmazni a tanulók életkori sajátosságainak és a tantárgyak jellegének megfelelően.

A közismereti tantárgyaknál meghatározó az **írásbeli beszámoltatás** (dolgozatok, házi feladatok, tudáspróbák, témazárók, félévi-, tanév végi felmérések). Ugyanakkor törekszünk a szóbeliség, a kifejezőkészség fejlesztésére is, ezért rendszeresen szóban is feleltetünk. Ezen kívül kiselőadások, kísérletek, gyűjtőmunka formájában is meggyőződünk tanítványaink felkészültségéről. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó ismeretekre is.

A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni. A témazáró dolgozatok a félévi ill. év végi értékelésnél hangsúlyosabb szerepet kapnak.

1.28 Az iskolánk hagyományrendszere

Évenként, két évenként megrendezett programjaink, amelyek naptári, katolikus ünnepekhez, kulturális emléknapokhoz, vagy névadónkhoz, Visontai Kovách Lászlóhoz kapcsolhatók, valamint egyéb hagyománnyá vált rendezvényeink. Ezek nevelő tevékenységünk szerves részét alkotják.

Az éves munkatervben rögzített, rendszeres rendezvények:

- **Névadónkkal kapcsolatos hagyományok:** Megemlékezés születésének és halálának napjáról. (Kapcsolódó rendezvények: emlékfutás, versmondó verseny.)

Egyéb, hagyománnyá váló tevékenységek:

- osztálykirándulások
- évi 1-2 alkalommal iskolai szintű kirándulás, vagy színházlátogatás,
- erdei iskola vagy nyári tábor,
- nyári napközi,
- hittan tábor,
- úszásoktatás,
- lovas szakkör,
- fogászattal és egészséges életmóddal kapcsolatos rendezvények,
- papírgyűjtés,
- a leendő első osztályosok fogadása, megajándékozása,
- az osztályok közötti **versenyek:** KRESZ-verseny, vers-és mesemondó versenyek, helyesírási verseny, általános műveltségi vetélkedők alsó és felső tagozaton.

Iskolánk tanulói fellépnek a község intézményeiben: Óvoda, Községi Ház és Könyvtár, Idősek Otthona, és a megyei szintű minősítő versenyeken /Megyei Művelődési Központ /

A felnőtt dolgozók számára kialakult hagyományos események:

- a névnapok közös megünneplése,
- a pedagógusnap megünneplése,
- a nyugdíjba vonulók búcsúztatása.

Hagyományos események a szülők számára:

- az SZMK- s szülők szülői értekezletei,
- szülői értekezletek,
- nyílt napok,
- fogadóórák,
- közös ünneplés a tanulókkal, farsang alkalmával,
- a leendő első osztályosok szüleinek előzetes értekezlete.

Értékeléseink:

- **Pontrendszer** az egyes tantárgyakon belül /piros, fekete pontok / a házi feladatok rendszeres elkészítésére és a felszerelés otltétére ösztönöznek, illetve az aktív órai részvételre. A nevelők ösztönzésre illetve elmarasztalásra használják a tantárgyi óráikon.
- **Tisztasági verseny** 1-5-ig terjedő pontszámmal a nevelők és a tisztasági felelős értékelésével az iskola, osztályok tisztaságának ösztönzésére.

1.29 Iskolai tevékenységek

Évfordulókhoz, jeles napokhoz kapcsolódva **iskolarádiós adásokat** készítünk.

A kötelező tanulási időn túl igénybe vehető **ingyenes iskolai szolgáltatások köre:**

- konzultáció tanulási problémákról /szülővel, tanulóval /
- kötetlen tárgyú konzultáció tanárral,
- felkészítés tanulmányi versenyekre,
- felkészítés egyéb a tanulóknak hirdetett versenyekre,
- pályaválasztási tanácsadás.

Szociális szolgáltatások:

- reggeli ügyeletet biztosít az iskola minden tanulójának fél nyolctól nyolc óráig,
- felügyeletet biztosítunk az óráközi szünetekben,
- étkezési lehetőség a tálaló konyhán,
- ebéd az iskola minden tanulójának, aki igénybe veszi /napközis és menzás ellátás/,
- a tízórai és az uzsonnázási lehetőség csak a napköziseket illeti meg,
- Az iskolaorvos, a védőnő és a fogorvos egészségügyi szűrővizsgálatot biztosít tanulóink számára.

Vakációs kínálatok:

- A szabad szombatokon, az őszi, téli, tavaszi és nyári szünetekben térítési díj ellenében sportolási lehetőséget biztosítunk a tornaterem gondnokának felügyeletével a tornateremben.
- Nyári napközi, hittan tábor, kézműves tábor a meghirdetett időszakokra.

A szolgáltatások biztosításában együttműködő partnerek:

- A helyi Közösségi Ház és Könyvtár
 - o a községi könyvtárban ingyenes könyv kölcsönzésre van lehetősége tanulóinknak.
 - o A gyermekek számára szervezett báb-és meseelőadásokat kedvezményesen tekinthetik meg tanulóink.
- Zeneoktatásnak ad helyet iskolánk, ahol gitározni, zongorázni tanulhatnak tanulóink
- A sportegyesület szolgáltatásai:
 - o gyermekfoci, asztalitenisz, női kézilabda, gerinc torna
 - o a környező községekkel kiskörzeti bajnokságban vehetnek részt tanulóink, melynek olykor a tornatermünk is helyet ad,
 - o a tornaterem megfelelő kihasználtságába az óvoda is bekapcsolódik,

- jelentősek a felnőtt csapatok részvételével szervezett teremlabdarúgó tornák és téli edzések is.
- A környékbeli közoktatási intézményekkel állandó kapcsolatban vagyunk.
 - Részt vesznek tanulóink az évente megrendezett helyesírási, alsós és felsős szaktárgyi versenyeken.
- Tanulóink magasabb színvonalú oktatásához segítséget nyújt:
 - „A Vámosgyörki Általános Iskoláért Alapítvány” is jelentősen hozzájárul eszköz-ellátottság színvonalához és a □ kulturális, oktatási és □ sport rendezvényekhez, jutalmazásokhoz.
- Közelebbi kapcsolatra törekszünk községünk közelében működő üzemekkel, vállalkozókkal.
- Az iskolában működő diákönkormányzattal szoros az együttműködésünk. Meghallgatjuk tanulóink véleményét munkánkról, és a javaslataikat is kérjük az eredményesebb működés érdekében. A diákönkormányzat tagjai tevékenyen részt vesznek rendezvényeink előkészítésében lebonyolításában és értékelésében is.

2 AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

Az iskolánk nevelési céljai, feladatai:

Nevelésközpontú, szeretetteljes hitélet alapozása, amelyben a tudomány eredményeként az iskola funkciójához és a 6-14 éves gyermekek testi és szellemi fejlettségéhez igazítva a megfelelő pedagógiai-pszichológiai átalakítás révén kell felhasználni:

- a nyelvi kommunikációs képességek hatékonyabb fejlesztése az általános iskola egész időtartama alatt;
- a testkultúra fejlesztései;
- integrált esztétikai nevelés /zenei, tánc és dráma, színjátszás, vizuális kultúra;
- elemi, erkölcsi és magatartási normák, a viselkedéskultúra fejlesztése, a demokratikus közösségi magatartás és az állampolgári kultúra elemi készségeinek fejlesztése, kialakítása;
- az iskolán kívüli nevelési tényezőkkel való együttműködés: diákönkormányzat, iskolaszék, SZMK, hitoktatás, Közösségi Ház és Könyvtár.

A differenciált képességfejlesztés biztosítása:

- humanista ember és-társadalom legyen a vezéreszménk,
- nemzetközi és nemzeti megértésre, békére kell nevelnünk,
- a szabadságjogainkkal való élni tudáshoz rendelkezzenek ismeretekkel, képességekkel s megfelelő magatartáskultúrával,
- a tudás megszerzésében a kreatív tanulás kerüljön előtérbe,
- a környezethez jól alkalmazkodni tudó állampolgárok nevelése szükséges,
- döntéshelyzetekben képesek legyenek következményelemzésre,
- tudjanak értéket alkotni, rangsorolni, társaikhoz, a társadalomhoz, természethez humanista módon viszonyuljanak,
- jellemezze a tanulókat a gondolkodásban, a feladatmegoldásban a sokirányúság: erkölcsben a másik emberhez való tolerancia, empátia, ésszerűség, igazságtisztelet, együttműködési készség,
- biztosítani kell a teljes és korlátlan szabadságot a vélemények kifejezése terén ugyanakkor ki kell alakítanunk a gyermekekben is a helyes személy-és csoportközi kapcsolatokat.

Feladataink a pedagógus közösség szintjén:

- arányos munkamegosztásra való törekvés, folyamatos önképzés és továbbképzés
- következetesség a tanulókkal való együttműködésben.

Iskolánk a reális lehetőségek felmérése után továbbra is **8 osztályos katolikus általános iskola** marad, melyben a helyi tantervnek megfelelő tantárgyakat fogunk oktatni.

Óraterv a katolikus iskolák számára 2020 NAT alapján

	1	2	3	4	5	6	7	8
magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
matematika	4	4	4	4	4	4	3	4
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						1		
hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		
kémia							1	2
fizika							1	2
biológia							2	1
földrajz							2	1
első élő idegen nyelv	1	1	2	4	4	4	4	4
második idegen nyelv								
művészetek közül választható								
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház							1	
mozgóképkultúra és médiaismeret								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
korrepetálás	1	1						
Kötelező alapóraszám:	24	24	24	25	28	28	30	30
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	1	1	2
Óraszám összesen:	24	24	24	25	28	28	30	30
hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
maximális óraszám	24	24	24	25	28	28	30	30

2.1 A választott kerettanterv óraszámai, tantárgyai évfolyamonként és a kötelező órák feletti óraszámok, tantárgyak

Bevezetés

Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, alsó tagozat, 1–4. évfolyam

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza, az alsó tagozat az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonyvá teszi saját környezetét, a természet, a társas kapcsolatokat, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermek játék és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít ki.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését. Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodása legalább konvencionális szintre kerül, vagyis a hozzá közelálló elvárásainak megfelelően él, képes alkalmazni az emberi kapcsolatok elfogadott formáit. Tudja, hogy a gyerek, testvér, barát stb. szerep betöltője hogyan viselkedjen, de adott esetben képes a szabályok újraértelmezésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait és életkorának megfelelő szinten az ország és a magyarság szimbólumait. Ismeri a nagy ünnepkörök egy-egy hagyományát és az éves ünnepkör legfontosabb állomásait: ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezek időpontját, részt vesz érzelmi azonosulását segítő tevékenységekben (népi hagyományok felelevenítése, eljátszása, ünnepi díszítések készítése).

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló el tudja magát helyezni adott közösségben, felismeri a valódi és lehetséges szerepeit egy adott kapcsolati hálózatban. Képes a kooperációra, megérti a szabályok fontosságát. Képes egyszerű közösségi szabályok követésére, bekapcsolódik közös tevékenységekbe és követi a közösségi hagyományokat.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanuló képes az együttműködésre, az empátiára, átérzi és gyakorolja a segítségnyújtást. A közös tevékenységek révén ismeretet szerez saját képességeiről és lehetőségeiről. Azonosítja a saját és mások alapvető érzelmeit, illetve kifejezi a problémáit. Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel. Ismeri a különböző megbízatások betöltésével együtt járó felelősséget és a feladatok megosztásának fontosságát.

A családi életre nevelés

A tanuló megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Ismeri és betartja az illemszabályokat. Megismerkedik a családi ünnepekkel és az ezekhez kötődő szokásokkal. Megtanulja a családi szerepekhez (anya, apa, gyermek) kapcsolódó feladatokat, és törekszik rá, hogy saját feladatait napi rendszerességgel elvégezze.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló képes önállóan, az évszaknak és az időjárásnak megfelelően ruhát választani és felöltözni. Tudja, hogy a rendszeres tisztálkodás, a táplálkozás és a megfelelő folyadékbevitel egyaránt fontos az egészség védelmében. A rendszeres mozgás, a természet szeretete igényként épül be személyiségébe, figyel testtartására. Képes kifejezni a betegség és az egészség mint állapot közötti különbséget. Képes egyes betegségtünetek (láz, fejfájás) megnevezésére. Tudja, hogy a védőoltások is fontos eszközei az egészség megőrzésének. Képes kifejezni, leírni egyes feszültséget, stresszt okozó helyzeteket. Megtapasztal relaxációs technikákat, képes légygyakorlatok és egyszerű tornagyakorlatok (például reggeli torna) önálló elvégzésére. A tanulóban kialakul az igény a harmonikus, barátságos, otthonos környezet iránt. Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti, alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló ismeri és betartja a kapcsolatteremtés elfogadott formáit. Képes az adott helyzeteknek megfelelő magatartási formákat alkalmazni a társas élet különféle szinterein. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Tisztában van azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak. Tapasztalatot szerez arról, hogy nemcsak kötelező feladatai vannak, hanem szabad választása alapján is segíthet környezetében (iskola, otthon).

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érzékenyebbé válik környezete állapota iránt. Képes a környezet sajátosságainak megismerésére, észreveszi a környezetben lejátszódó kedvező és kedvezőtlen folyamatokat, tudja elemi szinten értékelni a változásokat. Képes saját mikrokörnyezetében olyan változásokat javasolni, amelyek annak minőségét javítják. Értéknek tekinti a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, harmonikus működését. Késztetés alakul ki benne környezete értékeinek megőrzésére.

Pályaorientáció

A tanuló megismeri azokat a szakmákat, amelyek mindennapi életvitelének zökkenőmentességét vagy megfelelő minőségét biztosítják. Felismeri a különböző foglalkozások együttműködésének fontosságát. Képes megfogalmazni adott szakma tevékenységét, és képes csoportosítani a foglalkozásokat különböző szempontrendszer szerint.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló ismeri az általa mindennap fogyasztott alapvető élelmiszerek árát. A matematikai műveletekről, illetve a mértékegységekről szóló ismereteit alkalmazni tudja pénzre vonatkoztatva is. Képes mindennapi fogyasztási cikkeket önállóan vásárolni, tud vigyázni a pénzére. Beépül az energiatakarékosság cselekvéseibe és gondolkodásába. Vannak ismeretei arról, hogy hazánkban és a világ más részén hozzá képest milyen életszínvonalon élnek gyerekek.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tisztában van a korhatárt jelző szimbólumok jelentésével. Képes különbséget tenni a televízióban történtek és a valóság között. Ismeri a médiumokat és azok szerepét az ő szabadidejében, valamint hasznosíthatóságukat a tanulásban.

A tanulás tanítása

A tanuló tapasztalatot szerez arról, hogy lehet játszva tanulni. Napi rutinjába beépül a tanulásból adódó otthoni feladatok elvégzése, egyre inkább saját időbeosztása szerint készül az órákra. Vannak élményei arról, hogy az iskolai oktatáson kívül a tanulásnak és az önművelésnek egyéb lehetőségei is léteznek.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló törekszik a mások számára érthető és kifejező beszédre. Figyelemmel tud követni szóbeli történetmondást, magyarázatot. Fel tudja idézni, el tudja mondani mindennapi élményeit, olvasmányainak tartalmát. Részt vesz a beszélgetésben és vitában, meg tud fogalmazni saját véleményét. Egyéni sajátosságainak megfelelően képes szövegek értő olvasására, illetve fokozatosan kialakul a kézírása. Megismeri és alkalmazza az anyaggyűjtés és elrendezés szabályainak alapjait.

Ismer és alkalmaz néhány alapvető helyesírási szabályt. Képes a korosztályának szóló irodalmi és ismeretterjesztő művek megértésére és értelmezésére.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanulóban felébred a nyelvek és a nyelvtanulás iránti érdeklődés. Felfedezi, hogy más országokban más szokások vannak, más nyelvet beszélnek az emberek, ez a felfedezés nyitottabbá teszi más kultúrák befogadására. Egyszerű idegen nyelvi szóbeli kommunikációval próbálkozik. Idegen nyelvi tevékenységei a korosztályának megfelelő dalokhoz, versekhez, mondókákhoz és jelenetekhez kötődnek.

Matematikai kompetencia

A tanuló képes érzékelni a tárgyak egymáshoz viszonyított helyzetét, méretét, képes a térben és a síkban tájékozódni. Gyakorlati tapasztalatait felhasználva felfedezi a mennyiségek közötti kapcsolatokat, képes ezen tapasztalatok megfogalmazására. El tud végezni egyszerű méréseket, az eredményeket a tanult mértékegységekkel le tudja írni. Képes a megtanult matematikai algoritmusok felidézésére és használatára gyakorlati tevékenységek során. Tud fejben számolni 100-as számkörben. El tudja dönteni egyszerű állítások igazságértékét, felismer egyszerű logikai kapcsolatokat.

Természettudományos és technikai kompetencia

Kialakul a tanuló érdeklődése a szűkebb környezet jelenségeinek, folyamatainak megismerése iránt. Képesse válik a természeti világ alapvető jelenségeinek felismerésére, egyszerű törvényszerűségek meglátására. Képes arra, hogy egyszerű megfigyeléseket, kísérleteket végezzen el pontos utasítások alapján. Tud egyszerű technikai eszközöket megfelelő módon használni. Konkrét példákban felismeri az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatását, a káros következményeket. Felismeri a közvetlen környezet védelmének fontosságát, és törekszik a helyes magatartásminták követésére.

Digitális kompetencia

Kialakul és fejlődik a tanulóban az IKT-eszközök használata iránti érdeklődés. Képesse válik az IKT-eszközök irányított használatára (pl. képek, információk keresése, rövid szöveg létrehozása, továbbítása).

Szociális és állampolgári kompetencia

Kialakul a tanulóban a társakkal történő közös feladatmegoldás képessége, tud irányítással együttműködni velük. Nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket. Elfogadja a közösségben való normaalapú viselkedés szabályait. Megjelenik az egyre táguló környezet megismerése iránti igénye, amely hozzájárul a szülőföldhöz, a hazához való kötődés kialakulásához.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A tanuló motivált a kitűzött célok elérésében, vállalja az ezeket elősegítő feladatokat (pl. háziállatok, növények ápolása). Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldásához többféle út is vezethet, egyszerű élethelyzetekben képes ezeket segítséggel megtervezni. Megérti, hogy felelős a vállalt feladatok teljesítéséért, belátja mulasztásai közvetlen következményeit, képes előre látni cselekedetei egyes kockázatait.

Eszztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A tanulónak fejlődik az emocionális érzékenysége. Képes versek, mesék befogadását, elmondását segítő, a ritmusérzéklet és a mozgáskultúrát fejlesztő játékokra és gyakorlatokra, ritmikus és énekes rögtönzésekre, szerepjátékokra.

Tanári segítséggel képes csoportos improvizációval kapcsolatos élmények szóbeli megfogalmazására, történetek, versek, átélt, elképzelt vagy hallott események zenei, vizuális vagy dramatikus megjelenítésére.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló a korosztályának megfelelő szinten képes önállóan írni, olvasni, számolni. A tanulás iránti attitűdje pozitív. Egyre gyakorlottabb figyelmű összpontosításában. Tanári segítséggel képes saját tanulását megszervezni, segítséggel képes csoportmunkában aktívan részt venni, a sok pozitív visszajelzés hatására ezt egyre magabiztosabban teszi. Segítséggel felismeri szükségleteit, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében. Képes kisebb segítséggel vagy anélkül házi feladatait elvégzésére.

Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk.

Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a NAT-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít.

A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve [2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 21. § (11) bekezdés] tartalmazza. Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógypedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.

Bevezetés

Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, felső tagozat, 5–8. évfolyam

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatos szakasza szervesen folytatja az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkáját. Ez a szakasz a készségek és képességek fejlesztésével olyan pedagógiai munkát igényel, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere, fóruma is. Az 5–6. évfolyamon – az 1–4. évfolyamhoz hasonlóan – továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. Igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz figyelembe veszi, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5–6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a 7–8. évfolyamon, a serdülőkor kezdetétől viszont hangsúlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése.

Az általános iskola az 1–4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5–8. évfolyamokon is együtt neveli a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú tanulókat. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középfokú nevelés-oktatás szakaszában történő továbbtanulásra, illetve az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszára, összességében ezzel is támogatva a társadalomba való beilleszkedést.

Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a nevelési célok elérését támogató érzelmi, szociális és kognitív képességeket. Kiemelt figyelmet fordít az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarati tulajdonságok fejlesztésére. Feladatának tekinti az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését. Mindehhez előnyben részesíti az életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtését az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodásának szintje eleinte konvencionális, rendre és fegyelemre törekszik, belátja, hogy teljesíteni kell az elvállalt köteleességeket.

A szabályokat minden körülmények között be kell tartani, kivéve az olyan szélsőséges eseteket, amikor azok más társadalmi kötelezettségekkel kerülnek konfliktusba. A szakasz második felében a tanuló erkölcsi gondolkodása posztkonvencionálissá válik, vagyis belátja, hogy a törvényeket a társadalom hozza és alakítja. Tudatosan benne, hogy az emberek különböző értékeket és véleményeket vallanak, és hogy az értékek és szabályok egy része viszonylagos. A tanuló megérti a normakövetés fontosságát.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait, valamint több, az ünnepkörökhöz köthető magyar hagyományt. Egyre rendszeresebben részt vesz szűkebb közösségében nemzeti hagyományaink ápolásában, megismer ezekhez kapcsolódó műalkotásokat. Annak érdekében, hogy erősödjön benne saját népe és kultúrája értékeihez való kötődés, megismeri azok legfontosabb értékeit, kiemelkedő személyiségeit és szimbólumait. Fel tud sorolni néhány, lakókörnyezetére jellemző sajátosságot, megismeri a hungarikum fogalmát. Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezekhez kötődő hagyományainkat, és ezeket tantárgyi ismereteihez is kapcsolja. Kialakul benne a szülőföld, a haza és a nemzet fogalma, az ezekhez való kötődés igénye. Egyre nyitottabb más népek kultúrája iránt, ismeri, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek és kisebbségek élnek. Ismerkedik egy-egy magyarországi nemzetiséggel, kisebbséggel kultúrájával. Ismeri az általa tanult idegen nyelvet beszélő népek kultúrájának egy-egy jelentős vonását. A tanulóban kialakul egy kép az európai kultúra értékeiről, és ismer ennek megőrzéséért munkálkodó intézményeket, programokat.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló törekszik a konfliktusok feloldására, alkalmazza a konfliktuskezelés demokratikus technikáit. Nyitottá válik a társadalmi jelenségek iránt, szert téve az együttműködés képességére. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Megismerkedik az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokkal, kötelezettségekkel és az őt megillető jogok érvényesítési lehetőségeivel. Alkalmazza a méltányosságot és az erőszakmentességet biztosító technikákat a közösségben való tevékeny részvétele során. Részt vesz olyan tevékenységekben, amelyek a közösség jobbítását szolgálják.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanuló megfelelő szókincssel rendelkezik érzelmi árnyalatok kifejezésére, képes dicsérni, és egyre több tulajdonságot meg tud nevezni. Megismeri az önmegfigyelés jelentőségét, vagyis cselekedetei, reakciói, viselkedése alapján véleményt tud mondani önmagáról, ismeri a stressz és stresszkezelés lényegét.

Képes különbséget tenni a valódi és virtuális társas kapcsolatok természete között, be tud kapcsolódni különböző kisközösségekbe. Kialakul benne a személyiségének megfelelő humánus magatartás az önkritika és a környezeti visszajelzések egységében, képes elemezni, feltárni a jóra ösztönző, illetve a destruktív csoportok eltérő jellemzőit. Több szempontból is rálát egy vitás helyzetre, konfliktusra, képes vitatkozni. Felismeri társadalmi szerepeit (férfi-nő, gyerek-szülő, diák-tanár). Képes felismerni bizonyos előítéletes magatartásformákat és a sztereotípiák megnyilvánulásait.

A családi életre nevelés

A tanuló képes felismerni és megfogalmazni családban betöltött szerepeket, feladatokat, megtalálja és elvégzi a rá háruló feladatokat. Tisztában van a nemi szerepek biológiai funkcióival, társadalmi hagyományaival. Felismeri a családi élet és a párkapcsolatok során előforduló súlyos problémahelyzeteket, és ezek megoldásához megfelelő segítséget tud kérni. A szakasz végére a tanuló értéknek tekinti a gondosan kiválasztott, mély társas kapcsolatot. Tisztában van azzal, hogy a szexualitás a párkapcsolatok fontos eleme, és érti az ezzel kapcsolatos felelősséget is.

Tud a pozitív és negatív családtervezés különböző lehetőségeiről, ismeri a művi terhességmegszakítás lelki és fizikai veszélyeit. A tanuló alkalmazás szinten ismeri a csecsemőgondozás néhány alapvető lépését.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló fel tudja sorolni az egészséges táplálkozás néhány alapvető szabályát. Ismeri a tisztálkodással kapcsolatos alapvető szabályokat, a személyes higiéné ápolásának módjait, majd megtanulja tudatosan ápolni személyes higiénéjét. Tudja, hogy a rendszeres testmozgás és művészeti tevékenység hozzájárul lelki egészségünk megőrzéséhez, így fokozatosan kialakul az igénye ezek iránt. A tanuló (az iskola és szülei segítségével) igyekszik olyan kikapcsolódást, hobbit találni, amely hozzásegíti lelki egészségének megőrzéséhez. Ismeri az aktív pihenés fogalmát, meg tud nevezni aktív pihenési formákat. Tisztában van a feltöltődés és kikapcsolódás jelentőségével. Tudatosan figyel testi egészségére, képes szervezetének jelzéseit szavakkal is kifejezni. Ismer és alkalmaz stresszoldási technikákat, tisztában van a nem megfelelő stresszoldás következményeivel, ennek kockázataival (különösen az alkohol, a dohányzás és a drogok használatának veszélyeivel), és tudatosan kerüli ezeket. Ismeri a stressz okozta ártalmakat, a civilizációs betegségeket és ezek megelőzésének módját.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanulóban fokozatosan tudatosul, hogy társaival kölcsönösen egymásra vannak utalva. Bizonyos helyzetekben kérésre képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben ő is képes segíteni. Az iskola lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló tapasztalatot szerezzen a fogyatékkal élőkkel való együttéléstről, amelynek során felismeri a segítő tevékenység fontosságát és szükségességét alkalmanként és a mindennapokban is.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulóban kifejlődnek a környezetharmonikus, környezetkímélő életvezetéshez szükséges szokások, mozgósítható a környezet védelmét célzó együttes cselekvésre. Érti a mennyiségi és minőségi változás, fejlődés fogalmát, valamint, hogy a fogyasztás önmagában sem nem cél, sem nem érték. Egyre érzékenyebbé válik környezete állapota iránt, képes annak változását elemi szinten értékelni. Felismeri a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket és kerüli ezeket. Képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani az iskola belső és külső környezetét. Nem hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat, előnyben részesítve a természetes, újrahasznosítható, illetve újrahasznosított anyagokat. Érzékennyé válik az anyag- és energiatakarékos életvitelre és ismeri ezek gyakorlati technikáit. Érti a fenntarthatóság fogalmát.

Pályaorientáció

A tanuló képes megfogalmazni, hogy mi érdekli őt leginkább, és felismeri, hogy érdeklődési körét, motivációját, saját adottságait mely szakmákban tudná hasznosítani. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a továbbtanulással, a választható iskolákkal, életutakkal kapcsolatban. Ismeri az élethosszig tartó tanulás fogalmát. Tud célokat kitűzni és jövőképet felállítani. Van önkritikája, képes különbséget tenni a társas befolyásolás és saját elképzelése között. Érti a tanulás és a karriercél elérésének összefüggéseit.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló történelmi ismeretei alapján felismeri a gazdasági rendszerek változását, viszonylagosságát, hibáit és fejlődését. Ismeri az unió közös fizetési eszközét, belátja, hogy az egyes országok eltérő mértékben és szerepben kapcsolódnak be a világgazdaság folyamatiba. Érzékeli az anyagi és kapcsolati tőke szerepét és értékét saját életében. Érzékeli, hogy mi a fenntartható gazdaság és hogyan valósítható ez meg globális és lokális szinten.

Matematikai ismereteit alkalmazza pénzügyekkel kapcsolatos feladatokban. Képes összehasonlítani, hogy különböző országokban milyen életszínvonalon élnek az emberek, és felismer néhány összefüggést az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság kérdései között.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló hatékonyan tud keresni a világhálón, kulcsszavak segítségével, majd képessé válik elektronikus gyűjtőmunkát végezni. Tisztában van a videojátékok használatának helyes mértékével. Egyre inkább tisztában van a közösségi oldalak, valamint a médiatartalmak megosztásának esetleges veszélyeivel. A közösségi oldalakon megjelenő verbális agresszió elhárítására megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik. Odafigyel arra, hogy magánszférájába ne engedjen be nem kívánatos médiatartalmakat. Kialakulóban van kritikai érzéke a médiatartalmak hitelességét illetően.

A tanulás tanítása

A tanuló megismer olyan alapvető, tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését, pl. a tanuláshoz szükséges külső (rend, fény, csend) és belső (munkakedv, jutalom, kíváncsiság, elérendő cél) feltételeket. Tud a tanult témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban (a gyermekirodalomban, egyszerűbb kézikönyvekben) és a világhálón. Ismer tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. Képes gondolatait, megállapításait kifejezni, nyelvileg szabatosan indokolni. A tanuló megismeri saját tanulási stílusát, ezzel hatékonyabb információfeldolgozásra képes, tudatában van, mely területeket kell fejlesztenie. Elegendő önismerettel, önértékeléssel, önbizalommal rendelkezik ahhoz, hogy megfelelő teljesítményt nyújtson, de tisztában van vele, hogy ehhez megfelelő fizikai állapotban kell lennie. Ismer olyan módszereket, amelyekkel ezt megteremtheti.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló képes érzéseinek, gondolatainak, véleményének kifejezésére, adott szempont szerint újrafogalmazására, mások véleményének tömör reprodukálására. Képes ismert tartalmú szövegeket biztonságosan elolvasni, értelmező hangos olvasással. Képes hallott és olvasott szöveg lényegének felidézésére, megértésére, értelmezésére. Önállóan olvas nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegeket. Képes a szövegelemzés alapvető eljárásainak önálló alkalmazására, különböző műfajú és rendeltetésű szóbeli és írásbeli szövegek szerkezetének, jelentésrétegeinek feltárására, értelmezésére és értékelésére.

Korosztályának megfelelő módon részt vesz az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban. Törekszik az olvasható és pontosan értelmezhető írásbeli kommunikációra. Elsajátítja a jegyzetelés alapjait. Képes rövidebb szövegek alkotására különböző szövegtípusokban és műfajokban. Képes rövidebb szövegek összegyűjtésére, rendezésére. Gyakorlott a helyesírási kézikönyvek használatában, törekszik a normakövető helyesírásra. Képes művek önálló befogadására és ennek szöveges interpretálására. Képes egyes nem verbális természetű információk adekvát verbális leírására.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanuló felfedezi, megérti és alkalmazza a nyelvet vezérlő különböző szintű szabályokat, ami tudatosabbá és gyorsabbá teszi a nyelvtanulást. A beszédkészség és a hallott szöveg értése mellett törekszik a célnyelvi olvasásra és írásra is. Felfedezi a nyelvtanulás és a célnyelvi kultúra fontosságát.

Próbálkozik önálló nyelvtanulási stratégiák alkalmazásával, és elindul a tudatos nyelvtanulás és az önálló nyelvhasználat útján. Megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

Belső, házi angol vizsga

Iskolánkban a 8. évfolyamon belső, házi vizsgát szervezünk angol nyelvből, amelyeknek sikeres letétele 8. osztály zárásának feltétele. Az angol vizsga írásbeli és szóbeli részt tartalmaz. Fontos, hogy mind írásban és mind szóban legyen lehetőségük a tanulóknak megmutatni tudásukat, hiszen így kaphatunk pontos képet a diákok nyelvtudásáról. Mivel a tanulók szóbeli és írásbeli képességeik eltérőek, ezért lényeges, hogy mindkét vizsgarésszel mérjük tanulóink nyelvtudását. A belső angol vizsga eredményét a bizonyítványba, az e-naplóba és a törzslapra is bejegyezzük.

Írásbeli vizsgarész

A vizsga írásbeli részét a szóbeli vizsgát megelőzően egy előzetesen kijelölt angol órán írják a tanulók. Az írásbeli feladatok igazodnak a 8. osztály végén központilag elvárt tudásszinthez. A feladatok, típusukat tekintve hasonlóságot mutatnak a hazai és külföldi nyelvvizsgákon szereplő feladattípusokkal. A vizsgán található feladattípusok a diákoknak nem ismeretlenek, ilyen és hasonló jellegű feladatokkal az angol órákon találkozhatnak.

Az írásbeli vizsgarész 3 feladatból áll. A három feladat egyenként méri a tanulók olvasáskészségét, nyelvismeretét és íráskészségét. Mindhárom feladatra összesen 45 perc áll a diákok rendelkezésére.

Az olvasáskészség feladatban egy adott szöveghez 5 állítás tartozik. A szöveg alapján a vizsgázónak el kell döntenie, hogy az adott állítás igaz vagy hamis. Minden helyes válasz egyenként 2 pontot ér.

A nyelvismeret feladatban a megadott szövegben levő üres helyekre (10) kell behelyezni a szöveg után található listából az odaillő szavakat. Egy szót csak egyszer lehet felhasználni. Minden helyes válasz egyenként 1 pontot ér.

Az íráskészség feladatban egy űrlapot kell kitölteniük a tanulóknak. A feladat legelején a megadott utasítások / szituáció alapján 10 üresen hagyott elemet kell kitölteni önállóan a tanulóknak a dokumentumban. Minden helyes válasz egyenként 2 pontot ér.

Feladattípus	Maximálisan elérhető pont
Olvasáskészség	10 pont
Nyelvismeret	10 pont
Íráskészség	20 pont
Összesen	40 pont
Az írásbeli részvizsgán maximálisan elérhető pont:	40 pont

Az írásbeli vizsgarészt külön nem osztályozzuk, nem kell elérni meghatározott minimum ponthatárt / százalékot ahhoz, hogy a vizsga folytatható legyen. Szóbeli vizsgára gyenge teljesítmény esetén is engedhető a tanuló. A két vizsgarész együttes eredményét kell az osztályzásnál figyelembe venni.

Szóbeli vizsgarész

Fő célkitűzésünk, hogy a diákok hatékonyan kommunikáljanak idegen nyelven. A szóbeli vizsga célja, hogy a tanulók az általános iskola évei alatt gyakorolt angol szóbeli kifejezőkészségükről számot adjanak. Ez a vizsgarész lehetőséget ad, hogy az angol órákon érintett különböző témákat a diákok az általános iskolai tanulmányaik végeztével rendszerezék. A szóbeli vizsga részét képező szituációs feladat segít a tanulóknak a mindennapi beszélt angol nyelv fejlesztésében. Nem utolsó sorban ez egy kiváló gyakorlási lehetőség a szóbeli nyelvvizsga helyzet megismerésére. A szóbeli vizsgarész, az év végén, egy előzetesen kijelölt iskolai munkanapon kerül megrendezésre.

SZÓBELI VIZSGA:

Két részből tevődik össze: képleírás és szituációs feladat.

Időtartam: maximum 15 perc

Felkészülési idő: 20 perc

1 feladat: Képleírás

Témák:

1. Bemutatkozás
2. Napirend
3. Család
4. A legjobb barát
5. Kisállat/ Kedvenc állat
6. Otthon és lakás
7. Étkezés
8. Évszakok, időjárás
9. Szabadidő, szórakozás
10. Számítógép, internet
11. Sport
12. Iskola
13. Utazás, közlekedés
14. Munka

2. feladat: Szituáció

Szituációs feladatok témái:

1. Éttermi rendelés
2. Ruhavásárlás
3. Kirándulás szervezése (Hová menjünk kirándulni?)
4. Útbaigazítás
5. Vasútállomáson (Jegyvásárlás, érdeklődés járatokról)
6. Szállodában (Bejelentkezés)
7. Telefonálás (Érdeklődés, üzenethagyás)
8. Az orvosnál
9. Hová menjünk nyaralni?
10. Ismerkedés

A vizsga menete és értékelés

A tanulók egy képet és egy szituációt húznak. A felkészülési idő a két feladatra összesen 20 perc.

Az első rész a képleírás. A vizsgáztató kérdésekkel segítheti a képpel kapcsolatos téma kifejtését. A maximálisan elérhető pont: 15 pont.

A szóbeli vizsga második része egy szituáció. A tanulók a vizsgáztatóval folytatják le a szituációs beszélgetést. Ennél a résznél is maximum 15 pont érhető el.

A szóbeli vizsgán összesen 30 pont szerezhető. A kihúzott képet egyszer vissza lehet adni és újat húzni, de ebben az esetben pontlevonás jár. A második vizsgarésznél is visszaadható a szituációs kártya, ami szintén pontlevonással jár. Ha az egyik vizsgarésznél történik a kép/ szituációs kártya változtatás, ekkor 3 pontos veszteséggel kezdi a vizsgázó a feladat megoldását. Ha mindkét vizsgarésznél a vizsgázó képet/ szituációt változtat, az összesen 6 pont levonást von maga utána még a szóbeli rész értékelése előtt.

A vizsgabizottságot, mely három főből áll, a főigazgató jelöli ki.

A szóbeli vizsgán a kérdező a tantárgyat tanító tanár.

A vizsgáról jegyzőkönyv készül.

Értékelési szempont	Képleírás	Szituáció
Kommunikatív érték	5pont	5pont
Szókincs	5pont	5pont
Nyelvhelyesség	5pont	5pont
Összesen	15pont	15pont
A szóbeli vizsgán maximálisan elérhető pont:	30pont	

Értékelés

Írásbeli vizsgarész	40 pont
Szóbeli vizsgarész	30 pont
A vizsgán szerezhető pont összesen:	70 pont

A végleges osztályzat, a pedagógiai programunkban is alkalmazott százalékos értékek, alapján kerül meghatározásra.

0 - 21 pont= elégtelen

22 - 35 pont = elégséges

36 - 52 pont = közepes

53 - 63 pont = jó

64 - 70 pont = jeles

Az elégtelen osztályzat esetén a vizsgázó pótvizsgát tehet. A pótvizsga időpontját a főigazgató jelöli ki. A szóbeli és írásbeli vizsga ebben az esetben egy napra tehető.

Angol alapfokú B1 nyelvvizsgára való felkészítő szakkör

Iskolánkban a mindenkori 8. osztályban a 2022/2023 tanévben először bevezetésre kerül angol alapfokú nyelvvizsga felkészítő szakkör heti 1 órában. Ezzel a szakköri órával heti 5 órára emeljük a nyelvtanulásban tehetséges tanulók óraszámát. A felkészítés az angol alapfokú B1 egynyelvű komplex (írásbeli és szóbeli) nyelvvizsgára irányul. A szakköri órákon, az írásbeli (olvasáskészség és nyelvismeret, íráskészség) és a szóbeli vizsgarészek (beszédértés, beszéd-készség) feladatainak gyakorlásával foglalkozunk. A nyelvvizsga felkészítő szakkörön való részvétel a jelentkezési lap kitöltésével, a nyelvtanár javaslatára és jóváhagyásával történik.

A szóbeli vizsga témakörei:

1. Család és rokonság
2. Barátok, osztálytársak
3. Mindennapos tevékenységek, mindennapi élet
4. Lakóhely (otthon, házimunka)
5. Tanulás (tantárgyak, nyelvtanulás)
6. Vásárlás
7. Foglalkozás (iroda, feladatok)
8. Szabad idő (olvasás, színház, mozi, Tv, internet)
9. Étkezés (ételek)
10. Vásárlás (boltok, piac)
11. Szolgáltatások igénybevétele (szálloda, étterem, posta)
12. Közlekedés (tömegközlekedési eszközök, útbaigazítás)
13. Sport (kedvelt tevékenységek)
14. Egészség (betegségek)
15. Környezetünk (időjárás, évszakok, állat és-növényvilág)

Matematikai kompetencia

A tanuló képes matematikai problémák megoldása során és mindennapi helyzetekben egyszerű modellek alkotására, illetve használatára. A tanuló felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, és törekszik ezek pontos megfogalmazására.

Gyakorlott a mindennapi életben is használt mennyiségek becslésében, a mennyiségek összehasonlításában. A tanuló képes következtetésre épülő problémamegoldás során egyszerű algoritmusok kialakítására, követésére. A tanuló képessé válik konkrét tapasztalatok alapján az általánosításra, matematikai problémák megvitatása esetén is érvek, cáfolatok megfogalmazására, egyes állításainak bizonyítására.

Természettudományos és technikai kompetencia

A tanuló már képes felismerni a természet működési alapelveit, illetve az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatait. Egyre önállóan használja, illetve alkalmazza az alapvető tudományos fogalmakat és módszereket problémák megoldása során. Tudása és megfigyelési képességei fejlődésének köszönhetően tanári irányítás mellett, de mind önállóan hajt végre kísérleteket, megfigyeléseket, amelynek eredményeit értelmezni is tudja. Technikai ismereteit és kompetenciáit kezdetben még irányítással, majd egyre önállóan alkalmazza az iskolai és iskolán kívüli környezetben. Felismeri az emberi tevékenység környezetre gyakorolt káros hatásait, belátja, hogy erőforrásaink döntően végesek, és ezeket körültekintően, takarékosan kell hasznosítanunk. Nyitottá válik a környezettudatos gondolkodás és cselekvés iránt, képes környezettudatos döntések meghozatalára.

Digitális kompetencia

A tanuló mind motiváltabbá válik az IKT-eszközök használata iránt. Képes alapvető számítógépes alkalmazásokat (szövegszerkesztés, adatkezelés) felhasználni a tanórai és a tanórán kívüli tanulási tevékenységek során, illetve a hétköznapi életben. Egyre nagyobb biztonsággal és mind önállóan képes felhasználni a számítógép és az internet által biztosított információkat, akár megadott szempontok szerinti gyűjtőmunkában is. A megszerzett információkból irányítással, majd egyre önállóan képes összeállítani prezentációkat, beszámolókat. Ismeri az elektronikus kommunikáció (e-mail, közösségi portálok) nyújtotta lehetőségeket és használja is ezeket. Felismeri az elektronikus kommunikációban rejlő veszélyeket és törekszik ezek elkerülésére. Látja a valós és a virtuális kapcsolatok közötti különbségeket, kellő óvatossággal kezeli a világhálóról származó tartalmakat és maga is felelősséggel viszonyul a világháló használóihoz.

Szociális és állampolgári kompetencia

A tanuló nyitott más kultúrák, más népek hagyományainak, szokásainak megismerésére, megérti és elfogadja a kulturális sokszínűséget. Ismeri és helyesen használja az állampolgársághoz kapcsolódó alapvető fogalmakat. Képes együttműködni társaival az iskolai és az iskolán kívüli életben egyaránt, önként vállal feladatokat különböző, általa választott közösségekben. Képes társai számára segítséget nyújtani ismert élethelyzetekhez kapcsolódó problémák megoldásában. Megérti és elfogadja, hogy a közösség tagjai felelősek egymásért, ennek figyelmen kívül hagyása pedig akár súlyos következményekkel is járhat. Képes megfogalmazni véleményét a közösséget érintő kérdésekben, meghallgatja és képes elfogadni mások érvelését.

A magyar és az európai kultúra, illetve hagyományok megismerésével kialakul a tanulóban az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Ismert élethelyzetekben a tanuló képes mérlegelni, döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Képes a korának megfelelő élethelyzetekben felismerni a számára kedvező lehetőségeket és élni azokkal. Terveket készít céljai megvalósításához, és – esetenként segítséggel - meg tudja ítélni ezek realitását.

Csoportos feladathelyzetekben részt tud venni a végrehajtás megszervezésében, a feladatok megosztásában. Céljai elérésében motivált és kitartó.

Eszztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A tanuló képes korának megfelelő, különböző művészeti (zenei, irodalmi, dramatikus, képzőművészeti, fotó- és film-) élmények több szempontú befogadására, élvezetére. Képes szabad asszociációs játékokra, gondolatok, érzelmek, hangulatok kifejezésére különböző művészeti területeken alkalmazott kifejezőeszközök, módszerek, technikák alkalmazásával. Képes történetek, érzések, élmények feldolgozására különböző dramatikus, zenei, tánc- és mozgástechnikai, továbbá képzőművészeti elemek alkalmazásával. Alakulóban van önálló ízlése, és ez megnyilvánul közvetlen környezete, használati tárgyai kiválasztásában, alakításában is.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló rendelkezik a hatékony tanuláshoz szükséges alapvető készségekkel, azaz tud írni, olvasni, számolni, továbbá nem idegenek számára az IKT-eszközök. A tanuló képes kitartóan tanulni, a figyelmét összpontosítani, törekszik arra, hogy saját tanulását megszervezze. Képes a figyelem és a motiváció folyamatos fenntartására, elég magabiztos az önálló tanuláshoz. A tanulás iránti attitűdje pozitív. A tanuló egyre tudatosabban kezeli a saját tanulási stratégiáit, egyre gyakorlottabb abban, hogy felismerje készségeinek erős és gyenge pontjait, és hogy saját munkáját tárgyilagosan értékelje. Képes arra, hogy szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

Sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a NAT-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve [2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 21. § (11) bekezdés] tartalmazza. Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógypedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom				4
Idegen nyelvek				3
Matematika				3+1
Hittan				1+1T
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek				2+1
Természetismeret				
Fizika				1+1
Kémia				2
Biológia-egészségtan				1
Földrajz				2
Ének-zene				1
Dráma és tánc				
Vizuális kultúra				1
Informatika				1
Technika, életvitel és gyakorlat				
Testnevelés és sport				5
Osztályfőnöki				1
Szabadon tervezhető órakeret				3
Fizika (szabadon tervezhető órakeretből)				1
Kémia (szabadon tervezhető órakeretből)				
Földrajz (szabadon tervezhető órakeretből)				
Iskola által felhasználható további (szabadon tervezhető órakeretből)				2

Rendelkezésre álló órakeret				31
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)				1
Tanórán kívüli foglalkozások – 5–8. évfolyam				
Foglalkozások megnevezése	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Angol				
Katonai alapismeretek			1	
Matematika felvételi előkészítő				
Magyar felvételi előkészítő				
Énekkar		1		

Iskolánk alsó és felső tagozatos helyi tantervének részletes kidolgozása, tananyaga, éves óraszámja nyomtatott és digitális formában a „Vámosgyörki Visontai Kovách László Katolikus Általános Iskola 1-4. osztály helyi tanterve” és a „Vámosgyörki Visontai Kovách László Katolikus Általános Iskola 5-8. osztály helyi tanterve” mellékletben található.

A tanórán kívüli foglalkozások közül az „Angol” foglalkozás iskolánkban érdemjeggyel értékelt tárgy, ezért a tananyaga a helyi tantervünkben is részletes kidolgozásra került.

2.2 csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Énekkar

Iskolánkban szakköri formában működik. A 1-8.osztályos tanulók heti 1 órában vehetnek részt a foglalkozásokon. Mindenki járhat, aki szeret, szívesen és jól énekel. Tagjai szülei beleegyezésével képviselik iskolánkat az egyházi, iskolai, és egyéb rendezvényeken, ünnepségeken, versenyeken. Szigorú válogatás nincs.

A matematika és a magyar felvételi előkészítő

Matematika és magyar felvételi előkészítő foglalkozást szervezünk nyolcadik osztályos tanulók számára. Ezek a foglalkozások segítik a tanulókat abban, hogy a központi feladatsorok megírásában megfelelő jártasságot szerezzenek. Az előkészítő foglalkozások önkéntesen választhatók a szülők egyetértésével. A felvételi vizsgák befejezése után is folytatjuk a munkát. Ebben az időszakban az a célunk, hogy a középiskolába való átmenetet megkönnyítsük és az országos kompetenciamérésre is felkészüljünk. A kreativitást fejlesztő, gondolkodtatóbb feladatok megoldásával is foglalkozunk. A kiegészítő anyagok feldolgozására is sor kerül.

2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok elsődlegesen csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatásért felelős miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A hivatalos tankönyvjegyzéken nem szereplő tankönyv csak az iskolaszék és az SZMK egyetértésével rendelhető meg.

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál (testnevelés, technika, rajz, matematika) egyéb eszközökre is szükség van.

Az egyes évfolyamokon használatos nyomtatott taneszközök és egyéb taneszközök kiválasztásáról a szakmai munkaközösségek döntenek a szaktanárok javaslata alapján.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének!
- Azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
- Csak olyan taneszközök választhatók, amelyek a jogszabályban meghatározott rend szerint valamennyi tanulónak biztosíthatók.
- Ügyelni kell a tankönyvválasztáskor arra is, hogy az ingyenes tankönyvellátásra jogosult tanulók érdekei ne sérüljenek!

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket a megelőző tanév májusában tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

Alapvető szempont, hogy az iskola a tartós, több éven át is használható tankönyveket az iskolai könyvtárból kölcsönzéssel bocsássa a tanulók rendelkezésére, ezért minden évben a normatív támogatásnak legalább 25%-át az iskola köteles ilyen módon felhasználni.

A tankönyvrendelést és a taneszközök kiválasztását minden évben körültekintő pontossággal a legfrissebb jogszabályoknak megfelelően kell elkészíteni, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét.

2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Fontosnak tartjuk azt, hogy **a tanulás** a pszichikum módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretelsajátítás és a figyelem, az emlékezet működtetése.

Az eredményes tanulás módszereinek, technikájának elsajátítása, gyakoroltatása főleg a következőket foglalja magában: egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése, az értő olvasás fejlesztése, az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása, a gondolkodási kultúra művelése, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása. A tanulás fontos színtere és fontos eszköze lehet az iskolai könyvtár.

A pályaorientáció általános célja, hogy segítse a tanulók pályaválasztását.

Tudatosítani kell a tanulóknban, hogy életpályájuk során többször pályamódosításra kényszerülhetnek, élethosszig tartó tanulás.

Az iskolának - a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a munka világáról.

A pályaorientáció csak hosszabb folyamat során lehet eredményes, és csak akkor, ha a különböző tantárgyak, tanórák és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul.

Az óratervben szereplő **tantárgyak tananyagát és követelményeit a tantárgyak helyi tantervei tartalmazzák.**

A helyi tantervünk biztosítja, hogy a tanulók – életkorukhoz, valamint az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva – **elsajátíthassák a katolikus szellemiséget, hitet, gyakorolják vallásukat, az egészségfejlesztéssel, fogyasztóvédelemmel, a környezetvédelemmel, a közlekedésre neveléssel, a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válás elkerülésével, az erőszakmentes konfliktuskezelő technikákkal** összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására az infokommunikációs technológiák alkalmazásával.

- **Katolikus szellemiséget** minden tantárgy oktatása elősegíti, de a hittan oktatása heti két órában szolgálja a céljaink elérését.
- **Az egészségfejlesztéssel** összefüggő ismereteket a biológia, testnevelés, egészségtan, német tantárgyak, valamint az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek tartalmazzák.
- **A fogyasztóvédelemmel** összefüggő ismereteket technika, matematika fizika, földrajz, magyar, biológia, kémia, informatika, történelem, médiaismeret tantárgyak tartalmazzák.

- **A környezetvédelemmel** összefüggő ismereteket a biológia, kémia, földrajz, természetismeret, hon-és népismeret, környezetismeret, német, testnevelés, egészségtan tantárgyak, valamint az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek tartalmazzák.
- **A közlekedésre neveléssel** összefüggő ismereteket a környezetismeret, német, technika tantárgyak, valamint az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek tartalmazzák.
- **A társadalmi bűnmegelőzéssel** összefüggő ismereteket az ember és társadalomismeret tantárgy, valamint az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott tananyagok tartalmazzák.
- **Az áldozattá válás elkerülésével** összefüggő ismereteket a tánc és dráma tantárgy, valamint az osztályfőnöki órákon feldolgozott ismeretek tartalmazzák.
- **Az erőszakmentes konfliktuskezelő technikákkal** összefüggő ismereteket a magyar irodalom, tánc és dráma tantárgy, valamint az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek tartalmazzák.

2.5 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A Köznevelési Intézményi Esélyegyenlőségi Program elkészítésének alapvető célja: a köznevelésben résztvevő intézményekben biztosítsa a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az esélyegyenlőségi programunkkal különösen a köznevelés terén megvalósuló esélyegyenlőség előmozdítását kell ösztönöznünk. Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell fordítanunk minden infrastrukturális és szakmai fejlesztés támogatása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók oktatási helyzetére a beruházásokban, fejlesztésekben, a köznevelési intézményeinkben.

Kiemelten fontos az érintett intézmények oktatásszervezési gyakorlatának áttekintésével, illetve az intézmények tanulói összetételének összehasonlításával annak vizsgálata, hogy érvényesül-e a Köznevelési Intézményfenntartó Társulás Intézményeiben a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl, olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket. Kiemelten fontosnak tartjuk a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint a tanulási nehézséggel küzdők számára a többi gyermekkel egyenlő esély biztosítását.

Ezt a célt csak pozitív diszkriminációval lehet elérni, amely ezen csoportok előnyben részesítését jelenti. Jelen intézkedési terv e cél elérését elősegítő esélyegyenlőségi programot megalapozó háttér tanulmány.

Alapelvek

- Minden gyermek sikeressége biztosított legyen.
- A gyermek sikeressége az intézmény sikerességének záloga.
- A partnerközpontú működés továbbberősítése.
- A szakmai ismeretek folyamatos bővítése, újítása.

Sikerkritériumok

- A gyerekek örömmel járnak az iskolába.
- A HHH-k tanulók hiányzása, késése az iskolából csökken.
- A sajátos nevelési igényű gyerekek normál tantervű, középfokú iskolába kerülnek.
- Az iskola hatékonysága, nevelő-oktató munkája hátrányok csökkentését eredményezi.
- A gyermeki, szülői, nevelői sikeresség előtérbe kerül.
- A gyermekek továbbhaladása a következő fokra biztosítottá válik.
- Folyamatos párbeszéd, kapcsolattartás a partnereinkkel.
- Alkotni tudó, megújuló nevelőtestület.

Sikerfeltételek

- A partneri kapcsolatok erősítése:
- A család és az iskola értékrendje közeledik.
- Az iskola-óvoda közötti szakmai kapcsolat, együttműködés megvalósul.
- A fenntartóval való együttműködés jó.
- Az összes érintett partner, intézmény közötti kapcsolattartás jó.

2.6 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelés elvei

Helyzetelemzés a társadalmi környezet jellemzésére

Az utóbbi évek adatai alapján növekszik a társadalmilag lecsúszott, anyagi bizonytalanságban, szociálisan rászorulóknak száma. Így az egészséges életmódot minden szempontból biztosítani tudók száma is.

Tanulóink kis községben élnek. A szülők jelentős része máshová jár el dolgozni. Iskolánk biztosítja a gyerekek napközis ellátását, étkeztetését.

A családok többsége megfelelő nagyságú összkomfortos családi házban él. Kétharmad részük változatosan táplálkozik. Általában kevés időt töltenek mozgással, túl sokat tévéznek, számítógépen játszanak.

Az iskola környezetében nagyon kevés az olyan társadalmi segítők száma, akik tudják iskolai időn kívül fogadni a gyerekeket.

Családok jellemzése

A család a nevelés minden területének legfontosabb színtere. Sajnos növekvő tendenciát mutat a gyermekét egyedül nevelő, elvált szülők és új házasságban élő családok száma. A gyermek lelki fejlődésére mindkét állapot hatással van.

7-8 éve jellemző településünkre a máshonnan ideköltöző családok számának növekedése.

A gyerekek nagy része kétszülős családban él. Emelkedik a kettőnél több gyermeket vállalók száma, de többségük hátrányos helyzetű. A szociálisan veszélyeztetett családok száma nő, lakás és egyéb körülményeik nem megfelelőek. Néhány kivételtől eltekintve tanulóink megfelelő egészségügyi körülmények között élnek, tisztán, gondozottan jelennek meg.

Az otthon kapott szociális, egészségügyi mintákat hozzák magukkal; ezzel kapcsolatos igényük, elvárásuk, viselkedésük változó.

Az egészség és testi nevelés

Helyzetelemzés

Az órák nagyrészt a tornateremben zajlanak, de lehetőség szerint szabadtéri órákat tartunk. Télen hógolyózás, szánkózás, hóemberépítés, korcsolyázás színesíti a foglalkozásokat. A hosszabb állóképességi futások a kézilabdapálya körüli kis futópályán történnek.

A gyerekek testi fejlődését, annak mérési eredményeit az orvos, védőnő vizsgálja, regisztrálja.

Feladatok

Az iskola tanulói számára a mindennapi testedzést az alábbi foglalkozásokon kívánjuk biztosítani:

- **Az 1-4. évfolyamon**
 - o a heti öt kötelező testnevelés óra,
 - o a tanítási napokon játékos, egészségfejlesztő testmozgás.
- **Az 5-8. évfolyamon**
 - o a heti öt kötelező testnevelés óra,
 - o a tanítási szünetekben asztalitenisz várja diákjainkat, amibe kedvükre bekapcsolódhatnak.
- **A napközi otthonban**
 - o a játékos, egészségfejlesztő testmozgás.

Az iskolában minden tanév elején, és a tanév végén egy országosan egységes motorikus próbát kell teljesíteni, és a mért eredmények pontértékei alapján kell az értékelést, minősítést elvégezni. Ezek az eredmények megmutatják az esetleges hiányosságokat. Differenciált terheléssel törekszünk ennek felszámolására.

Nagyon fontos a rendszeres testedzés igényének kialakítása, lehetőség biztosítása az egyénileg legmegfelelőbb mozgásformára. Az órák nagyrészt játékos jellegűek, amely igazodik a tanulók életkori sajátosságaihoz. De vannak olyan órák, melyek fejlesztik, erősítik a gyerekeket fizikálisan. Sok futás és erősítés.

Alkalmazzuk a **Netfit módszert**.

A testnevelés órák biztosítják a gyerekek napi terhelését. Ezen kívül lehetőség van különféle sportok kipróbálására, amit a helyi tornaterem, focipálya biztosít, ahol mozgásigényüket ki tudják elégíteni, erősödnek, fejlődnek. Célunk, hogy minél több tanulót bevonjunk a nem kötelező foglalkozásokba. Néhány tanuló községi szinten is focizik.

A mindennapos testedzést a testnevelésórák mellett délutáni foglalkozásokkal egészítjük ki. Alsós és felsős tanulóink egyaránt részt vesznek az évenkénti úszásoktatásban is. Ezen kívül van kézilabda, asztalitenisz, a kicsiknek mozgásfejlesztő torna.

Tárgyi feltételek: A tornacsarnokban rendelkezésünkre áll megfelelő számú öltöző, zuhanyzók, WC-k, kézmosók, amelyek biztosítják a személyi higiénia feltételeit. A tornaterem háromsoros világítással rendelkezik, fűtése, szellőzése megoldott. Sportfelszereléssel, eszközökkel való ellátottság megfelelő, illetve folyamatos pótlására lehetőség van.

A drogprevenációs munkához szükséges állapotfelmérés

Iskolánk tanulói, a szülők és a pedagógusok nem igazán tájékozottak a drogról, mert közvetlenül még nem találkoztak ezzel a problémával. Községünkben azonban vannak már „érintettek”, és sok olyan gyermek van, aki kilátástalan családi helyzete, vagy tájékozatlansága miatt veszélyeztetett lehet az alkohol, a cigaretta és a drog fogyasztásától. Ezért minden évfolyamon, az osztályfőnöki órákon, az életkornak megfelelő szinten beszélni kell az egészséget károsító szokásokról, és szerekről! **Felelősök:** az osztályfőnökök.

A pedagógusokat a háziorvos előadás, és kötetlen beszélgetés formájában tájékoztatta a káros szerek használatának felismeréséről, annak következményeiről, a leszokás nehézségeiről.

A szülői magatartás terén a dohányzás és az alkoholfogyasztás sok családban, mint negatív példa mutatkozik, előfordul, de nem gyakori a gyógyszerek használata! A gyermekek tehát közvetve ki vannak téve a kísértésnek a helytelen szülői magatartások miatt.

Célunk

- **Az elsődleges prevenció**, vagyis a gyermekekben az egészséges életmód iránti igény kialakítása.
- Tanulóinkból egészséges, magabiztos, céltudatos, a világ kihívásaihoz alkalmazkodni tudó, tetteiért felelősséget vállaló, boldog, szuverén egyéniségeket neveljünk.

Feladatunk

- Iskolánk tanulóinak az életkoruknak megfelelő ismeretek átadása az egészséges és biztonságos életről, az erkölcsről, hitről, a helyes családi életre való felkészítésről, a környezetvédelemről, az egészséges táplálkozásról, a testi-lelki egészségről!
- A mindennapos érzelmi és akaratni nevelés, a kötelességtudat, felelősségvállalásra való nevelés! Tudatosítani kell a tanulóknak, hogy tetteikkel alakítják, formálják önmagukat, szűkebb és tágabb környezetüket, befolyásolják a világot és annak jövőjét!

Tanórai tevékenységek

- önismereti játékok,
- beszélgetés,
- véleményalkotás
- társas kapcsolatok fejlesztése,
- közösségi játék,
- tesztek,
- drámapedagógiai tevékenységi formák,
- életvezetési módszerek,

Tanórán kívüli tevékenységek

- iskolai programokban való aktív részvétel,
- kirándulás,
- táborozás,
- a családban vállalt feladatok elvégzése,
- szakkörök,
- tanulmányi versenyek,
- tanulás,
- az iskolai könyvtár használata

A szülőkkel való kapcsolat, közös feladatok

A szülők tájékoztatása iskolánk elvárásairól, véleménycsere, beszélgetés a helyes nevelésről, meggyőzés! A szülők bevonása az iskolai programokba, nyílt napok, szülői értekezletek, fogadóórák, farsang, nemzeti ünnepek, megemlékezések!

Az iskola elsősorban tanít, irányít, példát mutat, nevel!

A pedagógusok feladatai

Folyamatos szakmai, ön- és továbbképzések, helyi értekezleteken előadások, bemutató tanítások, módszertani börze, az alsós- és felsős munkaközösségek összehangolt munkája!

Iskolánk kapcsolatai, segítői

Iskolánk állandó kapcsolatban van a háziorvossal, a védőnővel, a fogorvossal.

Egészségnevelési napok és egészség-heti programok segítségével fejlesztjük tanulóink egészségtudatosságát.

Iskolánk rendelkezik drog-programmal, ami megpróbálja felhívni tanulóink és a szülők figyelmét korunk egyik legnagyobb egészségromboló szenvedélyére!

Az emberismeret témakörei

Az új tantárgy az emberről, az ember környezetéről, tevékenységéről, kapcsolatrendszeréről összegzi az ismereteket. Figyelembe veszi több tudomány jelenlegi álláspontját (biológia, antropológia, orvostudomány, filozófia, pedagógia, pszichológia, szociológia, kommunikációelmélet, stb.)

A tantárgy elősegíti a tanulók önálló gondolkodását, az ismeretek kipróbálását a gyakorlatban, tudományos kutatásra biztat! Megismerteti az emberi élet különböző szakaszaival, a személyiség főbb összetevőivel. A személyiség kapcsolatáról a környezetével. Ismereteket nyújt az egészségről, a betegségekről. Megismerteti az egészségvédelemmel, a lelki egészség fontosságával! Önismeretre, öntudatra, önbizalomra, önzetlenségre nevel. Új fogalmakkal (pl. emberi méltóság) ismerteti meg. Feltárja az emberi fejlődést, a különböző életkorokat, és azok jellemzőit.

A társadalomismeret feladata a helyi társadalom megismerése, a társadalmi tagozódás megismerése, etnikumok, egyesületek, egyházak, nemek, életkorok, csoportok, vagyoni csoportok létevel. Felhívja a figyelmet az egészségügyi ellátás lehetőségeire, a társadalom szociálpolitikájára. Országunk nemzetközi kapcsolataira, a határon túl élő magyarság életére, viszonyunkra a szomszédos országokkal. Az ember és az emberek tevékenysége befolyásolja az egyén életét, a szűkebb és tágabb környezetét, tetteiért felelősséget kell tehát vállalnia, és tettei következményeivel szembe kell tudnia nézni! Ezekre tanít az új tantárgy.

Az iskolánk környezeti nevelési programja

A környezeti nevelés célja

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Igyekszünk kialakítani az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen használó attitűdöt diákjainkban. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

A tanuló lássa be, hogy ő maga is felelős a természet jövőjéért. Becsülje meg környezetének értékeit. Készüljön fel tudatosan a természet megóvására, a környezeti problémák megelőzésére. Ismerje a leggyakoribb környezetszennyezéseket.

A környezeti nevelés tartalma kiszélesedett, a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Gondot kell arra fordítanunk, hogy diákjaink a jövőben, mindennapi életvitelükben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

A környezeti nevelés kiterjed az emberi együttélés, illetve az ember-természet kapcsolat bemutatására és formálására, egyben elősegíti a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését. A pedagógiai gyakorlatban kiterjed a testi-lelki egészségnevelésre, a társas készségek (mindenekelőtt a konfliktuskezelés, döntés, együttműködés) fejlesztésére és a mentálhigiénés nevelésre is.

A környezeti nevelés minden pedagógus, illetve valamennyi iskolatípus és tantárgy feladata, ugyanakkor az egyes különálló tantárgyakba foglalt környezeti vonatkozású ismereteket, fejlesztési elemeket egészzé kell építeni.

A tantárgyak tartalmához illeszkedő, ám a hagyományos tanítási órákon kívüli iskolai nevelési helyzetekben a környezeti nevelésnek számos lehetősége van, mindenekelőtt az iskolai szabadidős helyzetekben, a tanulók művészeti, sport, játék és közéleti tevékenységeinek során. Ezek előkészítésekor, megvalósításakor szintén gondolnunk kell a környezeti vonatkozásokra, a környezeti nevelés lehetőségeire.

A napközis foglalkozások környezeti nevelési tartalma kifejezett, hiszen a tanulók életviteli kultúrájának, szokásaik alakításának közvetlen nevelési lehetőségei tárulnak fel. A napközi programjaiban helyet kell, hogy kapjanak a környezetfeltáró, érzékenyítő, megőrző programok, ezzel kapcsolatos játékok és cselekvések.

A környezeti nevelés színterei az iskolában

Az összes tantárgy tanórai foglalkozásai.

A nem hagyományos tanórai foglalkozások (pl. erdei iskola)

Tanórán kívüli foglalkozások (pl. szakkörök, tábor, rendezvények, versenyek)

Az iskola környezettudatos működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

A környezeti nevelés tartalmi elemei

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés válják meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai

- a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megővéséhez szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megővésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - o a környezet fogalmával,
 - o a bioszféra egységével,
 - o a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - o a környezetvédelem lehetőségeivel,
 - o lakóhelyünk természeti értékeivel,
 - o lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata. Elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- Az alsó tagozatban a környezetismeret, felső tagozatban a természetismeret, fizika, kémia, földrajz, biológia technika tantárgyak, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek.

Együttműködő (kooperatív) tanulási módszerek:

- Kérdésekre adandó válasz páros, kiscsoportos megvitatása, tisztázása.
- Problémafelvetéshez kapcsolódó páros és csoportos véleményformálás.
- Témához kapcsolódó tanult ismeretek csoportos visszakeresése, koncentrációja.
- Szövegértelmezés, lényegkiemelés és annak megvitatása.
- Kulcsszó, kulcsmondat, kulcsesemény, kulcsfolyamat keresése, értelmezése.
- Páros munka: tényanyag gyűjtése és jegyzetelés.
- Jegyzetek, feladatmegoldások összehasonlítása, elemzése.
- Új ismerethez kapcsolódó kérdések megfogalmazása csoportosan.
- Információrögzítés együttműködéssel.
- Csoportos asszociációs feladatok.
- Esszé kidolgozása csoportosan (ötletgyűjtő, kidolgozó, véleményező feladatok munkamegosztással).
- Tesztkészítés, tesztértékelés.
- Követelmények megfogalmazása.

- Problémamegoldó gyakorlat ötletrohammal, értékeléssel.
- Adatgyűjtés, feldolgozás és azok felhasználásával kiselőadás tartása társas munkamegosztásban.
- Fogalmak, jelenségek, összefüggések, törvényszerűségek kollektív definiálása, pontosítása, tisztázása.
- Írásbeli értekezések, vitairatok, készítése, vélemények, beadványok, javaslatok megfogalmazása és értelmezése csoportos munkában.
- Vélemények, gondolatok társítása posztereken.
- Könyvtári, adattári kutatás, „cédulázás”, adatbázis kezelés, adatfeldolgozás.
- Egy téma különböző megközelítésű és nézőpontú feldolgozása.

A nem hagyományos tanórai keretben szervezett tanítás

Tanulmányi kirándulás

A kirándulások pedagógiai értéke jelentős. A tanulóközösség összekovácsolása, az élményszerzés, az együttlét öröme, a szocializáció ötvöződik a közelebbi, távolabbi tájakkal, nevezetességekkel való megismerkedéssel, hazánk felfedezésével. Célja főképpen a közösség és azzal együtt a személyiség fejlesztése. E fejlesztési feladatokat azonban szolgálhatják különböző megismerő, tanulási helyzetek is. A tanulmányi kirándulás során a tanulók különböző ismeretszerző feladatokat kapnak. Készülhetnek kiselőadással, végezhetnek gyűjtőmunkát stb. Lehetőség nyílik a különböző környezetvédelmi, eladatok gyakorlatban történő megvalósítására.

Az erdei iskola

Az erdei iskola olyan többnapos, szorgalmi időben megvalósuló, a szervező intézmény székhelyétől különböző helyszínű, környezethez illeszkedő nevelési-tanulásszervezési egység, melynek során a tanulás folyamatát – a tanulói képességek fejlesztését és a tananyag elsajátítását – a tanulók aktív, együttműködő, cselekvő (kooperatív-interaktív) megismerő tevékenységére építik. A tanítás tartalmilag és tantervileg egyaránt szorosan és szervesen kapcsolódik a választott helyszín természeti, ember által létesített és szociokulturális környezetéhez. Kiemelkedő nevelési feladata a környezettel harmonikus, egészséges életvezetési képességek fejlesztése és a közösségi tevékenységekhez kötődő szocializáció. **A mindenkori ötödik-hatodik osztály tanulóinak tervezzük a megvalósítását, öt tanítási napra, a szülők anyagi hozzájárulásával és az iskola alapítványa által támogatottan.**

2.7 A mindennapos testnevelés

Törvényi háttér

A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdése értelmében az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében. Ezt először a 97. § (6) bekezdése alapján a 2012/2013 – as tanévben az iskolai oktatás első, ötödik évfolyamán kellett bevezetni, majd ezt követően felmenő rendszerben.

A mindennapos testnevelés célja

A gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszhető.

- Heti 5 testnevelés óra minden tanuló számára kötelező óra.
- Iskolánkban a mindennapos testedzés testnevelés a tanórai és a tanórán kívüli

testnevelési és sportfoglalkozások.

Igazolt sportegyesületi tagsággal rendelkező tanuló a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel is teljesítheti a követelményeket.

Lovasoktatás a mindennapos testnevelés keretein belül, a mindenkori 6. osztályban

A **2022/2023-as tanévben** iskolánkban bevezetésre kerül a **lovasoktatás** a testnevelés órák keretein belül, a mindenkori 6. osztályos tanulóknak.

A **cél**, hogy az első és második félévben is 10-10 órán vegyenek részt a tanulók.

A lovaglás, mint sport erősíti a medence- és törzsizmokat, illetve kiváló stresszlevezető és terápia is egyben. Törekszünk arra, hogy a gyerekek közelebb kerüljenek az állatokhoz. Szeretnénk, ha az iskolánkban megismerkednének a lovaglással, mint ősi magyar hagyománnyal. A cél nem a professzionális lovasoktatás, hanem a lovak szeretetének átadása, a lovaskultúra oktatása, a lóismeret és persze a lovaglás alapjainak elsajátítása, az egyensúly kialakítása a ló hátán.

A gyakorlaton lévők általában párokban dolgoznak, cserével. A gyerekek elméleti és gyakorlati oktatásban vesznek részt, jól működő tematika alapján.

Gyakorlati órák tematikája:

- Ismerkedés a lóval, lóra ülés.
- Futószárazás lépésben és ügetésben.
- Elindulás és megállás futószáron
- Lépés, ügetés, állj átmenetek.

Elméleti óra:

- Balesetvédelem
- A lovak ápolása és előkészítése.
- A ló és a lovaglás története
- Ló anatómia
- A lovak takarmányozása

Követelmények:

- minden gyermek minden nap vegyen részt valamilyen testmozgás programban a testnevelés órán
- minden testnevelési és sportfoglalkozáson történjen meg:
 - a keringési- és légzőrendszer megfelelő terhelése
 - legyen gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légzőtorna
 - legyenek betartva a gerinc és ízületvédelem szabályai
- minden testnevelési és sportalkalom örömet és sikert jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is
- tanítsunk életmód-sportokat, életminőség-sportokat is. (pl. úszás, rendszeres futás, kerékpározás hatásai)

2.8 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

1. A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, tanévenként két alkalommal.

2. A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és ezt az ellenőrző könyvön keresztül a szülők tudomására hozzák.

Fontos: megfelelő pihenési idő a tesztek között, és motiválva érezze magát a tanuló.

Összehasonlítási lehetőséget nyújtunk hol áll a tanuló (személyre szólóan):

- tavalyi eredményhez képest
- év elejéhez képest
- az osztályátlaghoz képest

Szülőnek tájékoztatás: hogy tisztán lássanak és ösztönözhessek gyermekeiket fizikai fittségük fejlesztésére.

Ha kéri az iskolaorvos, illetve az Oktatási Hivatalnak elküldjük az értékelést.

2.9 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módjai

Belső értékelési rendszerünkben a folyamatos értékelést valósítjuk meg mérésekkel kombinálva. Ilyen módon tudjuk nyomon követni a tanulók fejlődését, feltárni azokat a területeket, megismerni azokat a tanulókat, ahol ill., akiknél korrigálásra van szükség, így személyre szólóan végezhetjük a személyiségfejlesztést.

A tanulók teljesítményének elbírálásakor különbséget kell tenni az értékelés és az osztályzattal történő minősítés között. Az értékelésnél megállapítjuk a fejlődést, a sikeres munkát, biztatjuk, dicsérjük a tanulót, értékeljük igyekezetüket, önállóságukat, de rámutatunk a hiányosságokra is. Az osztályzatokkal történő minősítésnél a tantervi követelményeket tartjuk az irányadónak.

1. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése, minősítése

a) Az első évfolyamon és a második évfolyam első félévében

- Tanév közben minden tantárgy esetében többnyire szóbeli értékelést alkalmazunk, az írásbeli munkák értékelésénél előfordul a teljesítmény százalékban történő meghatározása.
- Félévkor és tanév végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét tantárgyanként szöveges minősítéssel kell kifejezni.
- A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
 - o kiválóan teljesített
 - o jól teljesített
 - o megfelelően teljesített
 - o felzárkóztatásra szorul
- A minősítési kategóriák, a teljesítmény és az iskolai tevékenységek általános kapcsolata:

„kiválóan teljesített” minősítést kap az a tanuló

- akinek munkái általában 90% felett értékelhetők, az optimum szinthez közelítenek
- az órákon aktív közreműködő
- a házi feladatokat maradéktalanul elvégzi
- szóbeli megnyilvánulásai is példa értékűek
- tanulási alapkészségei a korának megfelelő legmagasabb szinten állnak
- munkáinak külalakja tiszta, rendezett

„jól teljesített” minősítést kap az a tanuló,

- akinek munkáinak százalékkértéke ritkán süllyed 80% alá
- az órákon aktív közreműködő
- a házi feladatokat rendszeresen elvégzi
- szóbeli megnyilvánulásai is jónak értékelhetők
- tanulási alapkészsége a korának megfelelő magas szinten áll
- munkáinak külalakja tiszta, rendezett

„megfelelően teljesített” minősítést kap az a tanuló,

- akinek munkái 64 – 76% között ingadoznak
- az órákon igyekszik közreműködni, a siker foka változó
- a házi feladatokat elvégzi
- szóbeli megnyilvánulásai nehézkesek, de pozitívan értékelhetőek
- tanulói alapkészségei a korának még megfelelő szinten állnak
- munkáinak külalakja hullámzó

„felzárkóztatásra szorul” minősítést kap az a tanuló,

- aki teljesítményében nem éri el a minimum szintet, vagy annak közelében marad (54%)
- az órákon nem vagy nehezen tudja követni az ismeretszerzés, gyakorlások, önálló feladatok, stb. menetét tanulási készségei nem érik el a korának megfelelő szintet

b) A második évfolyam második félévében és a magasabb évfolyamokon

- Tanév közben minden tantárgyból érdemjegyekkel értékelünk.
- Félévkor és tanév végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét tantárgyanként osztályzattal minősítjük.
- Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:
 - o jeles (5)
 - o jó (4)
 - o közepes (3)
 - o elégséges (2)
 - o elégtelen (1).
- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az elektronikus ellenőrzőn keresztül. Papír formátumú ellenőrző könyvben csak azokat a szülőket kell értesíteni, akik erről a tanév elején írásban nyilatkoztak.
- A félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.
- A nevelőtestületi döntés alapján a különböző tantárgyak ponttal értékelhető felméréseit, dolgozatait, témazáróit átváltjuk érdemjeggyé.

A pontokat százalékra számítva az érdemjegyek a következőképpen alakulnak:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-30 %:	elégtelen (1)
31-50 %:	elégséges (2)
51-75 %:	közepes (3)
76-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

Iskolánkban digitális napló működik. Az e-naplóba és a tanuló e-ellenőrző könyvébe csak az átszámított érdemjegyek kerülhetnek. Az értékelés közlésére tanév közben az OM által rendszeresített nyomtatványokat azoknál a tanulóknál használjuk, akik szülei így nyilatkoztak a tanév elején.

- Az értékelés rendszeressége teljesen egy adott nevelőtől és tanulócsoporttól függ, annyi megkötéssel, hogy minden tanulónak tantárgyanként havonta egy, illetve félévenként minimum három érdemjegye legyen, melyeknél az írásbeli és szóbeli számonkérések aránya optimális, legyen.
- Meghatározott tartalmi szakaszhatárnál illetve témazárók esetén kötelező érdemjegyet adni a nevelőnek.
- A nevelőtestület egységes álláspontja alapján bármely értékelhető tanulói teljesítményt bármikor érdemjeggyel jutalmazhatunk.

c) A tanuló teljesítményének minősítéséről a tanulót és a szülőt félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti az iskola.

2. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési módjai

A tanulók tudásának folyamatos ellenőrzése az oktató-nevelő munka egyik fontos mozzanata. Az ellenőrzések, beszámoltatások formái lehetnek:

a) Írásbeli számonkérés formái

1. Írásbeli felelet

Célja: visszajelzés a tananyag megértéséről a rendszeres tanulás ellenőrzése

Időigénye: nem több, mint egy szóbeli felelet(10 perc)

Súlya az értékelésben: kis mértékben hat a szummatív értékelésre hiányos felkészültség esetén meg kell ismételtetni

Napi gyakorisága: max. 3 alkalom

2. Diagnosztizáló mérés

Célja: nagyobb tananyagrészt megértésének ellenőrzése
témazáró dolgozat előkészítése

típushibák megállapítása

készségek, képességek, önálló munkavégzés vizsgálata

lemaradó tanulók kiszűrése

Időigénye: teljes tanóra (45 perc)

Súlya az értékelésben: közepes erősséggel hat a szummatív értékelésre
eredményét különítsük el az írásbeli feleletektől

gyenge teljesítmény esetén gyakorló óra kövesse

differenciált gyakorlással korrigálás

Napi gyakorisága: 2-nél több 45 perces felmérés ne legyen

3. Témazáró felmérés

Célja: adott témakör ismereteinek számonkérése

felkészülési módszerek megfigyelése

összefüggések, kapcsolatok megértése

feladatok közötti hasonlóságok felfedeztetése

készségek, képességek, jártasságok szintjének megfigyelése

önálló gondolkodásmód megfigyelése
lemaradó tanulók kiszűrése, egyéni foglalkozások szervezése

Időigénye: teljes tanóra (45 perc)

tanmenetben tervezni kell

Súlya az értékelésben: a legnagyobb súllyal bír

pirossal jelöljük az értékelés során

Napi gyakorisága: 2-nél több 45 perces felmérés ne legyen

4. Szintfelmérő dolgozat

Célja: egy félév, egy egész tanév ismereteinek az elsajátítási szintjének felmérése
mérje fel az adott tantárgy tantervben meghatározott követelményeinek teljesítési szintjét

a tanulók teljesítményének minősítése %-os arányban meghatározva (min.31%)

a tanulók teljesítményének összehasonlítása

visszajelzés a tanulónak, szülőnek

iskolák közötti átjárhatóság biztosítása

az osztály éves munkájának eredményességét tükrözi

Időigénye: 1 tanítási óra (45 perc)

felső tagozatban 2 összevont tanóra is megengedhető (2×45 perc)

tanmenetben tervezett felmérő

Súlya az értékelésben: domináns érték

eredményét piros színnel jegyezzük be a naplóba, ellenőrzőbe

a szülők tájékoztatása

Napi gyakorisága: optimális esetben csak 1 írható naponta

2 esetén pihenőidőt biztosítsunk a felmérések között

b) Szóbeli számonkérés formái

1. szóbeli feleletek

Célja: meggyőződés az előző órán elsajátított tananyag tudásának pontosságáról
fogalmak, definíciók, szakszavak helyes használatának megfigyelése, megkövetelése
egész mondatokban, szabatosan számoljon be a tanuló az ismereteiről

Időigénye: 5-10 perc

Napi gyakorisága: legfeljebb 2 alkalom

2 dolgozatírás után 1 alkalom

Súlya az értékelésben: írásbeli felelettel egyenrangú

c) Gyakorlati beszámoltatások formái

1. rajzok készítése

2. munkadarabok készítése

d) Egyéb beszámoltatási formák

1. kiselőadások

2. kísérletek

3. gyűjtőmunka

2.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása

A házi feladat a tanulók önálló, a tanítási órák között végzett tevékenységén alapuló oktatási módszer. A házi feladat nem osztályozható!

A házi feladattal a pedagógusok:

- erősítik a tanítási órákon tanultakat,
- fejlesztik az adott témában a tanulók különféle készségeit, képességeit,
- az új anyagot készítik elő

A házi feladat hatékonyabbá tétele érdekében, a házi feladatot mindig gondosan ki kell jelölni! A házi feladatnak sikeresen megoldhatónak kell lennie!

Ennek érdekében:

- a tanulók önálló tanulási képességét már a tanórán is fejlesszük;
- a házi feladat kapcsolódjon az órai munkához;
- a házi feladat ne a tanórán be nem fejezett ismeretelsajátítási folyamat folytatása legyen, hanem vagy az elsajátítottak begyakorlására, vagy a következő órai anyag előkészítésére szolgáljon;
- ne legyen mély szakadék a tanórai munka és a házi feladat között;
- használjuk fel az egyéni tevékenységet irányító munkatankönyveket, programozott anyagokat;
- a feladatok nehézsége feleljen meg a tanulók képességének (a túl nehéz feladat szorongást vált ki), ennek érdekében időnként alkalmazzunk differenciált házi feladatot, azaz a jobbaknak a tananyagon túlmutató, a gyengébbeknek felzárkóztató jellegű feladatokat jelöljük ki;
- rendszeresen adjunk rövid feladatokat, és ne egyszerre sokat.

A szülők számára világossá kell tenni, hogy mit várunk el tőlük:

- segítsenek-e a gyerekeknek,
- a tanulás feltételeit teremtsék-e meg,
- ellenőrizzék-e, felügyeljék-e a munkát.

A házi feladatot rendszeresen ellenőrizni, és nem osztályozni, hanem értékelni kell!

Világosan közölni kell a tanulókkal a házi feladat elkészítésének a szabályait, a mulasztás következményeit.

Napirend

A tanulók óráik befejeztével jelentkeznek a napközis nevelőnél, és bekapcsolódnak a délutáni programba.

Az első foglalkozás általában 11.40-kor kezdődik, amely valamilyen szabadidős tevékenység. A kulturális, technikai, sport, kirándulás, vagy játék jellegű szabadidős tevékenységek tervét heti bontásban **a napközi otthon foglalkozási terve** tartalmazza.

Az ebéd, a tanulók óraszámától függően 12.35-kor, vagy 13.30-kor van. 14 óráig a gyerekek a szabadban vagy a tornateremben kikapcsolódhatnak, pihenhettek, játszhatnak, levegőzhetnek. A tanulás 14 órakor kezdődik és a feladatok befejezéséig tart. Ez állandó, differenciált munka. A csoportos uzsonnázás, a tanulókhoz igazodva, 15 és 15.30 között történik.

A házi feladatok elkészítése után, újból szabadidős tevékenységre van lehetőség.

Célkitűzések, feladatok

Tanulmányi munka

Elsődleges az írásbeli házi feladatok hiánytalan, pontos, hibátlan, kontrolált elkészítése. Ez lehetőleg önállóan történik, majd a nevelő a feladatokat ellenőrzi, felhívja a figyelmet az esetleges hibákra, amelyeket a tanuló maga javít ki. A kész és ellenőrzött feladatokat a nevelő kézjeggyével látja el.

Ha szükséges, a tanulók a feladatok megoldásában állandó irányítást, segítséget kapnak. Célunk a helyes és eredményes írásbeli és szóbeli tanulási technikák elsajátíttatása, a tanulási és munkafegyelem kialakítása.

A napközis nevelő figyelemmel kíséri a tanulók iskolai tevékenységét, tanulmányi teljesítményét. Rendszeresen értekeznek a pedagógusokkal, lehetőség szerint a szülőkkel is. Lehetőséget és feladatokat biztosíthat a tanulmányokhoz kapcsolódó gyakorláshoz.

Szabadidős tevékenységek

A nevelő a tanulók életkori sajátosságainak és igényeinek megfelelő, változatos szabadidős tevékenységeket szervez, ösztönzi a gyerekeket az ezekben való részvételre, így a szabadidő hasznos eltöltésére neveli őket. Az alkotó jellegű tevékenységek fejlesztik a tanulók kez ügyességét, kreativitását, erősíti mások munkájának megbecsülését.

Fokozott figyelmet fordítunk arra, hogy ebéd után, a tanulás megkezdése előtt, ill. annak befejezése után legyen lehetőség a mindennapos mozgásos játékokra.

Ezen kívül minden héten van kulturális és technikai tevékenység, esetenként pedig kirándulás is.

A kulturális tevékenységek körében ének-zenei, képzőművészeti alkotások, mozi és diafilmek megtekintése, beszélgetések történnek.

Játék: egyéni, csoportos, szabadtéri, tornatermi, szobai lehet.

Nevelési célok, feladatok

A tanulók legyenek tisztelettudóak és toleránsak társaikkal és a felnőttekkel szemben, feleljenek meg a katolikus szellemiségnek. Viselkedésük tegye őket alkalmassá az együttes játékokra, munkákra. Segítsék egymást, ne legyenek kárörvendők.

Rendelkezzenek megfelelő önfegyelmel, működjenek együtt a nevelővel. Óvják saját és társaik testi épségét, ne idézzenek elő balesetveszélyt. Munkájukban legyenek igényesek, feladataikban kötelességtudóak. Törekedjenek tárgyi és természeti környezetük megóvására, tisztántartására.

Módszerek, eszközök, eljárások

A nevelő a napközis naplóban rögzíti a napi tanulmányi és szabadidős tevékenységeket, a hiányzókat, a tanulók adatait, és a felelősök neveit.

Felelősi feladatok, amelyeket heti váltásban látnak el a tanulók: étkezési felelősök – az ebéd és az uzsonna körüli teendők ellátására-, házi feladat felelősök- a napi házi feladatokat gyűjtik össze és ismertetik a nevelővel.

A felelősi feladatok becsületes ellátásáért, a technikai tevékenységek igényes produktumaiért, a napközis vetélkedőkön elért eredményekért, és egyéb önszorgalomból vállalt munkákért a tanulók jutalompontokat kaphatnak. A nevelési céloknak nem megfelelő viselkedésért, mulasztásokért a büntetés lehet egy-egy jutalompont eltörlése vagy a mozgásos játékból való rövid kizárás. Nagyobb rendbontásokért a nevelő a tanulót írásbeli nevelőtanári megrovással büntethet.

Az önálló tanulásra ösztönözzük tanulóinkat, de szükség esetén egyéni vagy csoportos együtt-tanulásra is sor kerül. Állandó odafigyeléssel és szoktatással törekszünk kialakítani a tartalom és külalak iránti igényes munkavégzésre való képességet.

Szabadidős tevékenységeinket a sporteszköz- és játékkészletek, valamint az évente vásárolt és gyűjtött alapanyagok segítik.

2.11 A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A magatartás, szorgalom értékelését az osztályközösségek javaslatai alapján az érintett pedagógusok közösen, havonta elvégzik érdemjeggyel. Lényeg, hogy pozitív, biztató, reményt adó legyen.

Az osztályzást büntetésre tilos használni!

A tanulói magatartás és szorgalom értékelése:

- a katolikus hitből fakadó és elvárható erkölcsös viselkedési normán,
- az iskolai Házi rendben megfogalmazott kötelezettségek teljesítésén,
- a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon, rendezvényeken mutatott magatartáson, tevékenységeken,
- a házi feladatok elkészítésén, a felszerelés mindenkorai meglétén,
- a közösségben és a közösségért végzett munkán,
- az iskola által támasztott erkölcsi követelményeken alapul.

Alsó tagozatban az osztálytanító, az érintett pedagógusok véleményének kikérésével értékeli. Az 5-8. évfolyamon a magatartás és szorgalom érdemjegyét a félév alatt kapott érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján értékeli. Vitás esetekben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

A magatartás értékelése és minősítése:

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

b) Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

c) Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

d) Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;

- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A szorgalom értékelése és minősítése:

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

b) Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

c) Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

d) Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

2.12 A tanuló jutalmazása, büntetése

A tanuló jutalmazása

Azt a tanulót, aki képességeihez mértén

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái:

a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- főigazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

c) Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kaphatnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

d) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.

e) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók főigazgatói dicséretben részesülnek.

f) Három főigazgatói dicséretért, ill. a bizonyítványban szereplő három vagy több kitűnő osztályzatért a tanuló nevelőtestületi dicséretben részesül.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A tanuló elmarasztalása

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai elmarasztalás formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- főigazgatói figyelmeztetés,
- főigazgatói intés,
- főigazgatói megrovás,
- tantestületi figyelmeztetés,
- tantestületi intés,
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

2.13 A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságra hozatalával kapcsolatos egyéb intézkedések

A pedagógiai program érvényességi ideje

- 1) Az iskola 2020. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő-oktató munkáját a pedagógiai program alapján.
- 2) A pedagógiai programban található helyi tanterv 2020. szeptember 1. napjától az első – ötödik évfolyamon, majd ezt követően felmenő rendszerben került bevezetésre.
- 3) Ezen pedagógiai program érvényességi ideje nyolc tanévre – azaz 2020. szeptember 1. napjától 2028. augusztus 31. napjáig – szól.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

- 1) A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- 2) A nevelők szakmai munkaközösségei és a nevelőtestület minden tanév végén írásban értékeli a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A pedagógiai program módosítása

- 1) A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
 - az iskola főigazgatója,

- a nevelőtestület bármely tagja,
 - az iskolaszék,
 - a szülői munkaközösség,
 - az iskola fenntartója.
- 2) A tanulók a pedagógiai program módosítását az iskolaszék diákönkormányzati képviselői útján az iskolaszéknek javasolhatják.
 - 3) A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
 - 4) **A pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.**

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

- 1) Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
- 2) A pedagógiai program megtekinthető:
 - az iskola fenntartójánál,
 - az iskola honlapján
 - <http://vkl-altalanosiskola.lapunk.hu/>
 - az iskola nevelői szobájában,
 - az iskola főigazgatójánál,
 - az SZMK elnökénél,
 - az iskolaszék elnökénél,
 - a diákönkormányzat tanárelnökénél.

Vámosgyörki Visontai Kovách László Katolikus Általános
Iskola és Óvoda
031550

TULIPÁN TAGÓVODA
Vámosgyörk
Kossuth út 49.

SZENT CSALÁD TAGÓVODA
Jászárokszállás
Tél utca 1.

Az óvodák Pedagógiai Programja

Módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt változat

Fegecs Judit
Tagintézmény-igazgató

Juhászné Körözi Beáta
Tagintézmény-igazgató

3 AZ ÓVODÁK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

3.1 Az egyházi nevelés alapelvei

A katolikus óvoda része az Egyház üdvözítő küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén. Az Egyház a katolikus óvoda által, mely fölkinálja korunk embereinek a maga nevelési elgondolását, sajátos módon részt vállal a kulturális párbeszédben, s ezzel elősegíti a valóságos fejlődést, amely az ember személyiségének teljes kibontakozásához vezet.

Amikor a katolikus nevelésről szólunk – Jézus által adott küldetésről van szó –, szükséges megfontolni:

- a Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetést;
- az Egyházi Törvénykönyv rendelkezéseit;
- a zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat.

3.2 Katolikus gyermekkép

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó. A katolikus gyermekképet szem előtt tartva a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A gyermek, fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Gyermekeink óvodai nevelése során az értékrendekhez igazodva a nemi szerepek és identitás erősítését figyelembe vesszük. Keresztény szemléletünk áthatja az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit. A gyermekkép megrajzolásához idézzük a Szentírás tanítását a gyermekről: *„Engedjétek hozzám jönni a kisgyerekeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten Országá.¶ /Mk 10,14/ 4*

A katolikus gyermekkép kialakulását az alábbiak segítik:

- Keresztény szemlélet hatja át az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit.
- Az óvodai nevelés gyermekközpontú, az egész személyiséget fejleszti:
 - o a megfelelő személyi és tárgyi környezettel,
 - o a vallási neveléssel, keresztény értékek hordozásával, megismertetésével,
 - o az egészséges életmód alakításával,

- az érzelmi és erkölcsi neveléssel,
- a közösségi neveléssel,
- az anyanyelvi neveléssel,
- az egyéni készségeknek és képességeknek megfelelő, tevékenységbe ágyazott
- értelmi fejlesztéssel.

3.3 Katolikus óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, amely kiegészítője a családi nevelésnek a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció, melynek megvalósulása során a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak, módszereknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul az emberi értékek közvetítéséhez.

A katolikus óvodai nevelésben megjelenítendő értékek:

- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet biztosítása,
- a gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, a szeretet, a megbecsülés és a bizalom légköre,
- a nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedések,
- a keresztény pedagógia megjelenítése a gyermek személyiségének alakításában,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű, életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységek biztosítása, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játéokra,
- a játékon és tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak, emberi értékek közvetítése.

3.4 Sikerkritériumok

Céljaink akkor teljesülnek, ha az intézményünket használók, a fenntartó és partnereink körében rendszeresen elvégzett elégedettség-vizsgálat eredményei a feladatok teljesülését igazolják. Fontosak az egyértelmű elvárások, követelmények, a rendszeres, sikeresen teljesülő feladatok, következetes ellenőrzés, fejlesztő értékelés.

4 AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

4.1 Hitéletre Nevelés Erősítése

A hitéletre nevelés megalapozásánál figyelembe vesszük a keresztény kultúrán alapuló értékrendet, a gyermekek életkori sajátosságait, befogadó képességüket. Elsősorban a személyes példamutatásra törekszünk, hiszen az óvodáskorú gyermek utánozva sajátítja el a dolgokat.

Mindennapi életünk során megjelenik a katolikus életszemlélet, a teremtett világra való nyitás, rácsodálkozás, az isteni kegyelem tudatos befogadása. Erkölcsi alapokra helyezzük vallásos óvodai nevelésünket, a gyermekekben felébresztjük a szeretetre, jóságra való törekvés igényét.

Feladatunk, hogy minden gyermekben elültessük a hit csíráit, játékos formában.

Hittanár segítségével megismertetjük a gyermekekkel Jézus életét, az egyházi ünnepek jelentőségét, a bibliai történeteket, a szentek életét.

Mindennapjaink során mindenütt jelen van a vallásos nevelés, így ébresztgetjük a gyermekekben az erkölcsi normákat, a hit világát.

A vallásos élet jelképei körül veszik a gyermeket, természetessé válik számukra, hogy a templomban és az óvodában is találkozunk ezekkel.

Feladataink

- A katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása;
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben;
- a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermekek által a családokba;
- a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során;
- a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése;
- a katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete;
- a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).

A hit Isten ajándéka, melynek megalapozásához szükséges:

- a megtapasztalás,
- az érzelmi biztonság,
- szerető, elfogadó légkör, bizalom,
- az összetartozás élménye,
- iskolába lépés idején a hit tovább élése.

A hitre nevelés átszövi az óvodai élet egészét:

- a köszönési módban,
- a mindennapos beszélgetés során,

- az étkezés előtti és utáni imádságban,
- a templomlátogatások során,
- a játékokban,
- a tevékenységekben megvalósuló tanulásban,
- a délutáni pihenés előtti imában.

A liturgikus év eseményei:

- karácsonyi ünnepkör,
- húsvéti ünnepkör (az ünnepekre készülve jó cselekedetek gyűjtése),
- templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel,
- templomlátogatás során a helyes viselkedési szokások megismertetése,
- imádságok tanulása.

Ünnepek és megemlékezések

Feladat:

- az ünneplés jelentőségének megéreztetése,
- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése,
- az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből,
- az ünnep előkészítése és lezárása.

4.2 Az Egészséges Életmód Alakítása

A kereszténység nagyra értékeli az emberi testet. Testünk a Szentlélek temploma. A keresztény nevelés az egész embert szolgálja, „egész”- ségre irányul.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az óvodapedagógus feladatai

- Hozzájárul a gyermek, egész személyiségének alakulásához – a különbözőségek természetes módon való elfogadása, gyermeki empátia erősítése.
- Biztosítja az óvoda helyiségeiben a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges környezetet.
- A beszoktatás zökkenőmentessége érdekében szülőkkel való pozitív kapcsolat kialakítása, családias szeretetteljes légkör teremtése, érzelmi biztonságot nyújt a gyermekek számára.
- Bensőséges, pozitív kapcsolatot alakít ki, elsődleges szempont a gyermekek iránti szeretet, és személyes példaadás.
- Elősegíti a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését.
- Figyelembe veszi a gyermekek egyéni sajátosságait, ennek megfelelő készség- és képességfejlesztés eszközeit, módszereit alkalmazza.
- Gondozással védi a gyermekek egészségét, megelőzi a betegségek kialakulását, gyakori szellőztetéssel, edzéssel, higiénikus eszközökkel, az esetleg megbetegedett gyermekek elkülönítésével.

Az egészséges életfeltételek biztosítása érdekében néhány szempont, amelyre különösen figyelünk:

- Az egészségügyi követelményeknek megfelelő szellőztetés, hőmérséklet, megvilágítás.
- A helyes, változatos, mértéktartó táplálkozás.
- A megfelelő öltözködés.
- A tisztaság.
- Alvás, pihenés.
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása.

Az óvodapedagógus gondozási feladatai

Az óvoda udvarán megteremti a lehetőséget változatos játéktevékenységek végzésére.

Az óvoda helyiségeiben:

- Kialakítja a csoportszobákat úgy, hogy legyen elegendő hely és felszerelés a gyermeki tevékenységek számára.
- Gondoskodik arról, hogy az erős napsugárzás ellen legyen sötétítő, az ablakon, a természetes megvilágítás domináljon.
- Gondot fordít a többszöri 5-10 perces szellőztetésre, különösen étkezés után, alvás alatt és mozgásos tevékenység közben.
- Ügyel arra, hogy 20-22 C. fokos hőmérséklet legyen a csoportszobában.
- Megteremti a feltételeket, hogy a mosdóban mindennek legyen meg a helye (fésű, fogmosó, törülköző), tisztán tartásukról rendszeresen gondoskodik a dajka segítségével.
- Távol tartja, illetve távolítsa el a balesetet okozható tárgyakat.

Egészséges életmódra nevelés:

- Megismeri a család és a gyermek szokásait, szociokulturális háttérét, ennek figyelembe vételével differenciáltan fejleszti a gyermeki készségeket és képességeket.
- Elősegíti az egészséges életmód kialakulását.
- Kialakítja a testápolás, táplálkozás, életritmus, mozgás, pihenés, és az ehhez kapcsolódó tevékenységek helyes szokásait a gyermek egyéni adottságainak figyelembe vételével, egyéni példamutatással.
- Törekszik a gyermekek életkorának megfelelő helyes életritmus kialakítására.
- Rögzíti a napirendben az egészséges életmód ritmusát, időbeosztást, a tevékenységek váltakozását.

Testápolás:

- Kialakítja a személyes bensőséges kapcsolatot a testápolási, gondozási műveletek során.
- Elősegíti a papír zsebkendő használatát, a helyes orrfújás gyakorlását.
- Biztosítja naponta legalább 1 alkalommal a fogmosás lehetőségét.
- Igényli a tisztaságot és rendet, észreveteti a rendetlenséget, és megszüntetésébe bevonja a gyermeket is. Eléri, hogy ez a gyermek belső igényévé váljon.

Táplálkozás:

- Étkezés terén megszervezi az étkezéshez a kulturált körülményeket.
- Biztosítja a megfelelő időt az önkiszolgálás szokásainak kialakítására.
- Lehetőséget biztosít a folyadék folyamatos fogyasztására.
- Kialakítja a napirendben, hogy azonos időpontban történjen az étkezés, így megerősödnek a táplálkozás feltételes reflexei.
- Elősegíti az új ízek megismerését, megkedveltetését.

Öltözködés:

- Figyelemmel kíséri, hogy megfelelő váltócipőt biztosítsanak a szülők a gyermek számára a tisztaság megóvására és a balesetek megelőzése érdekében.
- Felhívja a figyelmet a helyes öltözködés fontosságára, egészségvédelmük érdekében.
- Biztosítja, hogy a gyermek a lehető legkevesebbet várakozzon felöltözve a fűtött helyiségben.
- Javasolja a szülőknek a gyermekek többretegű öltöztetését.
- Biztosítja, hogy a gyermek bátran öltözhessen, vetkőzhessen a hőmérséklet változásának megfelelően.

Mozgás:

- Minél több szabadban és csoportszobában végezhető mozgásos tevékenységet szervez, a gyermekek mozgásigényének kielégítésére és fejlesztésére.
- Biztosítja a gyermekek számára a kirándulási lehetőséget is, amely a mozgásigény kielégítésén kívül együttes élményt nyújt.
- Elősegíti, hogy a gyermek változatos mozgással tapasztalhassa, mire képes, módot ad arra, hogy új és újabb mozgásformákat próbáljon ki, és gyakorolja a már megszerzett mozgáskészségüket.
- A gyermeket öröm és sikerélményhez juttatja a mozgás segítségével.

- Növeli a gyermek ellenálló képességét a szabad levegőn való rendszeres tartózkodással.
- Biztosítja, hogy a lehető legtöbb időt töltsék a szabadban.
- A csoportszobában gondoskodik a mozgásos játékok alkalmával friss levegőről, kellemes hőmérsékletről.
- Biztosítja a lehetőségek függvényében az egyéb edző hatású tevékenységeket: kerékpározás, labdázás, rollerezés.
- Megkedvelteti változatos tevékenységekkel a testmozgást.
- Javítja a testtartást fejlesztő mozgással.

Sikerkritériumok, a fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Önállóan mosakodik, törülközik, kezet mos, amikor szükséges. Ruhája ujját feltűri, fogat mos, fogápoló szereket tisztán tartja. Haját rendben tartja.
- Helyesen fújja az orrát.
- Tüsszentéskor a szája elé tartja a zsebkendőt.
- Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként látja el.
- Segédkezik a foglalkoztató átrendezésében.
- Segítséget nyújt társainak és a felnőtteknek.
- Étkezés közben kulturáltan viselkedik. Igényli az asztal esztétikai rendjét.
- Helyesen használja az evőeszközöket.
- Önállóan, megfelelő sorrendben öltözik, vetkőzik.
- Ruháját hajtogatja.
- Cipőfűzőjét megkötí, cipőjét szükség esetén letisztítja.
- Ügyel saját személye és környezete rendjére.
- Az eszközökkel óvatosan bánik.
- A rendetlenséget megszünteti.
- Óvja maga és társai testi épségét.

4.2.1 Egészségfejlesztési Programunk

A gyermek – egészségügyi szakszolgálat kapcsolata

- Az óvodánk egészségfejlesztő pedagógiai tevékenysége beágyazódik a gyermek-egészségügyi szakhálózat tevékenységébe. Az óvodai gyermek-egészségügyi szolgálat és az óvodapedagógus együttműködése rendszerileg kiterjed a gyermek-egészségügyi ellenőrző vizsgálatokra, az óvodai egészségnevelésre, a pedagógusokra, gyermekekre, szülőkre vonatkozó egészségmegelőző és fejlesztő tevékenységekre. Az együttműködés több módszere beépül tevékenységünkbe, de a védőnő munkájába már nem tartozik bele a rendszeres óvodalátogatás. Az óvónő és a védőnő kapcsolatát azonban megerősíti a gyermekek „előéletének” jobb megismerése: fejlődési lapok, anamnézis, feljegyzések tanulmányozása.

- Az óvodai egészségügyi szolgálat visszatérő feladata még a gyermekek fogászati gondozása, preventív és terápiás ellátása. Mi ennek a feladatnak minden évben az egészségnevelési héten teszünk eleget.

A szülők és a külső szervezetek együttműködése

- A gyermekek az egészséges életmódra vonatkozó ismereteiket és magatartás mintájukat a családból hozzák magukkal. A szülők egészségkultúráltsága, valamint az óvodai egészségvédelemmel való kapcsolatuk jelentős programunk alakításában.
- A gyermek-egészségügyi szolgálat egészségvédő- és fejlesztő feladatát képezi a szülők számára rendezett egészségvédő ismeretterjesztés, a közös szülői programok, sportdélutánok megszervezése.

Óvodai egészségfejlesztési feladataink

A szomatikus nevelés feladatai

- A szomatikus nevelés aktív gyakorlatának tartjuk a testedzést, az óvodai pedagógiai programunkban megfogalmazott mozgást, a mozgáskultúra megalapozását, vagyis a rendszeres mozgás, fizikai aktivitás szokásán a magatartásuk részévé alakítását, a biológiailag szükséges mozgásigény kielégítését.
- A fizikai egészség fejlesztési lehetőségeként az óvodai nevelésünk során adottak: személyi higiénia, környezeti higiénia, a gyakran előforduló betegségek megelőzése, testi rendellenességek megelőzése.

A személyi és környezeti higiénia fejlesztése

- **Személyes tisztálkodás:** A gyermek a családból érkezik az óvodába, ahonnan magával hozza az otthoni szokásokat, ami feltétlenül nem mindig azonos az óvoda mindennapos szokásrendjével. A gyermek higiéniai állapotának megítélése, szükség esetén a testápolás pótlása az óvodapedagógus és a dajka bensőséges közös munkáját (megszégyenítéstől távoltartását) igényli. A legfőbb személyi higiénés feladat a kézmosás szokássá fejlesztése, (szeretetteljes légkörben) a saját személyi felszerelés (fésű, törülköző, zsebkendő, fogmosás eszközei) használata. A legintimebb higiénés tevékenység a WC használata.
- **Környezeti higiénia:** magában foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, szépítését, virágosítását, szellőztetést, az ivóvíz higiéniját, a helyes fűtés és világítás biztosítását, az udvar tisztán tartását, az eszközök higiéniját, rendben tartását. A természet megvédése és a hulladék kezelése, az energiával való takarékoskodás beemelődik az óvodai életünkbe.

Az egészséges táplálkozás megkedveltetése

- Kisgyermekkorban a táplálkozás a fejlődés alapfeltétele. Az óvodás gyermek táplálkozását nem lehet a felnőttek szükségleteihez mérni.

Az óvodapedagógusnak hangoztatnia kell azt az elvet, hogy az óvodás korú gyermek étrendjében ne, vagy ritkán szerepeljen zsíros étel, erősen fűszerezett hús, nehezen emészthető magyaros étel. Az étkezésekhez való előkészületben a gyermekek ügyesen vesznek részt. (önkiszolgálás, naposi teendők). Az egészséges táplálkozás érdekében szervezünk gyümölcs- és zöldségnapokat, megismertetjük a gyermekeket az új ízekkel. Biztosítjuk azt, hogy ők is részesei legyenek az ételek előkészítésének, elkészítésének.

Rendszeres mozgás biztosítása

- A mozgásszervek fejlődése a mozgásra való készletben mutatkozik meg, mely nagyobb energiafelhasználással jár, ezért a mozgás élettanilag a kisgyermek alapvető életjelensége. A gyermekek mozgásigénye folyamatos kielégítésre vár. A mozgás segíti a környező világ jobb megismerésében, a környezet felfedezésében. Mozgásszükségletük kielégítésére mindennapos „frissítő” tornát tartunk, melyben fő szerepet kap a játék. A mozgásszükségletet a regenerálódást biztosító pihenés egészíti ki.
- a./játékos tevékenység
 - o A gyermekek életkoruk minden szakaszában más-más játékokkal és játékszerekkel játszanak. Fontos a játéktevékenység fejlődésének megsegítése, figyelve a beteg, pszichésen problémás gyermekekre.
- b./ mozgás a szabadban
 - o A fokozott mozgásigény kielégítését jól szolgálják az udvari játékok, a munkaeszközökkel való munkálkodásaink. Fontos, hogy az általános munkavédelmi szabályokat megismertessük és begyakoroltassuk, majd ellenőrizzük azok betartását. Figyelmet igényel a túlmozgás, a fegyelmezetlen játék. Fontos, hogy a kinti játékok balesetmentesek legyenek. Minden évben tartunk balesetvédelmi tájékoztatót a szülők és az óvodásaink számára.
- c./ mindennapos mozgás, mindennapos „frissítő torna”
 - o Egészségpedagógiai célunk a testedzés mellett a mozgás megszerettetése, a közös (játékos, sportos) mozgás által kiváltott öröm átélése.
- d./ testnevelés foglalkozás, játékos testnevelés
 - o A mindennapos mozgás edző (felfrissítő) jellegű gyakorlatai mellett hosszabb idejű mozgástevékenységet is tartunk heti egy alkalommal. dr. Tóthszöllősyéné Varga Tünde Mozgásfejlesztés az óvodában anyagából dolgozunk.

A pszicho higiénés nevelés feladatai

- A pszicho higiénés nevelés (lelki egészségvédelem) a lelki egészség fenntartásához és fejlesztéséhez szükséges készségek és képességek kiművelését öleli fel. Főbb területei: az egészséges napirend gyakorlása, készséggé alakítása, a hibás viselkedési módok kezelése, a stressz hatások kompenzációja. Ide soroljuk még a gyermekektől érkező segítségkérések megértését, megoldását is.

A beilleszkedési képesség gyakorlása

- A mindennapos óvodai nevelés kiemelt feladata a gyermekek beilleszkedési képességének (integrációjának) elősegítése, a halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű gyermekek szociális integrációjának megvalósítása. Ehhez személyiségfejlesztő tevékenységekre van szükség:
- társas kapcsolatok erősítése,
- az együttműködés fokozása,
- a másik személy ismerése, elfogadása, kedvező társalgási kapcsolat,
- a hátrányos helyzetben élők megértése, befogadása,
- más fajúakkal, származásúakkal való együttműködés,
- más gyermekközösségekkel való együttműködés,
- szolidaritás, bizalom a szegényekkel szemben,
- a szegregáció gyakorlatának elutasítása.

Az alkalmazkodóképesség fejlesztése

- Napjaink globalizációs környezete az alábbi alkalmazkodóképességeket igényli:
- egészségvédő, baleset megelőző, szabályt követő készséges magatartás,
- változó természeti és kulturális feltételekhez való alkalmazkodás,
- udvarias, segítő magatartás.

Önismeret és önellenőrzés

- Az egészség szempontjából fontos megtanítanunk:
- a véleményalkotást, saját egészségvédő magatartásról,
- balesetvédelmi szabályok alkalmazását,
- más személyekkel való kapcsolattartást,
- testbeszédet, a rendszeres egészségügyi vizsgálatok elfogadását.

A szociális egészség fejlesztés feladatai

- Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely a szociális nevelő funkciója körében a társas-társadalmi életének beszabályozását is elvégzi. E nevelési feladat a gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való elfogadásra készíti elő, és a szeretetteljes együttműködésben való részvételre szoktatja. Sikeres nevelő munkánkhoz szükséges a zavartalan, kiegyensúlyozott légkör, a dolgozók mintaadása az egészséges életmód szempontjából.

Esélyegyenlőség biztosítása

- Az esélyegyenlőség és a másság elfogadása azt az emberi jogot testesíti meg, hogy minden embert – származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi-lelki sérülésére, fogyatékosságára tekintet nélkül – ugyanazok a jogok illetik meg az életben való érvényesüléshez. A mi feladatunk a befogadás.

Az integráló nevelés követelményeinek teljesítése

- Hangsúlyozzuk, hogy az ép és a sérült gyermekek közötti különbség nem egészségi természetű.

Különleges gondozást igénylő gyermekek egészségfejlesztése

- Alapító Okiratban meghatározottak az ellátás feltételei, szabályai.

Szociálisan hátrányos helyzetűek nevelési sajátosságai

- A társadalmi beilleszkedés és az eredményes személyiségfejlődés szempontjából fontosnak tartjuk a mélyszegénységben élő, a rossz családi körülmények között nevelkedő gyermekek óvodai integrált nevelését. Sajátos feladataink lehetnek a roma származású gyermekek integrált nevelése során. Óvodánkban évek óta kevés a roma származású gyermekek száma, integrálásuk sikeres.

Gyermekbántalmazás és agresszió megelőzése

- A gyermek jogainak érvényesítése (ellátása, gondozása, nevelése) elsődlegesen a családra tartozik, ebből a mi feladatunk a személyiség fejlesztése, a veszélyeztetettség megelőzése, a gyermekvédelmi szolgáltatást nyújtókkal való kapcsolat kialakítása, működtetése. Az óvodánknak van gyermekvédelmi felelőse, aki évente munkatervben foglalja össze az aktuális feladatokat.

A dohányzás megelőzésére vonatkozó feladatok

Törvény tiltja az óvoda egész területén és környékén való dohányzást. Minden évben az egészségnevelési héten, szülői beleegyezéssel ismertetjük meg a „Dohányzás vagy egészség?” dohányzásellenes játékos programot.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

A szeretetről minden gyermeknek van fogalma, hiszen az óvodás korosztály szeretetre, gondoskodásra szorul. A kisgyermek igen mélyen érez. Igényli, hogy ne csak őt szeressék, hanem ő is szerethessen. A szeretet légkörében érzi biztonságban magát és ez védettséget, kiegyensúlyozottságot teremt benne. Nevelni csak szeretettel lehet! A kisgyermek sok mindent nem tud. Tud azonban szeretni, a szeretett személyhez ragaszkodni. Érzelmi nevelésünkben uralkodnia kell a szeretetteljes, meleg, gyengéd viselkedésnek minden emberi kapcsolatban, és kifelé sugárzóan is meghatározónak kell lenni!

Az óvodapedagógus biztosítja, hogy minden gyermek egyénileg is nagyon fontos legyen az egész közösségnek, kiemelkedhessen személyiségének pozitív vonásai, gyógyulhassanak azok az érzelmi megnyilvánulások, melyek a gyermek testi – lelki erejét csökkentik.

A szeretetközösség hozzájárul ahhoz, hogy kialakuljon a gyermekben a derűs, nyugodt, tevékeny óvodai élethez szükséges szokások elsajátítása. Arra törekszünk, hogy érzelem gazdag, biztonságos légkör vegye körül a gyerekeket az óvodában, melyben az óvodapedagógus – gyermek, a dajka – gyermek, a gyermek – gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemez.

Katolikus nevelésünk alapja a közösség. A gyermek óvodába lépésével egy tágabb közösség kapuját lépi át. Az átélt élmények, tapasztalatok megalapozzák kreativitását, gondolatainak megosztását, a másakra figyelés képességét, a másik ember gondolatainak meghallgatását. A közös élmények erősítik akaratát, kitartását, a másikhoz való igazodását, alkalmazkodását.

A gyermek egészséges fejlődéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket.

A napirend a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségletéhez igazodik, és tekintettel van a helyi szokásokra és igényekre. A rendszeresség, a folyamatosság és rugalmasság érzelmi biztonságot teremt. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. E célt szerteágazó, egymásra épülő, egymással összefüggő feladatokkal, komplex módon érvényesülő tevékenységekkel érjük el, amelyek átszövik az óvodai nevelés teljes rendszerét.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Célunk:

- Az egyéni képességfejlesztés mindig az adott gyermekek aktuális fejlettségéből kiindulva, természetes környezetben, öntevékeny részvétellel szerzett tapasztalatokra építve,
- sikerorientált, szívesen kommunikáló, a környezetben jól eligazodó, a problémájukra saját megoldást találó, jó kapcsolatteremtő képességekkel rendelkező óvodások nevelése,
- erkölcsi, akarat tulajdonságok kialakítása, erősítése, fejlesztése az óvodapedagógusok és valamennyi alkalmazott példaadásával és helyzetteremtésével,
- a társadalmi beilleszkedést segítő szociális együttélés szabályainak érték közvetítése,
- a különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés,
- a szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, az önazonosság megőrzése, átörökítésének biztosítása,

- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberek közreműködésével az esélyegyenlőség biztosítása,
- a kiemelkedő képességű gyermekek igényeit figyelembe vevő tevékenységek által történő személyiségkibontakoztatás.

Feladatunk:

a (2,5) 3-7 éves gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének szem előtt tartásával: az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki és értelmi érettség kialakítása, - iskolai tanulási zavarok megelőzése az óvodai nevelés feltételeinek sajátos megszervezésével.

Szükség esetén a családlátogatásokat a gyermekvédelmi felelőssel és a Családsegítő Szolgálat segítőjével végezzük. Az óvodai nevelésünk messzemenően támaszkodik a családi nevelésre, a család és az óvoda szoros együttműködésére.

Befogadáshoz kapcsolódó teendők:

Óvodába lépéskor törekszünk, hogy az újakat barátságos, otthonos, nyugodt, szeretetteljes légkör fogadja, melyet mi teremtünk meg - az anya szerepét átvállalva - empatikus, meleg, elfogadó, szeretetteljes kapcsolatot kialakítva. A beszoktatásnál különbséget kell tennünk a családból, bölcsődéből vagy más közösségből érkező gyermekek között.

A vegyes életkorú csoportok szervezésénél fontosnak tartjuk, hogy az óvónő párosok ne változzanak minden évben. Így az óvodai élet során végig a gyermekek a megszokott párossal maradnak, biztosítva a nagyobb érzelmi biztonságot számukra. A csoporton belül a kisebbek sokat tanulhatnak a nagyobbaktól, ők viszont segítenek nekünk az újak beszoktatásánál. „Anyáskodhatnak” a picurkák felett, segítenek nekik sok mindenben (pl. öltözködés, tisztálkodás, étkezés, foglalkozások, ágyak kihordása stb.)

Az óvoda felvállalja a szocializációs folyamatok tudatos, szakszerű irányítását is. A személyiség alakításának legfontosabb tényezőjének tartjuk a társas kölcsönhatások milyenségét. A gyermekek a környezetükből feléjük irányuló reakciókból megerősítést vagy elutasítást kapnak saját viselkedésükre vonatkozóan. Elsősorban még csak önmagukra képesek figyelni, de fokozatosan kifejleszthetjük azon képességeiket, amelyek segítségével képessé válnak másokkal is törődni. Az együttéléshez szükséges erkölcsi normák és tulajdonságok csak akkor fejlődnek ki, ha állandóan gyakorolják a társaikhoz való helyes viszonyulást.

Számunkra meghatározó tényező a gyermek és óvónő kapcsolatának minősége és milyensége. Hozzánk, felnőttekhez fűződő viszonyuk nyújtja azt az érzelmi biztonságot, amely jó közérzetet, nyugodt, harmonikus tevékenységet tesz lehetővé.

Mi, óvónők vagyunk az első számú modell, példakép a társas viselkedés alakulásában, mi szervezzük meg a gyerekek életrendjét és azokat a közös tevékenységeket, amelyekben a társas kapcsolatok alakulnak. Fontos, hogy a munkánkat a dadus nénik is elősegítsék és abban társak is legyenek.

A közösségi élet biztonsága és nyugalma nagymértékben függ a csoport életét szabályozó szokásrendszer kialakulásától. Olyan szokásrendszert alakítottunk ki, amely minden téren, a tevékenység elvégzésére a megfelelő időt és helyet biztosítja. A jól kidolgozott napirend a maga rugalmas változásaival lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenységekre, megfelelő időt biztosítva a tevékenységek befejezésére. Az ismétlődő közös, örömteli tevékenységek a csoport és az óvoda hagyományrendszerébe épülnek be és mélyítik az összetartozás élményét. A közös programok, ünnepek lehetőséget biztosítanak a család, óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, nevelési elvek közelítésére.

A gyermekek egymással való kapcsolata kezdetben még kisebb érzelmi töltésű. A csoportban alakulnak ki a közösségi együttélés szabályai, normái, amelyekhez majd igazodnunk kell. Alkalom nyílik arra is, hogy egymáshoz viszonyítsák magukat, így kialakul a reális énképük is. Az egymás közötti kapcsolatokban így természetessé válik, hogy minden gyermek más és más egyéni külső és belső tulajdonságokkal rendelkezik, de így is elfogadható, szerethető. A társas együttműködés közben megtanulják az egymás felé fordulást, egymás segítségét, az egymás iránti szeretetet. Az együttes tapasztalatok, élmények, tevékenységek a gyerekek között kapcsolatokat hoznak létre - barátságok kötődnek, szimpátián alakuló kisebb csoportok alakulnak. Meg tanulják figyelembe venni a másikat, fejlődik felelősségérzetük, kötelességtudatuk. Konfliktushelyzeteiket egyre inkább képesek lesznek egymás között igazságosan elrendezni. A türelem, a következetesség, az elvárás, a bizalom, az elismerés nemcsak az egyes gyermekeket formálja, hanem az egész csoportot is.

Az érzelmi nevelés és szocializáció biztosításából adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Nyugodt, kiegyensúlyozott, biztonságos légkör kialakítása,
- a csoportszoba környezettudatos szemléletű, otthonos, hangulatos, esztétikus, biztonságos berendezése,
- személyiségének szeretetteljes, empátiás kisugárzása, odafigyelő magatartása,
- spontán szociális tanulásban a komplex viselkedés és magatartás minták alakítása,

- környezetvédelmi viselkedés és magatartásformák kialakítása,
- udvariassági beszédformák megismertetése, erkölcsi normák megfogalmazása,
- társas kapcsolatok formálásának segítése, az összetartozás élményének mélyítése, a „mi-tudat” alakítása,
- páros és kiscsoportos helyzetek teremtése,
- inkluzív szemlélettel a különbözőség elfogadásának megsegítése,
- a tehetséges gyermekek kibontakoztatásának támogatása,
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek felzárkóztatása,
- tegye lehetővé a csoport életét színesítő visszatérő hagyományok éltetését, ápolását, jeles napok, vallási ünnepek feldolgozását, a szülőföldhöz való kötődés megalapozását.
- Elősegíti a gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együtt-dolgozás képességének kialakulását, az élményekben gazdag környezet járuljon hozzá, hogy a gyermekek befogadóvá, elfogadóvá, segítőkesszé váljanak.
- Segíti a gyermekeket, hogy megismerje szűkebb, tágabb környezetét, amely nemzeti identitástudat, keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csatlakozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- Az óvodánk minden dolgozójának kommunikációja, bánásmódja, viselkedése modellértékű legyen a gyermek számára.
- Segíti a közvetett iskolai beilleszkedést a pozitív énkép önbizalom, önfegyelem, önállóság, szabálytudat, kommunikáció, együttműködés formálásával, a szándékos tanulás iránti pozitív attitűd megalapozásával.
- Képesé teszi a gyermeket arra, hogy az adódó esetleges konfliktusokat önállóan próbálják egymás között megoldani.
- Elősegíti a társakért, a csoportért érzett felelősség kialakulását a gyermeki tevékenység folyamatos értékelése által.
- Lehetővé teszi a csoport életét színesítő visszatérő hagyományok éltetését, ápolását, teremtésvédelmi napok feldolgozását, a szülőföldhöz való kötődés megalapozását, az egyházi, világi ünnepek közös megélését.
- Távlátokat állít a csoport elé, melyek a közös tevékenységekkel a gyermekek fejlődésének serkentői.
- Alkalmat biztosít a baráti kapcsolatok kialakulására. Állandósulását tegye lehetővé közös tevékenységek, élményszerzések biztosításával.
- Környezettudatos magatartás megalapozása, érzelmi viszonyulásuk alakítása a környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások, gondolkodás, értékrend, döntési képességek fejlesztésével.
- **Feladatunk, hogy lehetővé tegyük a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését.**
- **Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.**

- **Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezünk a fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.**
- **Törekszünk arra, hogy az óvodába lépést kedvező érzelmi hatások kísérjék, ez azt jelenti, hogy az gyermeknek időt kell hagyni a társak, környezet felnőttek elfogadására. Ezért biztosítjuk, hogy a gyermek megismerje az óvoda benti-kinti tárgyi környezetét, az őt körül vevő felnőtteket és az óvodába járó társaikat (más csoportba járókat is).**

Sikerkritériumok, a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- a kialakult szokások a gyermekek igényévé válnak,
- a megkezdett munkákat felszólítás nélkül befejezik,
- örömet szereznek egymásnak, óvónőjüknek és a szüleiknek,
- érdeklődnek egymás iránt,
- észreveszik, kinek van szüksége segítségre, hol és miben segíthetnek,
- tisztelettel viselkednek a felnőttek és az óvoda dolgozói iránt,
- tevékenységek közben figyelnek óvó nénijükre,
- nem vágnak az óvónő és egymás szavába, meghallgatják egymást,
- általában igazat mondanak,
- a csoport tagjai között kialakult a baráti, szeretetteljes, segítőkész kapcsolat,
- tudatossá válik bennük, hogy a naposi és más közös munkát a csoport érdekében végzik,
- ismerik a közösségben megkívánt viselkedéskultúrát,
- szükség esetén segítik az arra rászorulókat,
- érzelmeiken, indulataikon koruknak megfelelően tudnak uralkodni,
- koruknak megfelelően kialakul a felelősségérzetük, képesek egyszerű döntések önálló meghozatalára,
- képesek társaikkal kooperatívan együttműködni.
- Szívesen járnak óvodába, megtalálják helyüket a közösségben, abban jól érzik magukat.
- A gyermek hozzájárul a csoportszoba szebbé és otthonosabbá tételéhez, figyel az óvónőre, végrehajtja a kapott feladatokat.
- Képesek a többiekhez alkalmazkodni, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni.
- A tevékenységekben képesek felnőttekkel és társaikkal kapcsolatot teremteni, együttműködni, segítséget nyújtani.
- Mások érzelmeit felismerik, saját érzelmeiket koruknak megfelelően kontrollálni tudják.
- A közösségi élet szokásai természetessé válnak.
- A csoport szokás- és szabályrendszerének ismeretét a magatartásukban is érvényesítik.
- Konfliktushelyzetet mindkét fél számára elfogadhatóan, viszonylag önállóan oldanak meg, szükség szerint felnőtt segítségét kérik.

- Koruknak megfelelően kialakult a felelősségérzet, képesek egyszerű döntések önálló meghozatalára.
- Büszkéek magyarságukra, ismerkednek más népek kultúrával, hagyományaival.
- Megköszöni, ha kap valamit, kezd segíteni másoknak, szívesen játszik együtt.
- A kívánt játékszert elkéri társától, használja az udvarias beszédmód kifejezési formáit.
- Betartja a kulturált étkezés szokásait.
- Tisztelettel viselkedik a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival, munkájukat tiszteletben tartja. Köszönti a csoportba érkező vendéget.
- Kezd eligazodni a csoport életében, a napirendben. A korábban kialakult szokásokat önállóan alkalmazza. Érti a szabályok lényegét és törekszik is azok betartására.
- Tevékenységeiben egyre önállóbb.
- Szívesen játszik együtt, érdeklődik társai iránt, segíti őket öltözködés, séta stb. közben.
- Önállóan keresi a segítségadás megfelelő formáit. Bízik önmagában és társaiban.
- Keresi a közös tevékenység lehetőségét. Jelzi, ha közölni valója van.
- Tudatosodik benne, hogy egy összetartó csoport része, ezáltal együtt érez társaival, türelmes irántuk, figyelmesen hallgatja meg őket, örül a közösen elért sikernek. Átérti a csoportért végzett tevékenység fontosságát. A megkezdett tevékenységet befejezi.
- Elfogadja az adott tevékenység által megkívánt magatartásformát.
- Természetes szükségletté válik a közös tevékenység, képes saját akaratát alávetni másokénak. Tűrő és konfliktusmegoldó képessége magasabb szintre jut. Vállalkozik önálló véleményalkotásra.
- Kapcsolatot alakít ki a többi csoportba járó gyermekkel.

4.3 Az Anyanyelvi, Az Értelmi Nevelés Megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységforma keretében megvalósítható feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel. Az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermekek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, meghallgatásukra, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra – valamint meglévő tapasztalataikra, élményeikre és ismereteikre építve biztosít változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés során a gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalataira, ismereteik rendszerezésére, bővítésére, különböző élethelyzetekben történő gyakorlására törekszünk. Biztosítani kell valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődést segítő környezet alakítását.

Célunk:

Olyan biztonságos és szeretetteljes, elfogadó légkör megteremtése, ahol a gyermekek bátran elmondhatják gondolataikat. A sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása, mely a későbbiekben élményként előhívható.

Kognitív képességek fejlesztése:

- egyre pontosabb észlelés,
- figyelem-összpontosításra való képesség,
- produktív emlékezet,
- problémamegoldó és kreatív gondolkodás,
- a beszédkedv felkeltése és fenntartása,
- a beszédhallás és szövegértés fejlesztése,
- kapcsolatfelvétel támogatása, az információ eljuttatása verbális és nonverbális eszközökkel,
- a nyelvileg hátrányos helyzetű, illetve a nyelvileg kiemelkedő gyermekek differenciált fejlesztése,
- nyelvtanilag helyes, jól érthető, tiszta beszéddel mintaadás,
- migráns gyermekek egyéni fejlesztése a magyar nyelv megismerése terén,
- szakmai kapcsolat tartása a logopédussal, fejlesztőpedagógussal.

Az értelmi nevelés feladatai: egyrészt a gyermekek spontán és szervezeten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése.

Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítására kell törekednünk.

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés;
- beszélő és meghallgatni tudó környezet alakítása;
- a gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése;
- a tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés;
- a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére ösztönzés.

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítja a gyermekeknek a változatos tevékenységeket.

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása a fejlődést elősegítő környezetben.

További feladat:

- spontán és tervezetten szerzett tapasztalatok, ismeretek tapasztalati úton történő bővítése, rendszerezése;
- gyakorlás különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az életkori sajátosságokra, élményekre és tapasztalatokra építve;

- az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás, képzelet, kreativitás, alkotóképesség) fejlesztése;
- az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása.

Az óvodapedagógus feladatai

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, a kommunikáció különböző formáinak differenciált fejlesztése a nevelő tevékenység egészében.
- Biztonságot adó szeretetteljes, beszélgető légkör teremtése az egész nap folyamán, amelyben a gyermek szívesen megnyilatkozik.
- Elősegíti a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését.
- Lehetővé teszi, hogy a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalatszerzéssel egybekötve, életszerű helyzetekben beszélhessen arról, ami érdekli, ami foglalkoztatja.
- Mindig találjon időt, hogy válaszoljon a gyermek kérdésére, ne vegye el a kedvét állandó javítással, figyelmeztetéssel, dicsérje, ha szépen fogalmazza meg gondolatait.
- Önképzéssel fejleszti anyanyelvi kultúráját olyan szintre, hogy beszéde legyen követésre méltó, modell értékű, egyszerű, de változatos, éreztesse meg a nyelv kifejező erejét és szépségét.
- Képesé teszi a gyermeket, hogy másokat is tudjon meghallgatni, kialakuljon beszédfigyelme, érdeklődéssel hallgassa társait.
- Biztosítja mesék, versek által, hogy a gyermek aktív és passzív szókincse bővüljön, beszéde választékos és folyamatos legyen.
- Segíti dicsérettel és biztatással azon gyermeket, aki beszédhibával, beszédbeli elmaradással küzd – alkalmazott módszer egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés.
- Együttműködés a logopédussal és a családdal megelőzés és a korrekció területén.
- A szociokulturális háttér figyelembe vételére épülő differenciált készség- és képességfejlesztés.

A fejlődés jellemzői

3-4 éves korban

- A gyermek egyéni fejlettségének megfelelően szívesen beszél.
- Ismeri a környezetéhez tartozó tárgyak nevét.
- Ismeri a legfontosabb szavakat, amelyek tulajdonságot, mozgást jelölnek.
- Gondolatait láncszerű, vagy szaggatott mondatokba önti.
- Kérdés, kérés, felkiáltás formában nyilatkozik meg.
- A hangok egy részét tisztán ejti.

4-5 éves korban

- A gyermek bátran beszélget, elmondja korábbi élményeit.
- Megjelenik beszédében a „miért” kérdőszócska.
- Érti és használja az ismert szavakat.
- Gondolatait érhetően, összefüggően mondja el.
- Alkalmazza a párbeszéd jellegzetes fordulatait.

- Odafigyel társaik beszédére, helyesen használja a jelen, múlt, jövő idejű igéket.
- Még előfordul helytelenül képzett hang.

5-6-7 éves korban

- A gyermek összefüggően beszél, aktívan használja kibővült szókincsét.
- Elbeszélése folyamatos.
- Nyugodtan meghallgatja társai és az óvónő beszédét.
- Helyesen használja a névmásokat, névutókat, a különböző igemódokat.
- Jól érthetően, megfelelő hangsúllyal beszél, összetett mondatokban is.
- Beszédét gesztussal, arcjárással kíséri.
- Tisztán ejt minden hangot.

Sikerkritériumok, a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Koruknak megfelelően kialakult a pontos érzékelés, észlelés,
- képesek vizuális, auditív differenciálásra,
- a keresztcsatornák működése életkoruknak megfelelő,
- gondolkodásukra a problémamegoldásra törekvés és a kreativitás jellemző,
- helyesen, tisztán, érthetően beszélnek,
- szókincsük életkoruknak megfelelő,
- jól használják a metakommunikációs eszközöket,
- bátran, szívesen kommunikálnak, a közölt információkat megértik,
- verbális emlékezetük életkoruknak megfelelő,
- egyszerűbb történeteket képesek elmondani.

5 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

5.1 Személyi Feltételek

- Az óvoda vezetését a főigazgató, a tagóvoda igazgató és a gazdaságvezető látják el.
- A helyi plébános feladata, hogy felügyelje és segítse az óvoda katolikus keresztény lelkiségének jelenlétét.
- A Tulipán Óvodában a törvényi előírásoknak eleget teszünk, óvodapedagógusaink felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkeznek. Az óvoda 3 csoportjában 6 óvodapedagógus, 1 pedagógiai asszisztens és 3 dajka, 1 konyhai dolgozó látja el a gyermekeket.
- A Szent Család Óvodában a törvényi előírásoknak eleget teszünk, óvodapedagógusaink felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkeznek. Az óvoda 4 csoportjában 8 óvodapedagógus, és 4 dajka, 1 konyhai dolgozó illetve egy karbantartó látja el a gyermekeket.
- Nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll, az óvodapedagógus jelenléte állandó és folyamatos a nyitvatartási idő alatt. Minden tevékenységet ő irányít. A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya megfelelő kell, hogy legyen az egyházzal, embertársakhoz, szakmához, óvodához, munkatársakhoz, családokhoz, gyermekek szüleihez, gyermekekhez.

A keresztény értékeket képviselve életük elfogadó, segítő, támogató attitűdjük, környezettudatos szemléletük a gyermek számára követendő mintává, modellé válik. A csoportokban dolgozó munkatársak szeretetteljes, egységes nevelési elveket érvényesítenek, kommunikációjuk, magatartásuk, bánásmódjuk, viselkedésük modellértékű a gyermekek hitéleti és egyéb magatartási szokásainak alakulására.

- Munkatársaink folyamatos önképzéssel, továbbképzéseken való részvétellel gazdagítják ismereteiket.
- A gyermekorvosi ellátásra a gyermekek saját gyermekorvosánál, illetve az óvoda orvosánál kerül sor. A védőnői ellátás és a fogorvosi szűrés biztosított.

Óvodai csoportokhoz rendelt humánerőforrás adatai

Tulipán Óvoda							
	Csoport fantázia neve	Óvodapedagógus	Pedagógiai asszisztens	Dajka	Konyhai kisegítő	Óvodatitkár	
1.	Napocska	Pedagógus 1.	Pedagógiai asszisztens	Dajka 1.	Konyhai kisegítő	Óvodatitkár	
		Pedagógus 2.					
	2.	Csiga		Pedagógus 3.			Dajka 2.
				Pedagógus 4.			
	3.	Szamóca		Pedagógus 5.			Dajka 3.
				Pedagógus 6.			
Szent Család Óvoda							
1.	Süni	Pedagógus 1.	Pedagógiai asszisztens	Dajka 1.	Konyhai kisegítő	Óvodatitkár	
		Pedagógus 2.					
2.	Maci	Pedagógus 3.		Dajka 2.			
		Pedagógus 4.					
3.	Őzike	Pedagógus 5.		Dajka 3.			
		Pedagógus 6.					
4.	Nyuszi	Pedagógus 7.		Dajka 4.			
		Pedagógus 8.					
Karbantartó							

5.2 Tárgyi feltételek

Új óvodáink modern, a 21. század minden követelményének megfelel. Otthonosan berendezett tágas csoportszobákkal és kiszolgáló helyiségekkel, az utca zajától elzárt hatalmas udvarral rendelkeznek. A pedagógiai program megvalósításához szükséges minden tárgyi feltétel adott. Elegendő hely és lehetőség van a gyermekek mozgás-, és játéki igényének kielégítésére. Az óvoda berendezési tárgyai, bútorzata esztétikus, biztonságos.

Tárgyi infrastrukturális feltételrendszer

Helyiségek	Száma	
	Tulipán Óvoda	Szent Család Óvoda
Csoportszoba	3	4
Fejlesztőszoba	1	1
Konyha	1	1
Gyermeköltöző - folyosó	1	1
Gyermekmosdó	3	4
Felnőtt öltöző - mosdó	1+3	1+3
Elkülönítő- beteg szoba	1	1
Iroda	2	2
Nevelőtestületi szoba	1	1
Mozgáskorlátozott WC	1	1
Teakonyha	1	1
Tornaszoba	1	1
Tornaszertár	1	1
Mosó, vasaló helyiség, textil raktár	1	1
RACK helyiség	1	1
Takarítószer tároló	2	2
Szülői fogadó	1	0
Szellőző gépház	1	1
Kazánház	1	1

5.3 Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai nevelés a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján valósul meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével. Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekek tevékenységét óvodapedagógus irányítja.

Az óvodába felvett gyermekek csoportba sorolásáról az tagintézmény-igazgató dönt, az óvónők véleményének kikérésével, valamint a köznevelési törvényben meghatározott létszámhatárok figyelembevételével. Nevelési programunk hatékonyságát elsősorban nem a szervezeti kerete, hanem az óvodapedagógusok felkészültsége, egyénisége, helyzetfelismerése határozza meg.

Elveink a csoportszervezéshez:

- a fejlődésbeli egyéni különbségek jobban láthatók, észrevehetőek,
- a körülöttük lévő világban szerzett tapasztalatgyűjtés megegyezik mindhárom korcsoportban, csak a feldolgozás mélysége alkalmazkodik a gyerekek életkori sajátosságaihoz. Folyamatosan elérhetjük azt, hogy akik nem vesznek részt szervezett tevékenységben, csendben játszanak - ezzel elősegítve az egyéni fejlesztést is,
- családiasság az összetétel, az új kicsik beilleszkedése könnyebb. Úgy gondoljuk, lerövidülhet a befogadási (beszoktatási) idő, mert az újak egy kiépült szokásrendszerbe kerülnek, utánozhatják a nagyobbak tevékenységét,
- azzal, hogy nem változik az óvónőpáros személye, nagyobb érzelmi biztonságot nyújtanak a kisgyermek számára az óvodai élet 3-4 éve során,
- egy csoportba kerülnek a testvérek, barátok, egy utcában lakó ismerősök,
- megszűnik a korcsoportisméltés miatti csoportcsere is, az iskolába menők nem kerülnek új csoportokba,
- csökken a gyermekek közötti konfliktus száma, meg tanulhatnak alkalmazkodni,
- a nagyok segíthetnek a kicsiknek, de a segítségnyújtás nem kötelező,
- kialakíthatjuk a 3-4 év alatt, hogy az óvó, védő, szeretet, és az összetartozás érzése kialakuljon bennük,
- figyelünk arra, hogy megközelítően arányos legyen a különböző életkorú gyerekek száma és a nemek aránya is.
- A csoportközi szerkezet alkalmazása jól kialakult gyakorlatot tükröz. Ezt a formát az 5-6-7 évesek számára szervezzük. Hagyomány, hogy egy-egy ünnepre is (idősek karácsonya, farsang, családi nap, ballagás) együtt készülnek a három csoport nagycsoportos korú gyermekei, erősítve az összetartozás érzését.

5.3.1 Napirend, heti rend

A napirend a nevelés céltudatos megtervezését a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását szolgálja, amely elősegíti a helyes életritmus, szokásrendszer kialakítását. A játék kapja a legtöbb időt a napirendben, mint legfontosabb tevékenység.

A napirend biztonságot, támpontot ad, és állandóságot jelent a gyermek számára, biztosítja a napirenden belül megvalósuló tevékenységek végzésének zavartalanságát, de rugalmasan változtatható a körülmények, évszakok, váratlan események hatására. Összeállításában az óvodapedagógus szakmai önállósága érvényesül. A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységformák megtervezésével. A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekekben. Maximálisan figyelembe vesszük a gyermeki jogokat – vallási, nemzeti, etnikai -, figyelembe vesszük a gyermekek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét.

Mindezek kielégítésére indirekt, a gyermeki aktivitást biztosító módszereket alkalmazunk. A játékban megvalósíthatóak a különböző fejlesztési feladatok, melyekhez biztosítjuk a megfelelő időt, helyet és eszközt, olyan légkört, ahol a gyermekek szabadon tevékenykedhetnek és választhatnak a lehetőségek közül. Napirendünk kialakításánál a következőket vettük figyelembe:

- Legfontosabb a játékidő mennyisége, mivel az óvodáskorú gyermek legfőbb tevékenysége a szabad játék,
- a tevékenységeket a játékidőn belül szervezzük, szem előtt tartjuk a játék kitüntetett szerepét,
- ügyelünk arra, hogy ne legyen csoportos ténykedtetés,
- figyelembe vesszük a nevelő munkát segítő dolgozók munkarendjét,
- az ételszállítás időpontjait (a folyamatos tízóraiztatást tudjuk biztosítani a gyermekek számára).
- A tevékenységek közül egyedül a mozgásfejlesztést célzó mozgást szervezzük kötött formában, mert a mozgás baleseti forrás lehet, ezért az óvodapedagógustól fokozott figyelmet igényel, ami párhuzamos tevékenységként nem megoldható. A mozgásos játékok sor- és csapatversenyei, a különböző fogó- és labdajátékok több gyermek egy időben történő részvételét igénylik.

NAPIREND

09.01-05.31.

Tevékenység			Tevékenység megnevezése
Kezdet e	Vége	Időtartama	
6:30	7:30	1:00	Ügyelet
6:30	7:30	1:00	A gyermekek érkezése, játék összevont csoportban
7:30	8:00	0:30	Játék, az érkező gyermekek fogadása a saját csoportszobában
8:00	9:30	1:30	Gondozási tevékenység Étkezés előtti ima Folyamatos tízórai Étkezés utáni ima Szabad játék, kezdeményezések, csoportos, mikro csoportos tevékenységek
9:30	12:30	3:00	Szabad játék, kezdeményezések, csoportos, mikro csoportos tevékenységek Csendes percek Egyéni fejlesztések Kirándulások, levegőzés Gondozási tevékenység Naposi feladatok, önkiszolgálás Készülődés az ebédhez Étkezés előtti ima Ebéd Étkezés utáni ima
			Ebéd
12:35	14:45	2:10	Testápolás, pihenés előkészítése, pihenés előtti ima
			Pihenés
14:50	15:30	0:30	Ébredés, testápolás, gondozási tevékenység és munka jellegű tevékenység Étkezés előtti ima Uzsonna Étkezés utáni ima
15:30	17:00	1:30	Szabad játék, levegőzés, egyéb szabadon választott tevékenység

NYÁRI NAPIREND

06.01-08.31.

Tevékenység			Tevékenység megnevezése
Kezdet	Vége	Időtartama	
6:30	7:30	1:00	Ügyelet
7:30	8:30	1:15	Gyülekezés, játék, egyéb szabadon választott tevékenység
8:30	9:30	1:00	Étkezés előkészítése, folyamatos tízórai étkezés előtti ima étkezés utáni ima
9:30	11:45	2:20	Szabad játék, szervezett tanulás, mindennapos mozgás, testápolás, levegőzés, egyéb szabadon választott tevékenység, séta, kirándulás, stb.
11:45	12:30	0:45	Öltözködés, étkezés előkészítése étkezés előtti ima étkezés utáni ima
			Ebéd
12:30	15:00	2:30	Testápolás, pihenés előkészítése pihenés előtti ima
			Pihenés
15:00	15:30	0:30	Ébredés, testápolás, uzsonna étkezés előtti ima étkezés utáni ima
15:30	17:00	1:30	Szabad játék, levegőzés, egyéb szabadon választott tevékenység

A nyári napirend alkalmazása június 1-től augusztus 31-ig tart. Lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára az évszak örömeit figyelembe vevő tevékenységek biztosítására kötetlenebb formában. (séták, kirándulások, udvari élet megszervezése, pancsolás, napfürdőzés, kézműves foglalkozások, gyűjtögetések, mozgásos játékok stb.) Igyekszünk minden tevékenységet az udvaron végezni.

HETI REND TULIPÁN ÓVODA

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Iskola előkészítő tevékenység	Iskola előkészítő tevékenység	Iskola előkészítő tevékenység	Hittan	Logopédia
Csendes percek	Játékos angol	Csendes percek	Csendes percek	Csendes percek
Vers-mese	Csendes percek	Vers-mese	Mozgás	Vers-mese
Vizuális	Vers-mese	Vizuális	Vers-mese	Vizuális
Ének-zene	Vizuális	Ének-zene	Vizuális	Ének-zene
Külső világ	Ének-zene	Külső világ	Ének-zene	Külső világ
Matematika	Külső világ	Matematika	Külső világ	Matematika
	Matematika		Matematika	
Sakk	TSMT torna	Zene ovi	TSMT torna	

HETI REND SZENT CSALÁD ÓVODA

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Hittan	Hittan	Hittan	Hittan	
	Logopédia		Iskola előkészítő tevékenység	Csendes percek
Vers-mese	Vers-mese			Vers-mese
Vizuális	Vizuális	Vers-mese		Vizuális
Ének-zene	Ének-zene	Vizuális	Mozgás	Ének-zene
Külső világ	Külső világ	Ének-zene	Vers-mese	Külső világ
Matematika	Matematika	Külső világ	Vizuális	Matematika
		Matematika	Ének-zene	
			Külső világ	
			Matematika	
TSMT torna		TSMT torna		Zene ovi
Zene ovi		Zene ovi		

Heti rendünkben minden tevékenység többször megjelenik a hét folyamán a heti projekt tervekhez igazodva. A környezeti nevelés, teremtésvédelem köré csoportosítottuk a témákat. Minden gyermek számára a napok során többször biztosítottunk lehetőséget önmaga kipróbálására, az elmélyült játék – és egyéb tevékenységekre.

A heti rendben rögzítjük a kezdeményezett tevékenységi formák időbeli eloszlását, oktatási kereteit, ez elősegíti a folyamatosságot, rendszerességet a szokás, és szabályrendszer kialakulását. Igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint a helyi szokásokhoz.

- Összeállításánál figyelni kell arra, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek kezdeményezésekre, ötletek, javaslatok meghallgatására, kipróbálására, vagy közös megvitatására, összeállítása az óvodapedagógusok joga.
- Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.
- A heti rendben az óvodapedagógus szabadon változtathat a gyermeki figyelmet, érdeklődést, tapasztalatot figyelembe véve.
- Az egyes tevékenységeknél törekszik a komplexitásra.

5.3.2 Tervezés

A tervező munka az éves munkaterv alapján történik. A csoportonkénti tervező munka az OVPED óvodai program segítségével kerül megvalósításra. 2024 szeptemberétől az OVIKRÉTA adminisztrációs rendszer került bevezetésre. A tevékenységek megtervezésénél figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat. A témák kiválasztásánál az aktualitásokat, ünnepeket is figyeljük, azokhoz igazodunk. A témakörök egymásra épülnek, az ismétlések a rögzítést szolgálják, melyek eredményeket hoznak és megmutatkoznak a gyermekek fejlődésében.

A tanulás megtervezésére projekt terveket készítünk.

A gyermekek fejlődését az OVPED-ben rögzítjük évente 2 alkalommal, melyek segítik a szülők tájékoztatását gyermekük fejlettségéről.

5.4 Ünnepeink

Az ünneplés pedagógiai szempontból kiemelt lehetőséget kínál a gyermeki személyiség fejlesztésére - a pozitív életérzés elmélyítésére. A keresztény óvoda feladata, hogy megérezzük a gyermekekkel és rajtuk keresztül a családokkal az ünnepek érzelmi, lelki töltöttségét. Az ünnepek kiemelik az ünnep résztvevőit a hétköznapiakból, és ez által nagyobb aktivitásra ösztönzi őket.

Az ünnepeket jól elő kell készíteni, majd lezárni, éljük át az ezekből származó örömet. Az ünnepek lelkileg gazdagítják a gyermekeket, és megalapozzuk életük során megvalósuló ünneplést.

Az egyházi év a katolikus óvodában sok lehetőséget kínál az ünnepelésre, a lelki töltődésre, melyeket a lelki percek során dolgozunk fel a gyerekekkel. Az ünnepek akkor válnak teljessé, ha az óvodában mindenki átéli az örömét.

Minden évben átgondoltan kell megtervezni ünnepeinket, melyek, ha több éven keresztül megjelennek, hagyománnyá válnak (pl.: nagyszülők, anyák köszöntése, csoport védőszentek ünnepe).

Óvodaszintű és csoportszintű ünnepeink is vannak. A csoportokban megünneplik a gyerekek születés-, és névnapját, mely segíti az egymásra figyelés, örömszerzés, baráti kapcsolatok mélyítését. Azon a napon ők vannak a középpontban, több figyelmet, kedvességet kapnak, mint más napokon.

A családtagokat is megszólítjuk külön-külön az év folyamán, mely elősegíti a családtagok iránti tiszteletre nevelést. Év végén pedig az egész családot várjuk ünnepre, ahol a gyerekeket helyezük előtérbe.

Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, az együttműködés során érvényesítjük a családközpontú intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Korszerű ünnepek, rendezvények tervezésére törekszünk - családi hangulatban, örömmel, stressz nélkül.

A nevelési év során megünnepeljük az egyházi, nemzeti ünnepeket, néphagyományhoz kapcsolódó eseményeket, világnapokat, óvodai ünnepeket a következő időpontokban:

AZ ÓVODÁK ÜNNEPEI	IDŐPONTJA
Kisboldogasszony ünnepe	szeptember 8.
Templomok éjszakája	szeptember
Assisi Szent Ferenc napja - állatok világnapja	október 4.
Nagyszülők köszöntése	október
Csoportvédőszent, Szent Márton ünnepe	november 11.
Csoportvédőszent, Szent Erzsébet ünnepe	november 19.
Adventi időszak-gyertyagyújtások	november-december
Szent Miklós ünnepe	december 6.
Karácsony	december
Vízkereszt ünnepe	január 6.
Csoportvédőszent – Don Bosco ünnepe	január
Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe	február 2.
Farsang	február
Hamvazószerda	február-március
Nagyböjti időszak	március-április
Nemzeti ünnepünk: március 15.	március
Teremtésvédelmi nap - Víz világnapja	március 21.
Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe	március 25.

Húsvét	március-április
Teremtésvédelmi nap - Föld napja	április 22.
Anyás napok	április vége
Teremtésvédelmi nap - Madarak és fák napja	május 10.
Pünkösöd	május-június
Gyermeknap	május
Családi nap	május
Ballagás	május
Nagyboldogasszony ünnepe	augusztus 15.

5.5 A szülő, gyermek, óvodapedagógus együttműködésének formái, az óvoda kapcsolatai

5.5.1 Belső kapcsolatok

Pedagógus-gyermek

A keresztény óvodában különösen fontos a gyermekek személyiségének elfogadása, tiszteletben tartása, melynél szem előtt kell tartanunk, hogy Isten mindnyájunkat különbözőnek teremtett. A pedagógus szeretetével vonzza magához a gyermekeket.

Konfliktushelyzetekben is érezteti szeretetét, ennek figyelembevételével elmagyarázza a helyes magatartást. Segíti a gyermeket az egyik keresztény erény, a bocsánatkérés gyakorlásában, illetve ösztönözzé a megbocsátást is.

Munkatársak

Fontos, hogy a gyermekek előtt példák vagyunk, ezért a mindennapokban az egymás iránti tisztelet, segítőkészség, figyelmesség megléte elengedhetetlen. Egyenlő partnerként kezeljük egymást, elfogadjuk a másságot emberi és szakmai vonatkozásában egyaránt. A partneri légkörben kinyilvánítjuk, és elfogadjuk egymástól az építő kritikát.

5.5.2 Külső kapcsolatok

Óvoda - család

A gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvodai nevelés és a családi nevelés együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését, tiszteletben tartva, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Ennek alapvető feltétele - a családdal való együttműködés, a kölcsönös bizalom és tisztelet. Ebben az együttműködésben vállalunk kezdeményező szerepet. Óvodánkban az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

Az óvodánk által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családias hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

A személyiség-, a gyermeki-, szülői jogok tiszteletben tartásával erősítjük a partneri viszonyt a család és óvoda között. Óvodai nevelésünk a családi nevelésre épül, nem törekszünk annak funkciójának átvételére, sőt erősíteni szeretnénk azt, mert a két fél összhangját, együttműködését a gyermek harmonikus fejlődéséhez feltételnek tekintjük. Feladatunk a gyermekek fejlődéséről történő korrekt tájékoztatás mellett, szükség esetén szakszerű és kielégítő tájékoztatás nyújtása a pedagógiai szakszolgálat intézményeinek szolgáltatásairól, a szociális juttatások rendszeréről, valamint az iskolaválasztás lehetőségeiről. Sajnos gyakoribb a családokban végbement funkcionális változások következtében, hogy ránk hárul a fejlődésben történő lemaradások korrigálása, a családi nevelésben felmerülő hiányok pótlása. A beiratást megelőző betekintés lehetőségének biztosítása a leendő óvodások szülei számára az óvodánk mindennapjaiba, melynek célja: keresztény és pedagógiai hitvallásunk alapján végzett nevelőtevékenységünk és óvodánk értékeinek megismertetésével intézményünk népszerűsítése.

A kapcsolattartás feladatai

- A kapcsolattartás legyen folyamatos, törekedjen az együttműködésre és a kölcsönös alkalmazkodásra.
- A két fél közötti kapcsolat alapja legyen a tapintat, érezze a szülő az óvónő segítő szándékát, empátiáját.
- Közös programok segítsék a kapcsolat mélyülését.
- A rendezvények, közös ünnepek, fogadóórák, szülői értekezletek, segítik a minél nagyobb betekintést az óvoda és a család életébe egyaránt.
- Az óvónő minden egyes családdal külön találja meg a kapcsolatteremtés, az együttműködés, a segítség legmegfelelőbb módját.
- Mindig reálisan tájékoztassa a szülőket, tisztelve érzelmeiket.
- A szülők tájékoztatása az iskolába menő gyermekek aktuális fejlettségi szintjét, fejlődési jellemzőit, fejlesztési feladatait tartalmazó dokumentum kérésének lehetőségéről.
- Indirekt hatások mellett tudatos szemléletformálás.

A kapcsolattartás elvei

- Az óvoda a családi nevelést kiegészítve, erősítve tudja betölteni nevelő szerepét, elismerve a család elsődleges szerepét.
- A szülői szervezet ellátja a szülői képviselőt, amely működési feltételeit, feladatait, az érvényes jogszabályok alapján maguk alakítják ki.
- A két fél közötti együttműködés egyenrangú nevelőtársi viszonyban valósuljon meg.

- Szükséges, hogy az óvoda minden dolgozója előítéletől mentesen tudjon közeledni minden családhoz.
- Az óvodapedagógust és a nevelő – oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat titoktartási kötelezettség terheli, a gyermekkel és családjával kapcsolatos minden olyan tény, adatot, információt illetően, amelyről a hivatásának ellátása során szerzett tudomást. A titoktartás határidő nélkül fennmarad, a kötelezettség kiterjed azokra is, akik részt vesznek a nevelőtestület ülésén.

A kapcsolattartás formái:

Elő szülői értekezlet

- Célja: a szülők megismertetése a házirenddel, a helyi pedagógiai programmal, az intézményben folyó nevelő, oktató munkával.

Családlátogatások

- Céljuk, hogy megismerjük a gyerekeket közvetlen környezetükben, tájékozódjunk a család nevelési elveiről, szokásairól.

Befogadási időszak

- A kisgyermek új környezettel, emberekkel, szokásokkal találkozik az óvodában. A befogadás biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkörben folyik, melynek részese a szülő is egy ideig. Fokozatosan válik el a kisgyermek anyukájától. Számunkra fontos, hogy a család a gyermek óvodai élményén keresztül milyen véleményt alakít ki az óvodáról, a csoportról és az óvodapedagógusról.

Közös programok, ünnepek

- Lehetőséget teremtenek a család és az óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének megismerésére. Kiemelt szerepet kapnak az ünnepek, hiszen a közös élményre épülő közös tevékenységek gyakorlása a szocializáció szempontjából különös jelentőségűek. Az óvoda nyitottabbá válik ilyenkor, mindenki „szívével” készül.
- Évek óta a szülőkön kívül vendégeink a nagyszülők, testvérek is. A közös programok közé tartoznak a családi nap, Márton nap, Adventi séta

Napi kapcsolattartás

- Mivel óvodánk nyitott a szülők számára, így lehetőség adódik arra, hogy folyamatosan érdeklődhetnek a napi eseményekről vagy a kisgyermek fejlődéséről illetve mi is tájékozódhatunk a családban történt eseményekről.

Szülői értekezletek

- Ilyenkor az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat beszéljük meg a szülők véleményének meghallgatása, és javaslataik figyelembevételével. Általában félévente történik, bizonyos esetekben rendkívüli is lehet.

Fogadóórák

- Fontosnak tartjuk a kapcsolattartási formák közt. Ilyenkor információk cseréje történik a gyermekről személyre szabottan, esetenként bizalmas jellegűek is. Hatékony együttműködési forma.

Közösségi zárt csoport, honlap, Facebook oldal

- Ezekon a felületeken az óvoda és a csoportok életéről adunk információkat.

Információs tábla

- Célja: a mindennapokkal kapcsolatos információk, aktuális közlendők, tájékoztatók szülőkhöz, intézményi dolgozókhoz történő eljuttatására.
- Végül, de nem utolsó sorban meg kell említenünk a Szülők Közösségének szervező munkáját, segítségét. Jól segítik az óvoda célkitűzéseit, lelkes szervezői a rendezvényeinknek, segítenek a kirándulások, ünnepek szervezésében.

Az óvoda - katolikus egyház

Az Egri Főegyházmegye intézményeként részt veszünk a katolikus egyház életében, szoros kapcsolatot tartunk az óvoda fenntartójával, illetve az Egri Főegyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatóságának Oktatási Osztályával. Részt veszünk a fenntartó által szervezett rendezvényeken, értekezleteken. Óvodánk kapcsolata az egyházközséggel rendszeres és folyamatos, részt veszünk az óvodai szentmiséken. Kapcsolatban vagyunk a Katolikus Pedagógiai Intézettel, részt veszünk a képzéseiken, segíti munkánkat a honlapjukra felkerülő szakmai anyagok.

Óvoda – Iskola

A kapcsolattartás feladatai

- Az óvónők és tanítónők közötti párbeszéd lehetőségének biztosítása.
- Biztosítjuk a gyermek számára, hogy közvetlen tapasztalatokat szerezzen az iskoláról, tanító nénikről egy-egy az iskola-előkészítő foglalkozások alkalmával, és játékos angol tevékenység során.
- Figyelemmel kísérjük a gyermek iskolai beilleszkedését, saját nevelőmunkánk tapasztalatait átadjuk.
- Konzultáció óvodából iskolába érkező gyermek átmeneti állapotának jellemzőiről.

A kapcsolattartás elve

- Az intézmény kapcsolatát a kölcsönös nyitottság és bizalom, a pedagógusok együttműködése, nevelőpartneri viszony kialakítása, a nevelőmunka összehangolása jellemezze, amely elősegíti a gyermek zökkenőmentes, zavartalan iskolába lépését.

Óvoda- közművelődési intézmények

A kapcsolattartás feladatai

- Ellátogatunk a könyvtárba, ahol az óvónő felkelti a gyermek érdeklődését a könyvek és a könyvtár iránt.
- Megnézünk olyan kiállításokat, amely felkelti a gyermek érdeklődését, életkoruknak megfelelő szinten.
- Látogatást szervezünk színházba, bábszínházba, ahol erkölcsi érzelmi, esztétikai fogékonysága fejlődik, formálódik magatartásuk.

A kapcsolattartás elve

- A folyamatos együttműködés elősegíti a nevelési feladatok sokoldalú megoldását, mely során a gyermek esztétikai élményhez jut, képessé válik a művészetek befogadására, jó alapot képez az általános műveltség kialakulásához.

Óvoda-óvodai nevelőmunkát és a családi nevelést segítő intézmények

- Heves Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Gyöngyösi Tagintézménye
- Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Jászberényi Tagintézménye
- Családsegítő Szolgálat
- Egészségügyi Szolgáltatók

A kapcsolattartás feladatai

- Az óvoda igénybe veszi a szakszolgálat szolgáltatását a problémás helyzetekben.
- Logopédus felméri a gyermekek beszédfejlettségét, a beszédhibás gyermeket külön foglalkozásokon fejleszti.

A kapcsolattartás elve

- Szem előtt tartjuk, figyelemmel kísérjük a gyermek fejlődését, fejlettségét, segítjük az esetleges elmaradások felismerését, majd korrekcióját.

6 ÓVODAI ÉLETÜNK TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

6.1 Hitre nevelés

A hit Isten ajándéka, melynek csíráit már kisgyermekkorban elültethetünk gyermekeinkben. Már óvodás korban alakíthatjuk katolikus értékrendünket, hiszen már képesek megcsodálni a dolgokat, érdeklődése nagy a világ iránt. Így elkezdhető a vallásos nevelés, amely lehet alkalmoszerű, spontán adódó, vagy tudatosan előidézett helyzet.

Az óvodapedagógus feladatai

- Megteremti a hitre neveléshez a megfelelő légkört, az elcsendesedéshez biztosítja a helyet és időt.
- Személyes példájával, magatartásával, kommunikációjával, viselkedésével példát mutat a gyermekek számára.
- Megismerteti a gyermekekkel a megfelelő köszönési módot („Dicsértessék a Jézus Krisztus!”).
- Megteremti a szeretetteljes, imádságos légkört, melyben megéreztetni Isten szeretetét.
- Segíti, hogy kialakuljon bennük az alapvető hitkészség.
- Vallásos élményekkel segíti, hogy vallási érzelmeik erősödjenek.
- Ösztönzi, hogy örömmel imádkozzanak minden nap.
- Megalapozza az erkölcsi tulajdonságok kialakulását (együttérzés, figyelmesség, segítőkészség).
- Erősíti biztonságérzetüket (feltétel nélküli szeretet, elfogadottság).
- Templomlátogatás alkalmával megismerteti a helyes viselkedési szokásokat.
- Megismerteti a gyermekeket csoportja védőszentjének életével, példaként állítja eléjük.
- Hittanár segítségével megismerteti a gyermekeket Jézus életének főbb eseményeivel.
- Ösztönzi az egyéni imákat, melyekben kívánságaikat, köszönetüket fogalmazhatják meg saját szavaikkal.
- A közös élmények, cselekvések által segíti, hogy kialakuljon a csoport összetartozás élménye.
- A lelki percek alkalmával használatos eszközöket hittanár segítségével megismerteti a gyermekekkel (kereszt, gyertya).
- A megismert történetek dramatizálását elősegíti.

A hitre nevelés átszövi az óvodai élet egészét, tevékenység formáit, de a legjobban a naponta megjelenő lelki percek és a heti hittanórákon teljesedik ki.

A mindennapok során megjelenő hitre nevelési lehetőségek:

- Lelki percek
- Játékos hittan (heti 1x)
- Imádságok, vallási tartalmú gyermekdalok megismerése
- Vallási tartalmú könyvek nézegetése, beszélgetés
- Vallási tartalmú játékok (kirakó, társasjátékok)
- Étkezések és alvás előtti imádságok
- Köszönési mód elsajátítása
- Templomlátogatás
- Egyházi ünnepek

Sikerkritériumok, a fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Képesé válnak az erkölcsi normákat megismerni, elfogadni, gyakorolni.
- Tudnak együttműködni a társaikkal, felnőttekkel.
- Tudják, hogy a legfőbb tanítónk Jézus.
- Megfogalmazzák gondolataikat.

- Tisztelettudóan viselkednek társaikkal és a felnőttekkel.
- Szokássá válik számukra a köszönési forma, az étkezések előtti és utáni imák.
- Ismerik Jézus életének egy-egy eseményét.
- Ismernek vallási tartalmú gyermekdalokat.
- Ismerik csoportjuk védőszentjének életét.

6.2 Játék

A kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze a játék. A szocializáció színtere, mert benne van minden tanulási tartalom: ismeret, jártasság, készség. Eredményeképpen alapozódnak a képességek és alakul a magatartás. Semmi mással nem helyettesíthető tevékenységi forma, ezért az óvodai nevelés tartalmának a játékra építettség az egyik legfontosabb sajátossága, a kisgyermek elemi pszichés szükséglete. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

Előtérbe helyezzük a szabad képzettársításokat követő játék túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységek szervezésében is meg kell mutatkoznia. Mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt: a szülő és az óvodapedagógus.

Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtvé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad.

Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását.

A játék folyamatában az óvónő tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt-játszással, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Célunk:

- A szabad, elmélyült, önkéntes, spontán játéklehetőségek biztosítása,
- a játéktevékenységen keresztül a külvilág elemeinek megismertetése,
- a játék formáinak és tartalmának gazdagítása.

Feladatunk:

- A megfelelő játékfeltételek biztosítása (légkör, játszóhely, játékidő, játékeszköz,)
- az irányítás helyes módja közvetlen és közvetett formában,
- együtt-játszás a gyerekekkel, minta adása, mindig abból kiindulva, hogy az adott játszócsoportnak mire van szüksége,
- az élmények szerepének hangsúlyozása, biztosítása,
- a szabad játék folyamatosságának megteremtése.

Ahhoz, hogy eleget tudjunk tenni a céloknak és feladatoknak, ismernünk kell a kisgyermekek otthoni játéklehetőségeit. Erre a családlátogatások kiváló lehetőséget nyújthatnak. Azt tapasztaljuk, hogy a gyerekek igen kevés játékelmennyel rendelkeznek, a sok drága játék mellett főként a tablet, okostelefon és televízió dominál. Nem igazán ismerik a könyveket, húzogatós játékokat és a számukra fontos építő és barkácsoló játékokat. Keveset van együtt a család, kevés a szerepjátékhoz szükséges élmény.

A vegyes életkor befolyásolja a játék tartalmát, csökken a konfliktusok száma a különböző fejlettségű gyermekeknek más a játékeszköz igénye, a szociálisan érettebbek mintát adnak az együttműködésre, megegyezésre.

Teendőink az óvodai játéktevékenység biztosításához:**1) A játék objektív feltételeinek megteremtése**

Csoportszobáinkat és az óvoda többi helyiségét is igyekeztünk úgy berendezni, hogy eleget tegyen a gyerekek elvárásainak és megfeleljenek a különböző szempontoknak. Játszósarkokat, kuckókat, barkácsoló- és rajzasztalt alakítottunk ki. Fontos feladatunknak tartjuk, hogy a családi házzal együtt mi is minél több élményhez juttassuk a gyermekeket a séták, kirándulások, beszélgetések, múzeumok látogatása során, melyek alapjául szolgálnak a sokrétű, színvonalas játéktevékenységhez.

Udvari játékeszközeink segítik a mozgás megfelelő fejlesztését.

2) Játékfajták:**Gyakorló játék**

A gyerekek az ismétléses cselekvések közben sok anyaggal és eszközzel ismerkednek meg. (húzogatós játékok, kockák rakosgatása, dallam és mozgás ismétlő játékok, ritmusjátékok, egyszerű szabályjátékok) Fejlődik nagymozgásuk, finommotorikájuk, mozgáskoordinációjuk, térészlelésük, tapintásos észlelésük, verbális készségük.

Szerepjátékok

A már az előzőekben leírt élmények biztosításával és megfelelő eszközök, helyek kialakításával jellegzetes cselekvéseket, műveleteket utánoznak. (boltos, orvosos, iskolás, gyógyszerész, családi minták utánozása stb.) Alakul szociális készségük, kommunikációjuk, erkölcsi, akarati tulajdonságaik, kognitív képességeik.

Barkácsolás

Változatos anyagokat használunk fel. Fejlődik kreativitásuk, szem-kéz koordinációjuk, alak- és formaállandóságuk, vizuális memóriájuk.

Dramatizálás, bábozás

Folyamatosan fejlesztjük és bővítjük a bábozás lehetőségeit, eszközeit. Fejlődik szókincsük, kifejezőkészségük, auditív memóriájuk, rövidtávú emlékezetük, képzeletük, szövegértésük.

Építő, konstruáló játék

Biztosítjuk az építő, konstruáló, logikai és egyéb képességfejlesztő játékokat lehetőségeink szerint. Alakul szem-kéz koordinációjuk, finommotorikájuk, térészlelésük, alak- és formaállandóságuk, rész, egész viszonyának észlelése.

A szabályjátékok társas, udvari, mozgásos típusait alkalmasszerűen játszunk, ahol fejlődik a gyermekek kognitív képességei, formálódnak akarati tulajdonságaik, szocializációs készségük.

3) Az irányítás módjai

A játékirányítás alapvető sajátossága, hogy közvetett. Az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Közvetlen beavatkozás csak a szomorúan magányos és a társakat rendszeresen zaklató gyermekek esetén történik, vagy ha zavarják egymást. Megteremtjük annak igényét és lehetőségét, hogy a gyermekek megfelelően válasszák ki a játékfajtákat és a játékeszközöket. Együtt játszunk velük, természetesen figyelembe vesszük, hogy az adott játszócsoportnak erre szüksége van-e. Nem korlátozhatjuk őket, figyelünk arra, hogy nem lehet az irányítás állandó fegyelmezés. Ötleteinkkel segítjük szükség esetén a játszó csoportokat.

Szabad játék lehetőségének biztosítása:

- Az óvodapedagógus biztosítja a gyermekek számára az önállóságot, szabadságot a játéktevékenység kiválasztásában,
- játékeszközök megválasztásában,
- társak megválasztásában,
- gyermeki játékelgondolás megvalósulásában,
- játszóhely megválasztásában és kialakításában.

Kezdeményezett játék lehetőségének biztosítása:

- A gyermekeknek itt is lehetőséget adunk a játéktevékenység megválasztására, tiszteletben tartjuk választását – jogában áll nem élni a felkínált játéklehetőséggel.
- Alkotó pedagógiai légkört biztosítunk az önállóság és önmegvalósítás számára.
- A játék célja a gyermekek képességeinek, kompetenciáinak fejlesztése, figyelembe véve aktuális állapotukat.

A játék támogatásából adódó óvodapedagógusi feladatok:

Feltételek biztosítása:

- Nyugodt, érzelmi biztonságot adó légkör megteremtése, folyamatos fenntartása,
- a gyermekek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát sugárzó környezet kialakítása,
- a játékok jó áttekinthetőségének biztosítása, optimális mennyisége, cserélhetősége,
- az eszközök sokszínű, szabadon választhatósága,
- a játéktér olyan mobilizálható kialakítása, hogy a gyermekek játékigényüknek megfelelően szabadon maguk is átrendezhessék,
- a csoportszobában is használható mozgásos játék biztosítása,
- sokszínű tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása,
- szülők szemléletformálása, ötletek adása játékvásárláshoz.

A játék támogatása:

- A gyermekek játékválasztásának tiszteletben tartása,
- reflektív szemléletű jelenlét a játékban – differenciált reagálás, egyéni bánásmód megvalósítása,
- az új játék megismertetése,
- modellértékű viselkedés,
- a gyermeki kérdésekre való odafigyelés,
- csak szükség esetén történő beavatkozás, a játéktevékenység megzavarása nélkül,
- ha a szituáció úgy kívánja, részt vesz a gyermekek játékában,
- a gyermekek közötti érzelmi kötődések, kapcsolatok támogatása.

Sikerkritériumok, a fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Az életkoruknak megfelelően választanak játékfajtaikat és eszközöket,
- örömmel, önfeledten játszanak,
- önállóan kezdeményeznek és kapcsolódnak közös játékba, képesek a csoportos játékra is,
- vigyáznak a játékeszközökre, saját ötleteiket is felhasználják újabb játékeszközök készítésére,
- szeretik a természetes anyagokat,
- megtanulták a szabályokat és szívesen alkalmazzák is,
- pozitívan viszonyulnak társaik iránt, igyekeznek elfogadni egymás ötleteit, javaslatát,
- szeretnek barkácsolni, saját ötleteiket is megvalósíthatják,
- játékukban tükröződik saját élményük,
- problémahelyzetekben kreatív megoldásra törekednek,
- a játékszabályokat betartják.

6.3 Verselés, mesélés

Az óvodai anyanyelvi-irodalmi nevelés - egymástól elválaszthatatlan - az óvodai élet egészét átható folyamat. Programunkat felhasználjuk a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztésére is. Az óvodáskorú gyermekek életkorának megfelelő irodalmi műfajok a vers és a mese. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermekek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és a szavak egységével a gyermekeknek érzelmi-érzéki élményeket nyújtanak.

Célunk:

A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal és mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása, az életkornak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése.

Feladatunk:

Az anyanyelv megismertetésén, az irodalmi érdeklődés felkeltésén túl a változatos irodalmi élmények közvetítése (mondókák, versek, verses-mesék, mesék, bábjátékok dramatizálások segítségével).

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmak, erős alapot kínálnak a mindennapos verselésre, mondókázásra. A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Az óvónővel való kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. Óvodánkban minden nap mesélünk. Nem teszünk különbséget a kezdeményezés, a kötelező irodalmi foglalkozás vagy az elalvás előtti mese között. A foglalkozások kötetlenül zajlanak. Így lehetőséget biztosítunk arra, hogy saját maguk dönthessék el, hogy részt kívánnak-e venni a tevékenységben vagy csak távolról kívánják szemlélni azt.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. A gyermekek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermekek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Mivel vegyes csoportban működünk különböző bonyolultságú és típusú verseket, meséket gyűjtünk össze. A gyűjteményünk egy részét magyar mesék és népi mondókák alkotják. Óvodánkban a népi, klasszikus és a kortárs és a külföldi irodalmi műveknek is egyaránt helye van.

Mesén belüli fejlesztési céljaink:

- A megismerési, tanulási, információ feldolgozási funkciók fejlesztése.
- Biztonságos önkifejezés megalapozása.
- Irodalmi érdeklődés felkeltése.
- A magyar kultúra értékeinek átörökítése. Interkulturális nevelés.
- A szülők nevelési szemléletének formálása.
- Mozgásfejlesztés, szem-kéz koordináció, finommozgások.
- Percepciófejlesztés. Különböző formák, alakok, méretek felismerése, párosítása.
- Testséma fejlesztés. Adott tárgyakhoz viszonyított testhelyzet, ezek verbális fejlesztése. Oldaliság, domináns kézhasználatok kialakítása.
- Térpercepció fejlesztése, irányok: mellett, mellé, alá, fölé.
- Vizuális percepció fejlesztése. Önkifejező- kereső- kutató- rátaláló- felfedező készség fejlesztése.
- Verbális fejlesztés. Színek-formák integrációja. Cselekvések megnevezése, gyűjtő és mennyiség fogalmak használata.
- Hallási észlelés fejlesztése, szóemlékezet, szövegemlékezet.

A verseléssel, meséléssel kapcsolatos óvodapedagógusi feladatok:

- Változatos irodalmi élmények közvetítése,
- életkornak és egyéni érdeklődésnek megfelelő irodalmi anyag választása,
- elsősorban magyar népi, illetve műalkotásokból választás, ezen túl mai kortárs irodalmi művekből és a külföldi gyermekirodalom kulturális értékeiből,
- az irodalmi anyag kifejező közvetítése a gyermekek részére,
- az irodalmi élmény befogadásához szükséges feltételek megteremtése.

A mesék, versek kapcsolódnak más tevékenységi formákhoz is pl. ének, ábrázolás, környezet, illetve évszakokhoz, ünnepekhez vagy egyéb aktualitásokhoz.

A beszoktatásnál az új gyermekeknél igyekszünk érzelmi biztonságot kialakítani, hogy könnyebbé tegyük a szülőktől való elválást. Ebben az időszakban van nagy segítségünkre a báb. A bábozás esztétikai élményekből fakadó tevékenység. Kifejezési eszközei a mozgás, a látvány, és az irodalmi szöveg. A gyermekek kifejezhetik, átélhetik, eljátszhatják saját érzéseiket, érzelmeiket, ezáltal fejlődik személyiségük.

A befogadás után, a későbbiekben sok lehetőséget biztosítunk a bábozásra, illetve a bábok közös elkészítésére is. A bábok mozgatása közben segítjük a szem-kéz koordináció, a finommotorika fejlődését, a testrészek ismeretét, észlelését.

Bábozás közben igyekszünk sok mesét, egyéni történetet kitalálni. Szívesen mondunk versikéket, mondókákat. Olyan irodalmi műveket is választunk, amelyek lehetőséget nyújtanak a szókincs bővítésre (pl. népies, régies kifejezések, színes jelzők, szinonimák, hasonlatok, hangutánzó és hangulatfestő szavak). A természetes anyagokból készült bábozással is megnő a gyerekek beszélőkedve, különböző szerepeket, szituációkat élhetnek át, lehetőséget ad az önálló beszéd, mondatalkotási készség fejlesztésére.

Fontosnak tartjuk, hogy a befogadás ideje alatt is a versanyagok egy része a különféle magyar népi mondókákból álljon. (pl. ringatók, höcögtető, csitító, vigasztaló, lovagoltató, hintáztató). Ezek ugyan rövidek, de közel állnak a gyermekekhez. A mondókák, versikék, énekek előadása közben ritmikusan táncolhatók pl. a csuhébabák, összekapcsolódik a beszéd és a ritmus. A közös mozgás, verselés vagy éneklés fejleszti az egyensúlyérzéklet, magabiztosságot, választási és döntési készséget, irányérzéklet, viselkedési és magatartás kultúrát. A dadogó kisgyermek görcsei is oldódnak ritmusos mondókák ismételtetésével, a megkésett beszédfejlődésű kisgyermek is rácsodálkozik a bábra, formálni kezdi a hangokat, szavakat.

A nevelési év során az együtt tanult mondókákat, verseket, meséket a szülővel is megismertetjük, és kérjük őket a rendszeres mesélésre a gyermeknek és a gyermekkel.

Emlékeztető versgyűjteményt készítünk a gyerekek és magunk részére. A gyermekeké rajzos illusztrációkat tartalmaznak, bármikor belelapozhatnak és felidézhetik a rajzok segítségével a már ismert verseket, meséket. Lehetőség szerint alkalmat teremtünk arra, hogy minél többet játszassák el kedvenc meséiket, vagy az ismert történeteket átszójék, vagy más befejezést találjanak ki.

Sikerkritériumok, a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen mondanak önállóan mondókákat, verseket, meséket,
- szívesen és örömmel hallgatnak, és várják a meséket, verseket,
- használják a mesék szavait, ismerik a szereplőket, az eseményt, a legfontosabb mesei elemeket, fordulatokat,
- játékidőben sokszor kezdeményeznek bábozást, verselést, mesélést,
- tudnak rövidebb meséket, meserészleteket önállóan elmondani,
- vigyáznak a könyvek állagára, megfelelően használják,
- figyelemmel végighallgatják óvónőjüket, társaikat,
- a csoport nagy része tisztán ejti a hangokat,
- igénylik a már hallott irodalmi művek újrhallgatását,
- tudnak maguk által ki talált meséket mesélni,
- ismerik a színházi magatartás alapvető szabályait.

Anyanyelvünk sokrétű, árnyalt nyelvrendszer, amelyet a gyerekek sokféle tevékenység közben, a felnőttekhez és társaikhoz való viszonyának fejlődése során sajátítanak el. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése, és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel – az óvodai nevelő tevékenységünk egészében jelen van.

Anyanyelvi nevelésünk célja:

A köztünk és a gyermekek között kialakult bensőséges kapcsolat, a jó társas kapcsolatok és a különböző helyzetekben gyűjtött sokrétű tapasztalat segítse elő a kommunikációs helyzetnek megfelelő hanglejtést, beszédritmust, hangerőt, szünettartást, beszédkészséget és a metakommunikációt, ezek együttes fejlődését.

Feladatunk:

- változatos szövegekörnyezetbe helyezzük az új szavakat,
- megismertetjük őket az új fogalmakkal, kifejezésekkel,
- változatos kérdéseket teszünk fel, amelyekkel válaszára serkentjük a kisgyermeket,
- utasításaink, kéréseink pontosak, szabatosak, félreérthetetlenek,
- szóbeli aktivitásra serkentjük őket, fokozzuk a beszédkedvet,
- a beszédhibás gyerekeket egyénileg is fejlesztjük.

Az anyanyelv használata szerves része a nevelés egész folyamatának. A helyes és szép beszéd mélyíti a gyermekek érzelmeit, fejleszti esztétikai érzéküket, előkészíti őket az irodalmi élmények befogadására. A beszédkapcsolatok kialakulásának alapja a köztünk és a gyermek közötti szeretetteljes viszony, jó kapcsolat, a csoportlétkör.

Beszédünk példa számukra. Fontos a kifogástalan mondatszerkesztés, a szemléletesség és a képszerűség. Kérdéseinkkel fejlesztjük a kisgyermek gondolkodását és ösztönözzük őket a tiszta, szép, élő beszédre. Az anyanyelvi nevelés legfőbb színtere a család. Fontos, hogy megismerjük a család anyanyelvi kultúráját, táj- és rétegyelvi jellemzőit, a környezettől való eltérés okait. Figyelünk a beszédhibákra is. A szülők figyelmét felhívjuk, hogy a beszélgetések, mesék a gyermek és a szülő kapcsolatát erősítik.

A fejlődés jellemzői:

Öt éves kor előtt még gyakori a kiejtési nehézségekből fakadó hibás ejtés, illetve a hanghelyettesítés. Az óvodába kerülő 3 éves gyermekeknek már van bizonyos szókinccse, melyet a családban szereztek. A fogalmak jelentéstartalma még összefügg a konkrét tárgyakkal, cselekvésekkel. 5-6 éves korban a szó jelentése viszont már elkülönül a konkrét cselekvéstől, helyzettől.

A mondatalkotás anyanyelvre jellemző módját is fokozatosan sajátítják el. A fejlődés során elkülönülnek a mondattípusok. Az összefüggő beszéd során már gyakoribbá válnak a kijelentő, közlő mondatok is. A fejlődés további útja a csoportos beszélgetés /csoportos szerepjáték, bábjáték, építőjáték és szabályjáték közben leginkább. Ezek közben alakul a gyermekeknél a beszédfejelem.

A fejlesztés keretei:

1) Gondozás

- A gondozási tevékenységek közben beszélgetünk velük, jó alkalom nyílik a párbeszéd kialakítására,
- példát mutatunk arra is, hogy étkezés alatt csendesen beszélgetünk.

2) Szocializáció, értelmi nevelés

- A harmonikus fejlődés legfontosabb feltétele a sokféle tevékenységen alapuló jó légkör,
- példát mutatunk arra, hogy milyen változatos formában lehet megfogalmazni a határozott, de udvarias utasításokat, javaslatokat, kéréseket,
- beszélgetünk a gyerekekkel az elmúlt eseményeiről, a közeli és távoli tervekről.

3) Játék

- Játék közben igyekszünk megmutatni, hogyan alkalmazkodjanak a viselkedésükben a társaikhoz. Szerepjáték során kimeríthetetlenek a gyakorlás lehetőségei.
- Az „anyanyelvi játékoknak” beszédfejlesztő céljuk van, ezért használjuk ezeket gyakran, főleg a várakozások perceiben vagy foglalkozások előtt.

4) Munka

- A munka egyik legfontosabb eleme az összehangolt, közös cselekvés. A szabályok, az eszközhasználat segíti a beszédfejlődést, bővíti a nyelvhasználat területeit.
- Vannak olyan gyermekek, akik a munkavégzés során válnak nyitottá, ilyenkor a velünk és a társakkal való beszélgetés oldja a beszédgátlást, váltja ki a beszédkedvet.
- Munkavégzés során mindig megnevezzük a munkafolyamattal kapcsolatos tárgyakat, folyamatokat, teendőket.

Sikerkritériumok, a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek bátran használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket,
- beszédük többnyire összefüggő, folyamatos,
- nyugodtan, figyelmesen hallgatják végig társaikat és a felnőtteket,
- többnyire megfelelő hangsúllyal, hangerővel, sebességgel és jól érthetően beszélnek,
- helyesen használják a névmásokat, a névutókat és a jövő idejű igeidőt, igemódot,
- a csoportba járó gyerekek többsége tisztán ejti a beszédhangokat.

6.4 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„ A gyermek ösztönszerű, természetes nyelve a dal, s minél fiatalabb, annál inkább kívánja mellé a mozgást. A zene a testmozgás szerves kapcsolata: az éneklés játék, a szabad ég alatt - őseink óta a gyermek életének legfőbb öröme.” (Kodály Zoltán)

A dal, a zene nemcsak megszépíti, megszínesíti a hétköznapokat, hanem lehetőséget is ad az érzelmek intenzív kiélésére, olyanra, amilyenre a hétköznapokban nincs lehetőség. Általa kifejezhetjük közvetlen érzelmeinket. A zene fogékonyra tesz a „szép” befogadására, ösztönös a „szép” létrehozására. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődésüket, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Célunk:

Olyan gyermekek nevelése, akik szeretik a zenét, érdeklődnek a zenei alkotások iránt, szívesen és örömmel játszanak énekes játékokat, szeretnek táncolni. A közös mozgás során kialakulnak a készségek, képességek, fejlődik ritmusérzékük. Ápolják a hagyományokat és minél több közösségi élményhez jutnak.

Feladatunk:

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek fedezze fel a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek- és néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismertetését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A zenei nevelés az egész napot áthatja, nincs időhöz kötve, bármikor előjöhethet. Szeretjük és ezt a szeretetet igyekszünk átadni a gyerekeknek is. Kapcsolatban áll minden foglalkozási ággal és beépítjük az összes óvodai tevékenységbe.

Igyekszünk minél több és érdekesebb zenei anyagot gyűjteni, változatos formában előadni, tanítani. Az énekes népi játékok, és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások, más népek dalai fontos eszközül szolgálnak a gyermekek zenei képességeinek az egyenletes lüktetés, (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és a zenei kreativitásának alakításában. Szeretnénk, ha a néptánc, népi játék is helyet kapna a mindennapjainkban. Nem lesz kötelező program a kisgyermekek számára, de a mozgásfejlesztés egyik leghatékonyabb eszköze.

Hatására ügyesebb, hajlékonyabb, rugalmasabbak lesznek, javul a testtartásuk, egész mozgásuk esztétikusabb. Önként vehetnek részt benne.

Forrásanyagként elsősorban Kodály Zoltán és Forrai Katalin gyűjtését használjuk. Természetesen más szakirodalmat is alkalmazunk. Különböző mű- és népdalokat, magyar gyermek népi játékokat, mondókás könyveket, más népek dalait. Figyelembe vesszük a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is. Az anyag gyűjtésénél és kiválasztásánál figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat, valamint azt, hogy a különböző zenei képességek fejlesztésével kapcsolatos feladatoknak fokozatosan kell épülnie. Alapvető, hogy a megfelelő légkör biztosítsa a motiváltságot.

Az anyagunk fontos, hogy tartalmazza:

- Magyar népi énekes-mozgásos játékokat, más népek dalait, játékeit, egy és kétszemélyes játékokat (altatók, hintáztatók, simogatók, hajladozók, lovagoltatók, höcöggetők, tapsoltatók, sétáltatók, táncoltatók, labdázók),
- körjátékok és dalaik (fogyó és gyarapodó játékok, párválasztók, sor és ügyességi játékok),
- magyar népszokások, hagyományörző dalok, játékok, más népek dalai,
- vallási jellegű gyermekdalok,
- ünnepekhez kapcsolódó népszokások (négy nagy ünnepkör),
- műdalok,
- hangszeres zenehallgatás, népzenei alkotások, műdalok, alkalmi dalok.
- A zenei hallás és ritmusérzék fejlesztés feladatait úgy tervezzük, hogy mindig pontosan tükrözze, kit milyen területen kell fejleszteni és honnan hová szeretnénk eljuttatni. A fokozatokat mindig gyakoroljuk és csak utána lépünk tovább a következő szintre és időnként vissza is térünk.
- A ritmus, az egyenletes lüktetés, a tiszta éneklés, különböző járások, ritmikus mozgás, hallásfejlesztés, a tempó különbség mind-mind a dalanyag kiválasztásának fontos szempontja. Egy-egy feladatnak több lépcsőben, több szinten kell feldolgozásra kerülnie.

Az ének, zene, énekes játék, gyermektáncból adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, ezek összeállítása az életkornak megfelelően.
- Az óvodában is játszható énekes népszokások válogatása: szüreti multság, pásztorjáték, farsang, pünkösdlő, lakodalmas.
- Ritmusérzék fejlesztése, éneklési készség és a harmonikus szép mozgás kialakítása.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal.
- Igényes hangszerjátékkal és zene kiválasztásával a zenei fogékonyság megalapozása.

Sikerkritériumok, a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szívesen és sokat énekelnek a legnagyobb természetességgel,
- dúdolják az ismert dallamokat, 6 hangterjedelmű dalokat is énekelnek,
- dallamokat énekelnek vissza tisztán, érthetően és szépen,
- ügyesen mozognak, az egyszerűbb és összetettebb tánclépésekkel is megpróbálkoznak,
- kifejezik a cselekvéssel a dal ritmusát és az egyenletes lüktetést,
- alkalmi dalokat énekelnek az ünnepekhez kapcsolódva,
- érdeklődnek a zenei alkotások iránt, és figyelmesen hallgatják végig,
- a hallott dalt, dalmotívum alapján felismerik és a környezetükben lévő zörejeket megkülönböztetik,
- dallamokat rögtönöznek, kitalálnak,
- szívesen játszanak körjátékot, figyelnek a forma alakítására.

6.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az ábrázolás, olyan alaptevékenység, mint a játék. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán, teret, változatos eszközöket biztosít. A rajzolás, festés, építés, mintázás, képalakítás, kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó – és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma, a szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését: esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Célunk:

Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. A gyermekek úgy ábrázolják a világot, ahogy ők látják azt, és nem úgy, ahogy mi mondjuk nekik.

Feladatunk:

- 1) Biztosítjuk a gyermekek számára a zavartalan, sokrétű tevékenység külső feltételeit: anyag, hely, eszköz, idő jellel ellátott eszközdobozok,
- 2) elősegítjük számukra, hogy kiegyensúlyozott, derűs, harmonikus körülmények között fejlődjenek, a kreatív tevékenység során alapképességeik, kéz ügyességük, megfigyelőképességük, figyelmük, esztétikai érzékük fejlődjön,
- 3) megismertetjük őket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

A foglalkozások anyagát olyan nehézségi sorrendben állítjuk össze, hogy az egyszerűbb feladatokra épüljenek a nehezebb technikai fogások. Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek bármikor kedvük szerint fessenek, gyurmázzanak, agyagozzanak, rajzoljanak, nyírjanak, tépjenek. Amit készítenek, az a játékaik kelléke is lehet. Lehetőséget adunk az állandó kísérletezésre, próbálkozásra, melyet véletlenszerű felfedezések, új felismerések kísérnek. A tevékenység közben elsajátítható egy adott technika, megismerhetők annak jellegzetességei, problémái, speciális fogásai. Az a jó, ha minél több anyagot tudunk eléjük tenni az asztalra, hogy a sok felhasználható anyag közül tudjon válogatni, s hogy „minél többet járhasson a kezük”. Lehetőséget adunk így az önálló tapasztalatszerzésre is.

Minden gyermeknek külön jellel ellátott doboza van, mely bármikor levehető a polcról. A rajzasztalnál bármikor a nap folyamán lehetőség nyílik különböző eszközökkel való foglalatosságra. Biztosítjuk a feltételeit annak is, hogy a be nem fejezett munka másnap, illetve a hét bármely napján folytatható legyen.

Az ábrázolótevékenységnek olyan része is van, amikor mi adunk konkrét feladatokat a gyermekeknek, illetve időszakonként megfigyeljük, elemezzük az emberábrázolás fejlődését. (kb. 3 havonként). A csoportszoba dekorációját időnként közösen készítjük.

Egész évben adottak a lehetőségeink az udvaron történő munkára. (aszfaltrajz, homokrajz, homokvárépítés, formázás, homoktorta díszítés, hóemberépítés, hógolyógyúrás, hó vár, hó-és jégfestés).

Az ábrázoló tevékenység összekapcsolódik más foglalkozási ágakkal is. (lerajzolhatják a mesék szereplőit, elkészítik a kellékeket, a dalos játékokhoz a fejdíszeket, megformálhatják a megismert állatokat).

A népművészet, népi hagyományok, népi kismesterségek is megjelennek munkánk során, melyhez szívesen használunk természetes anyagokat (szövés, fonás, gyöngyfűzés, varrás).

Törekszünk a részképességek sokoldalú fejlesztésére

1) szemmozgás fejlesztése

Kézműves munka közben szemünkkel követjük a kéz mozgását.

2) vizuális memória

Emlékképek alapján készítjük a különböző játékokat, eszközöket.

3) Vizuális ritmus fejlesztése

- Szögnyomdázás, tojásfestés, batikolás, levél, gyümölcs nyomda,
- különböző minták kirakása homokba, hóba, só gyurmába, agyagba termésekből,
- színes tészta fűzése,
- gyöngyfűzés,
- termésekből lánckészítés,

- virágokból koszorú, lánc,
- krumpli nyomat papírra, textilre,
- szövés, fonás.

4) Tapintásos észlelés fejlesztése

- Alapvető gyurmázási technikák elsajátítása,
- ismerkedés különböző természetes anyagokkal,
- hó gyúrás,
- nedves homokból formázás, gyúrás,
- várépítés,
- havas játékok.

5) Finommotorika fejlesztése, szem-kéz koordináció

- Plasztikai munkák és ezek díszítése,
- különböző anyagokból nyitott-zárt körök, egyenes és kanyargó sorok építése,
- barkácsolás gyümölcsökből, zöldségekből,
- papírhajtogatás,
- fonás rafiából, fonalból, virágokból,
- kavicsfestés,
- szövés alapjainak megismertetése.

6) Formaészlelés fejlesztése

- Egyszerű formák megfigyeltetése,
- egyszerű formákból adott minta kirakása,
- részekből különböző alakzatok összerakása,
- a különböző természetes anyagok szétválogatása, csoportosítása,
- levelek, vadvirágok préselése, ezekből kép készítése.

7) Testséma fejlesztése

- Meghatározott testrészre való koncentráció munka közben, melyhez fontos a testrészek ismerete.
- Mindenkor törekszünk a feladattudat kialakítására, biztosítjuk a fegyelmezett, nyugodt légkört, a kellemes munkahangulatot. (éneklés, mondókázás, beszélgetés, zenehallgatás munka közben) Az elkészült alkotásokat dossziéban gyűjtjük, és a nevelési év végén adjuk haza. Igyekszünk minél több sikerélményhez juttatni őket.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munkából adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Megfelelő hely és idő, eszköz biztosítása,
- párhuzamosan végezhető tevékenységként lehetőség adása a szabad alkotásra,
- higiéniai szokások megtanítása, figyelemmel kísérése,
- az udvaron megteremti a lehetőségét az alkotásra,
- balkezes gyermeket nem erőltet jobb kézzel való munkálkodásra,
- különösen figyel a diszgráfia tüneteire,
- mintázáskor többféle anyagot használ,
- folyamatosan formálja a gyermekek ízlését, környezettudatos szemléletét.

Sikerkritériumok, a fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- bátran, biztonsággal használják az eszközöket,
- ábrázolásuk változatos, ismerik a színek használatát,
- kitöltik a megadott rajzfelületet,
- a csoport nagy része tud emlékezni, elképzelés és élmény után dolgozni, alkotni,
- emberábrázolásuk részletes, megjelennek az egyszerűbb mozgások is,
- az eszközöket tisztán tartják, megfelelően használják,
- ismerik a helyes ceruzafogást,
- a színeket megnevezik, ismerik azok sötét és világos árnyalatait,
- tudnak véleményt alkotni saját és társaik munkájáról, tárgyakat díszíteni, díszítő-tervező feladatokat megoldani,
- tudnak egyszerűbb formákat papírból kivágni, tépni, hajtogatni, ragasztani,
- szeretik a természetes anyagokat, szívesen munkálják meg azokat.

6.6 Mozgás

A rendszeres napi egészségfejlesztő testmozgás a pszichomotoros készségek és képességek fejlesztését szolgálja. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A gyermek legalapvetőbb szüksége, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul az optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,**
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,**
- c) szervezett mozgásos tevékenység.**

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket

- sokszínű,
- változatos és örömteli,
- érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal,
- játékokkal szükséges elősegíteni.

Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A helyváltoztató mozgások közé tartoznak az alapvető mozgásformák, mint a járás, futás, mászás, ugrás, de ide sorolhatók a dobás, elkapás, egyensúlyozás, hintázás, gurulás, átfordulás, valamint a különböző támasz- és függőhelyzetek is.

Az óvodáskorban a mozgásfejlődés kiemelt fontosságú, mert ez az időszak a motoros képességek alapjainak lerakása.

A változatos mozgásformákban való részvétel hozzájárul a testi és pszichikus fejlődéshez, a kognitív funkciók serkentéséhez és az önbizalom növeléséhez.

A mozgásfejlesztésben fontos szerepet játszanak a szabad játék, a strukturált mozgásos tevékenységek, valamint az érzelmi biztonságot nyújtó környezet.

Mindennapos irányított testmozgás

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését.

A mindennapos testmozgást az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is szervezzük. Időtartama: 30 perc

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A komplex testmozgások beépülnek az egyéb tevékenységekbe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítja a gyermek szabad mozgásgyakorlásának feltételeit, mozgásigényének kielégítését, mozgásöröm átélését, ötleteket ad, irányítja a gyermek figyelmét a legoptimálisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz.
- Változatos eszközöket, megfelelő helyszíneket biztosít a változatos mozgásgyakorláshoz, ötleteivel gyarapítja a kézi szerek skáláját, létrehoz sokféle eszközkombinációt.
- A mozgásos tevékenységekhez biztosítja megfelelő környezetet a baleset-megelőzés érdekében.
- Lehetőséget ad a gyermeknek a szabad levegőn való tartózkodásra, tudatos mozgásfejlesztés megvalósítására változatos tevékenységeken keresztül.
- Lehetővé teszi a játék- és mozgásigény természetes gyakorlatokkal és játékokkal történő kielégítését.

- Megteremti a társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával a gyermek én-határainak, hogy a másik észlelésének fejlesztését, ezáltal a gyermekek erkölcsi nevelését is biztosítja.
- Kialakítja a gyermekekben az egymás iránti toleranciát, az egymásra való odafigyelést.
- Az óvónő példamutatással, pozitív megerősítéssel erősíti a gyermekek önbizalmát.
- Biztosítja a gyermeki szervezet sokoldalú arányos fejlesztését.
- Megteremti azokat a feltételeket, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, növelik a szervezet teherbíró, ellenálló és alkalmazkodó képességét.
- Elősegíti a vázizomzat erősödését.
- Gondoskodik a motoros képességek fejlesztéséről a helyes mozgásanyag megválasztásával.
- Elősegíti a helyes testtartás kialakítását.
- Szerepet vállal a prevencióban, gerincferdülést és lúdtalp megelőző tornagyakorlatok tervezésével a mindennapi mozgásban.
- Megvalósítja a mozgásműveltség kialakulását.
- Elsajáttíttat minél több mozgásformát.
- Felkelti az igényt a gyermekben a játék és verseny iránt, megszeretteti a mozgást.
- A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésének, a szókincs, az elvont gondolkodás, a keresztszernak fejlődésének segítése, a mozgásformák megnevezésével.
- Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép kialakulásának támogatása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermek hat éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Teste arányosan fejlett, teherbíró.
- Teljesítőképesége növekszik, mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik.
- Cselekvőképessége gyors, mozgásban kitartó.
- Fejlődik tér- és idő tájékozódó képessége. Megszereti és igényli a mozgást.
- Ütemtartással jár, valamint irányváltoztatással, különböző kartartásokkal, fordulatokkal.
- Természetes módon kötetlenül fut. Fut különböző tempóban, alakzatban, belegyorsítva.
- Versenyt fut állórajtból 20-30 méter távolságba.
- Megérti az egyszerű vezényszavakat.
- Mozgástapasztalata növekszik az egyensúlyozásban, ugrásban.
- Távol és magasugrást végez néhány lépés nekifutással.
- Mély-ugrást és szerugrást végez.
- Dobásokat végez célba és távolba egykezes és kétkezes alsó és felső dobással különböző nagyságú és súlyú labdával (1 kg-ig).
- Természetes támaszgyakorlatokat végez különböző tornaszereken eszközök hordásával minden irányban.
- Talicskázik combfogással.
- Lajhármasztást végez gerendán, kifeszített kötélén.

- Leng, hintázik előre és hátra, szeren, mászókan, függésben lábmozgásokat végez.
- Gurul a test hossz tengelye körül, gurulóátfordulást végez.
- Próbálkozik tarkóállással, a kéz állással, guruló átfordulással hátra.
- Zsugorkanyarulati átugrást végez, nyuszi ugrást haladással és leterpesztéssel végez.
- Egyensúlyoz padmerevítő gerendán.
- Labdát vezet különböző tempókban, irányváltoztatással, két vonal között, padon.
- Labdaátadást végez társának.
- Gimnasztikai gyakorlatokat végez ütemtartással, változatos kézi szerekekkel, eszközökkel és társaival.
- Szerepes és utánzó futó játékokat, szabály és fogójátékokat játszik.
- Egyéni, csoportos, sor- és váltóversenyt játszik az óvónő segítségével és a szabályok pontos betartásával.

6.7 A külső /teremtett/ világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony kialakítása, az emberi alkotásokhoz, a teremtett világhoz. A környezetismeret az élő természeti környezetben és a társadalmi környezetben bekövetkezett változásokat, ezek hatásait, következményeit és törvényszerűségeit vizsgálja. A tanulás fő forrása a gyermek tapasztalata.

Kiindulópontja az egyéni fejlettség, célja az egyéni képességfejlesztés. Fontos a környezet pontos észlelése, minél gazdagabb motoros megtapasztalása. Ehhez sokféle, változatos eszközre van szükségünk.

A fejlesztés célja:

A gyermekek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szereznek szűkebb és tágabb természeti,- emberi, tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól (mozgásos, érzékszervi). A tapasztalatokra, élményekre támaszkodva, a spontán érdeklődésükre alapozva adjuk át az új ismereteket. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonyuk alakul ki a természethez, emberi alkotásokhoz, megtanulják azok védelmét, az értékek őrzését. A természeti és épített környezet megismertetésével sokszínű tapasztalathoz juttatás, készségek, képességek alakítása. A természetet szerető, védő emberi értékek alakítása, környezettudatos viselkedés megalapozása.

Feladatunk:

A gyermekek megszeretik környezetüket, felfedezik és olyan tapasztalatok birtokába jutnak, melyek a környezetben való, életkoruknak biztos eligazodásukhoz, tájékozódásukhoz szükségesek. Megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, családi kultúra értékeit, megtanulják ezek szeretetét.

Feladatunk, hogy lehetővé tegyük a környezet tevékeny megismerését. Biztosítanunk kell elegendő időt, alkalmat, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Elősegítjük a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában. A fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt fektetünk a környezettudatos magatartás-formálás alapozására, alakítására

A témák feldolgozása során alkalmazkodunk a gyermekek életkori sajátosságaihoz, az adott életkorban éppen fejlődő funkciókat fejlesztünk. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek a birtokába jutnak és azokat a tevékenységekben alkalmazzák. Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakul ítéliképességük, fejlődik tér, sík és mennyiségbeli szemléletük. Szem előtt tartjuk, hogy az óvodai tanulás csak tevékenységeken keresztül valósítható meg.

A gyermekeink nevelése egyéni fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján tevékenységekhez kötött játékban zajlik, kiterjed a kiemelt figyelmet nevelési igényű gyermekek nevelésére is. Az alkalmazott módszereink segítik a tanulási környezet megteremtését, a tanulás tanulásának megvalósítását (szabad játék, szenzitív módszerek, életközösségek terepen történő megtapasztalása, felfedezés, élménypedagógia, projekt módszer alkalmazása).

A településünkön és az óvodában élő, a gyermekek életkorának megfelelő hagyományok ápolására, gazdagítására törekszünk a szülők és más emberek bevonásával. A zöld jeles napok, a teremtésvédelmi napok kiválasztásánál is érvényre juttatjuk környezeti adottságainkat.

Óvodánk felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására, a közösségi egészséges életvitelre.

Az óvodaépületünk helyiségeinek berendezése segíti a környezetbarát szemléletmód, valamint az egészséges életmód megalapozását.

A berendezéseinkre az egyszerűség, a takarékoság és a praktikusság jellemző, a helyi sajátosságot is tükröző természetes anyagok felhasználásával érvényesül. A gyermekeink által

használt játékeszközöket körültekintően vásároljuk meg. Minden csoportszobának egyéni arculata van, sok-sok növényel, a természet által adott kincsekkel.

A szabadban történő egészséges mozgáshoz megfelelő hely és idő áll gyermekeink rendelkezésére. A takarékosági rendszer kiépítésére törekszünk az intézményünk működtetésében.

Az elemi tájékozottság területei:

- 1) Család és ezen belüli kapcsolatrendszerek,
- 2) illemszabályok ismerete és gyakorlása,
- 3) foglalkozások, munkaeszközök ismerete, kapcsolatuk,
- 4) időrelációk,
- 5) közlekedési eszközök és működésük alapjai,
- 6) tágabb és szűkebb környezet élővilága, növényvilága,
- 7) színek ismerete,
- 8) testünk,
- 9) az anyagok és tulajdonságaik,
- 10) a Föld,
- 11) tűzvédelem,
- 12) különleges természeti jelenségek, állatok, növények.

Ezen témakörökhöz kapcsolódnak a természetvédelmi feladatok és a munka. Törekszünk olyan „helyzetek” teremtésére, melyben a kisgyermeket olyan hatások érik, amelyek ösztönzik a környezet felfedezésére, rácsodálkozására. Megtanuljuk, hogy a szemetet tárolóba tegyük, óvjuk, gondozzuk a növényeket, védjük a bogarakat, állatokat. Megtanítjuk szépnek látni a Természetet.

A csoportszobákban nyugodt, szemlélődésre alkalmas részben természetsarkot alakítunk ki, ahol lehetőség van a gyűjtött természeti kincsek elhelyezésére, a növények megfigyelésére.

Az udvaron lehetőséget biztosítunk, hogy részt vehessenek a virágoskert, gyepergondozásában (levélsöprés, gereblyezés, locsolás, hólapátolás). Gondozhatnak különféle növényeket, melyeknek megfigyelhetik fejlődésüket, később közösen elfogyaszthatják vagy díszíthetik környezetüket. Ősszel kiválasztunk egy fát vagy bokrot, melynek fejlődését az évszakok változásainak során figyelemmel kísérjük.

A befogadás során spontán ismereteket nyújtunk szűkebb és tágabb környezetünkről. Lehetőséget adunk egy-egy témára visszatérni, játszani. Minden lehetséges témát igyekszünk a helyszínen, természetes környezetben feldolgozni, megmutatni a gyerekeknek.

A folyamatos, célirányos megfigyelések segítik a tapasztalatgyűjtést, az alkalmi megfigyelések egy-egy érdekes jelenség kapcsán történnek. A témák feldolgozása során a mozgásos játékokra, az érzékszervi megtapasztalásra építünk.

Fő szerepet kap a spontán játék, beszélgetés, udvari játék. Az udvarunk alkalmas arra is, hogy az évszakoknak megfelelően különböző természeti jelenségeket, élőlényeket figyeljünk meg.

Ősszel:

- Levél-, termés-, és maggyűjtés – karitászmunka
- madárvonulás, lombszíneződés és lombhullás megfigyelése,
- időjárás elemeinek megfigyelése (eső, köd, dér),
- hulladék kezelése és felhasználása,
- egészséges táplálkozás,
- energiatakarékosság,
- épített és természeti környezetünk védelme.

Télen:

- „madárkarácsony” - madáretető készítése és kirakása az udvarra, folyamatos feltöltése,
- madarak megfigyelése,
- víz halmazállapot tulajdonságainak megfigyeltetése – kísérletek,
- népi kismesterségek megismerése.

Tavasszal:

- Az időjárás elemeinek folyamatos megfigyelése, összehasonlítása (eső, zápor, jégeső, hőmérséklet, fény, levegő mozgása),
- kerti munkák során bogarak, lepkék megfigyelése,
- virágzáskor a virág részeinek megfigyelése,
- az udvar fáin fészket rakó madárfajok megfigyelése (feketerigó, vörösbegy, széncinege, gerle),

Nyáron:

- Évelő, egynyári, kétnyári és örökzöld növények megfigyelése,
- az udvaron található fák, növények folyamatos gondozása, gyümölcsök begyűjtése.

Eszközeink: nagyítók, kis növényhatározó, könyvek, mikroszkóp.

Alkalmazott módszereink:

- Szabályjátékok - önálló munkán alapulnak,
- természetes környezetben való szemléltetés, bemutatás, irányított megfigyelés mikro csoportos formában, egyéni fejlettség szerinti szempontokkal,
- gyakorlás, ismétlés, ellenőrzés, értékelés.
- A foglalkozások kötetlenek, esetenként kötöttek. A kötött foglalkozásokon (5-7 éves korban) nyílik lehetőség a gyerekek ismereteinek, tapasztalatainak rendszerezésére, itt kapunk biztos tudásról, fejlettségről jelzést.
- Egy-egy témakör feldolgozása mikro csoportos formában történik, melyre több hetet is igénybe veszünk. A csoportos és páros és egyéni munkaformát fontosnak tartjuk.

- A témák feldolgozása során ügyelünk arra, hogy fokozatosan nehezedjenek a tevékenységek, hogyan nevezzük meg a témaköröket, a fejlesztési célok összehangolására, elérésére (mozgás, testséma, percepció, verbális fejlesztés).

Eszközeink:

A természeti környezet tárgyai, makettjei, képei, rajzok, játékos eszközök, anyagok.

A külső világ tevékeny megismertetéséből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Az új ismereteket a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára építi, illetve élményeikre, tapasztalataikra támaszkodik,
- a meglévő ismereteket elmélyíti, rendszerezi,
- témaválasztásnál figyelembe veszi a lakóhely, a környezet sajátosságait,
- ünnepélyek és hagyományörzés formájában közvetíti az egyetemes nemzeti kultúra értékeit,
- megismerteti a környezetvédelem alapjait, a környezetvédelmi szokásokat,
- terepgyakorlatokat szervez, a természeti kincsek gyűjtésére motivál,
- elősegíti a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárskapcsolatokban és a környezet alakításában,
- fenntarthatóságra nevel.

Sikerkritériumok, a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Beszélgetnek, különböző szerephelyzeteket rögtönöznek a családról, óvodáról,
- megnevezik az emberi test funkcióit, részeit,
- tájékozódnak a településen, az óvoda környékén,
- az évszakoknak megfelelően ismerik az állatokat, növényeket, kerti munkákat,
- fölismerik a színeket,
- ismerik a közlekedési eszközöket, tudják rendeltetésüket,
- tájékozódnak térben és időben egyaránt,
- tevékenyen részt vesznek környezetünk megformálásában,
- szeretik és védik a természetet,
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

6.8 Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés

A matematika a környező világ azon tárgyainak tulajdonságaival történő ismerkedést szolgálja, amelyekkel a gyerekek naponta kerülhetnek kapcsolatba játékaik vagy más tevékenységük közben.

Célunk:

A minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában. Megteremtjük annak lehetőségét, hogy alakuljon ki bennük pozitív viszony a későbbi matematikához úgy, hogy közben megélhetik, átérezhetik a felfedezés, a rátalálás, felismerés, a tudás örömét. Játék során felkeltjük a matematikai érdeklődésüket, törekszünk a logikus gondolkodás megalapozására.

Feladatunk:

A logikus gondolkodás megalapozása, az elemi ok-okozati összefüggésének felismertetése, megtapasztalása, matematikai érdeklődés felkeltése, minél több problémahelyzet megteremtése.

Az elemi tájékozottság területei:

- Halmazok képzése, összehasonlítása tulajdonságok szerint,
- halmazok szétválogatása, bontása részhalmazokra,
- halmazok elemeinek sorba rendezése,
- halmazok összemérése becsléssel, párosítással, másolással,
- mennyiségek összemérése, magasság, hosszúság, tömeg, űrtartalom, terület, szélesség, vastagság, bőség,
- kis számok összkép alapján,
- sorszámok, tőszámok,
- tapasztalatok a darabszám változásairól,
- építések, alkotások szabadon, másolással, egy feltétel megadásával,
- tükrözés,
- tájékozódás térben, egyszerű síkban ábrázolt világban,
- számfogalom előkészítése, megalapozása,
- tapasztalatszerzés a geometria körében.

A matematikai játékokat 4 éves kor táján kezdjük, de az óvodába lépéskor is adunk ilyen irányú ismereteket. A mindennapok során a gyermekek találkoznak matematikai fogalmakkal, összefüggésekkel. Ezek a kifejezések először passzív szókincsé válnak.

A későbbiekben biztosítjuk játékos formában a sokirányú tapasztalatszerzést. A kicsik a közvetlen környezetük tárgyainak tulajdonságaival ismerkednek közvetlen tapasztalás útján. A foglalkozások egy része kötelező, amikor új ismereteket dolgozunk fel vagy ismételünk, illetve gyakorolunk. Itt mindenkinek azonos információra van szüksége, de a gyermekek cselekvő résztvevői a foglalkozásnak. Az egyéni, páros és mikro csoportos formában megfigyeljük a gyermekek egyéni képességeit, munkatempóját, a gyermekek közötti különbségeket.

A matematikai játékokhoz szükséges eszközök az óvoda könyvtárában találhatóak: Minimat, színes rudak, logikai készlet, képességfejlesztő játékok, illetve mi is készítünk eszközöket, használunk különböző anyagokat.

A témák feldolgozása során ügyelünk arra, hogy:

- Minden esetben a helyes matematikai fogalmat használjuk,
- mindig megnevezzük a használt tárgyakat, eszközöket, anyagokat és az ezekkel való cselekvést,
- ha a feladat mozgásos, akkor megemlíjük a különböző testrészeket és a velük végzett mozgásokat,
- ügyelünk a térbeli viszonyok helyes használatára,
- ügyelünk a témák feldolgozása során a különböző fejlesztési célok elérésére, összehangolására (verbális, finommotorika, nagymozgások, szem-kéz, szem-láb koordináció, térbeli viszonyok, osztályozás).

Ütemtervünk alapja matematikai játékok gyűjteménye, illetve saját ötleteink.

A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismertetéséből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása,
- logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása,
- matematikai fogalmak megismertetése, összefüggések megtapasztaltatása,
- érdekes, a gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek teremtése,
- matematikai tartalmú játékok során a gyermekek egyéni fejlettségének, képességeinek figyelembe vétele,
- a gyermeki tevékenység változatos formáinak biztosítása, matematikai ítéletek pontos megnevezése,
- a térbeli viszonyok, az irányok és helyzetek pontos megnevezése.

Sikerkritériumok, a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Figyelnek az óvónő gondolataira, a kérdéseket képesek követni, megérteni,
- logikus gondolkodásuk, logikai következtetésük életkoruknak megfelelő,
- problémamegoldó készségük jó,
- szívesen vállalkoznak feladatok megoldására,
- tudnak tárgyakat, képeket, egyéb anyagokat válogatni, sorba rendezni,
- megszámlálás nélkül átlátanak 0,1,2,3,4,5 tárgyat különféle méretben, elrendezésben,
- tudnak 20-ig számolni, segítséggel egyszerűbb műveleteket elvégezni,
- kis segítséggel megkülönböztetik a különféle irányokat, illetve helyeket,
- aktív résztvevői, cselekvői a játékoknak, foglalkozásoknak, szívesen végzik a feladatokat.

6.9 Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a cselekvő tapasztalatszerzés, melyet a játékon és munkán keresztül valósíthatunk meg. A munka a gyermek számára játékos tevékenység, melyet örömmel és szívesen végez.

A játékos tapasztalatszerzés során megismerkedik a környezetével, ezáltal képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság kialakul bennük. Ezen tevékenység a gyermekekkel való együttműködés során az óvodapedagógus számára tudatos, folyamatos, tervszerű szervezést igényel. Figyelembe veszi a gyermekek egyéni fejlettségét, és annak megfelelően fejleszti és értékeli.

A mindennapi óvodai tevékenységek során a gyermekeknek lehetősége nyílik a különböző munkatevékenységek elvégzésére: önkiszolgálás, öltözködés, testápolási teendők, étkezéssel kapcsolatos tevékenységek, közösség érdekében végzett munka, a naposi tevékenység, csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok, az alkalmi munkák és egyéni megbízások, a környezet rendjének biztosítása, segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek az évszakoknak megfelelő tevékenységek; csoportszobában, udvaron, az óvoda környezetében.

Egyes munkafajták tartalma:

Testápolás:

Egyéni fejlettségtől függően segítséggel használják, teszik rendbe és rakják vissza a helyére a tisztálkodási és fogápoló szereket. A munka tartalma azonos, de nő az önállóság. A testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan végzik. A mosdó rendbetételében segítenek.

Étkezés:

Önmaguknak viszik az asztalhoz az étkezési eszközöket, az étkezés után leszedik. 4 éves kortól belép a naposi munka, az önkiszolgálás teendői maradnak. Önállóan szednek a tálból, terítnek a kisebbeknek. Figyelnek az asztal esztétikus rendjére, az evőeszközök helyes elhelyezésére.

Öltözködés:

A napirendnek megfelelően kezdenek önállóan öltözni, vetkőzni. Ruhájukat felismerik és a megfelelő helyre teszik. Önállóságuk növekszik. Próbálkoznak cipőkötéssel. Segítséget nyújtanak a kisebbeknek is.

Környezet rendjének megőrzése:

Ismerik a tárgyak helyét, használat után visszateszik azokat. Segítenek a csoportszoba könnyebb berendezési tárgyainak elhelyezésében, átrendezésében. Önállóságuk fokozására törekszünk. Észreveszik az apróbb rendetlenséget is. Sepregetésben, ágyazásban, udvari játékok elrendezésében segítenek. A csoport játékeit rendben tartják - időnként a babaszobában, játékpolicokon nagytakarítást végeznek.

Alkalomszerű munkák, egyéni megbízatások:

E munkaformák előre meg nem határozhatók, ezért tőlünk több figyelmet, átgondolást kíván. Jól meg kell szerveznünk, figyelni a gyermekek adottságaira. Eleget tesznek spontán kéréseinknek, segítenek bármiben. Kért eszközöket hoznak - visznek, üzeneteket adnak át. Bonyolultabb feladatokat is szívesen teljesítenek. Munka közben megismerhetik az egész óvodát (konyha, iroda, udvar)

Közösségi munkák:

Fejlesztik a gyerekek feladattudatát, figyelem összpontosítását és a közösség érdekében végezzük. A napi munka szerteágazó. Figyelünk a fokozatos bevezetésre, olyan szabályokat vezetünk be, mely a nyugodt étkezés feltételeit is biztosítja számunkra.

Naposi munka

Segítenek a terítő kirakásában, elrakásában, a szalvéta elhelyezésében. A gyermekek a napostáblára feltett jelek sorba következése alapján végzik a feladatokat egy megadott ülésrend szerint. Arra törekszünk, hogy mindenki megszeresse ezt a munkát.

A naposok:

- terítik a terítőt,
- szétosztják az eszközöket,
- segítenek az étel kiosztásában,
- próbálkoznak a terítő letörlésével és összehajtásával.

Teljes önállósággal végzik a feladatokat. Ők tartják számon, ki következik. (kicsik, lányok, fiúk, napos) Ügyelnek az asztal rendjére. Közreműködnek a foglalkozáshoz szükséges eszközök kiosztásában, összeszedésében.

Kisebbség segítése:

Közvetlen napi kapcsolatra épül a csoportszerkezet adottsága miatt. Az udvaron, az öltözőben, mosdóban találkozó gyermekek között természetessé kell, hogy váljon a kisebbség bármilyen megsegítése.

Növény és állatgondozás:

Elmagyarázzuk számukra a különböző munkák „mit, miért, hogyan?”-ját. Segítenek a madáretetésben, a rügyeztetés, csíráztatás, hajtás előkészítésében és figyelik a változásokat. Magvakat, terméseket gyűjtenek. Segítenek az őszi udvartakarításban.

Részt vesznek a kikelt növények gondozásában. Terméseket gyűjtenek és osztályozzák azokat. Önállóan ültethetnek, befőzhetnek. Közreműködnek a falevelek eltakarításában, a járdák tisztán tartásában.

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítja, hogy a gyermek aktív munkatevékenysége játékos jellegű maradjon, de erősíti és fejleszti az önkifejező, önértékesítő gyermeki törekvéseket, a munka sajátos, játéktól eltérő vonásait a gyermeki személyiséghez igazodva, a gyermeki szükségleteket kielégítve.
- Példamutatásával biztosítja a munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek, tulajdonságok kialakítását.
- Megteremti mindenfajta munkában és minden korcsoportban életkorukhoz és erejükhöz mért önálló munkavégzés és öntevékenység lehetőségét.
- Biztosítja napirenden belül a munkára megfelelő időt.
- Biztosít olyan munkalehetőséget, ami a gyermekek számára elfogadható, amihez kedvük van, elvégzése megerősítés és testi épségük veszélyeztetése nélkül megvalósítható.
- Biztosítja, és folyamatosan bővíti a munkatevékenységhez szükséges, a gyermek számára megfelelő munkaeszközöket.
- Megteremti a biztonságos helyet a munkaeszközök számára, ahol a gyermek bármikor hozzáférhet és használhatja a szükséges eszközöket.
- Megteremti a kiegyensúlyozott munkához szükséges légkört.
- Elősegíti a munka által az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését és az erkölcsi szabályok, szokás- és normarendszer megalapozását.
- Eléri, hogy a gyermek szívesen, örömmel dolgozzék, a felnőttek munkáját becsülje meg, és felelősséget érezzen a közösség munkájáért.
- Felkelti a gyermek tevékenységi vágyát, önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a felnőttek utánzása és a felnőttekhez hasonulás igényét, és szükséges attitűdök formálását.
- Konkrét, reális, fejlesztő értékelést ad a gyermek életkorához igazodva.

Sikerkritériumok, a fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Az önkiszolgálást teljes önállósággal, természetes teendőként látja el, képes mindennapi szükségletei önálló kielégítésére.
- Önállóan tevékenykedik, észreveszi elvégezhető feladatait, és segítséget nyújt társainak, valamint a felnőtteknek.
- Örömmel és önként vállal megbízatásokat és munkatevékenységeket, azokat önállóan végrehajtja.
- A gyermek képes önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani.
- A munkát felelősségteljesen végzi el, felfogja eredményét, örül a sikeres végrehajtásnak.
- A munkaeszközöket önállóan előveszik, használják, rendben tartják, elteszik.
- Észreveszik a rendetlenséget, felszólítás nélkül felveszik a szemetet, elteszik a kint felejtett eszközöket.

- Folyamatosan részt vesz a növények gondozásában, megállapítja az elvégzendő műveletek sorrendjét, indokolja egy-egy feladat elvégzésének szükségességét vagy feleslegességét.

6.10 Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tevékenységekben megvalósuló tanulás a gyermek teljes személyiségét, személyiségének fejlesztését támogatja.

Célja: Az óvodában a tanulás folyamatos, részben utánzásra épülő, spontán és szervezett, természetes és szimulált környezetben szervezeti és időkeretben megvalósuló tevékenység az egész óvodai nap folyamán. A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a teljes személyiség fejlődését, és fejlesztését támogató kölcsönösség, elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt, cselekvő felfedező tevékenységet, kreatív alkotás lehetőséget biztosítunk az óvodában! Lehetőség alapú tanulás támogatás a szülők és az óvoda együttműködésével valósul meg.

A maximum 45 perces fejlesztő tevékenységet adminisztráljuk az OVI-KRÉTÁBAN.

A BTMN és SNI gyermekek fejlesztéséhez, az általános iskola-előkészítő fejlesztő tevékenységekhez fejlesztő óvodapedagógus és gyógypedagógussal team munkában dolgozunk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- elsődleges a tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok fegyelembévétele, az optimális terhelhetőség és a motiválás,
- épít a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire,
- megjelenik a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás,
- figyel a vizuális, akusztikus, kinezetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítására, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el,
- fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése,
- megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása, a gyermekek kompetenciájának fejlesztése,

- a tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges,
- tehetségígéretekre utaló tulajdonságok megléte esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges; (gyakori kérdezősködés, környezet apró változásaira való felfigyelés, koncentrált figyelem, kiemelkedő emlékezet, képzelőerő és eredetiség),
- az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását (dicsérettel, buzdítással, bátorítással).

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- utánzásos minta-és modellkövetés magatartás-és viselkedéstanulás szokások alakítása,
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodai tanulás a nevelési folyamat egészét áthatja, minden pillanat alkalmas arra, hogy spontán tanuljanak. A játék és a tanulás óvodáskorban összekapcsolódik, mivel a gyermeki kíváncsiság, tevékenységi vágy ösztönöz a tapasztalatszerzésre, cselekvésre.

Feladatok:

- a rugalmas iskolakezdéshez figyelembe kell venni az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet,
- az iskolakezdéshez testi, lelki és szociális értettség szükséges, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges az eredményes iskolai munkához,
- a testi fejlettség szintje (alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség),
- a lelki képességek szintje (lelkileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége, szándékos bevonás és figyelem megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról, a környezetéről),
- a szociális képességek szintje (szociális érettség, elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, alkalmazkodóképesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte),
- a kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata, a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése;
- a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka szükséges;
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

A fejlődés jellemzői az országos alapprogram alapján:

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

- a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a térbeli észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a térbeli tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevézés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
 - elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára.

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
- A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

6.11 Kiemelt figyelmet, bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztése

6.11.1 Kiemelten tehetséges gyermekek fejlesztése

Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel. A mikro csoportos tevékenység szervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében, melynek fontos színterei, a játék tevékenység. A tehetséges gyermek már kisgyermekként is hordozza a kiemelkedő képességekre úgy általában jellemző személyiségvonásokat, érzelmi mintázatokat és karakterisztikus viselkedésformákat. A tehetséggondozás során a tehetségígéreteket fejlesztjük a gazdagítás, dúsítás, differenciálás eszközrendszerével komplex programok keretében Alapelvünk:

- A tehetség ígéretek erős oldalának fejlesztése.
- A gyermekek tehetségével összefüggő gyenge területének erősítése.
- Kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése.
- Feltöltődés, pihenés, elvonulás lehetőségének biztosítása.

Célunk:

A tehetségígéretes gyermekek személyiségének optimális alakítása, komplex fejlesztése az óvodai programok keretében.

Feladataink:

- A tehetséges gyermek felismerése.
- Sokféle tevékenységkínálat biztosításával, a gyermekek érdeklődési körének megismerése.
- Az óvodai élet gazdagítása egyéb tevékenységekkel.

- Egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés.
- A gyermek pozitív én-tudatának kialakítása és erősítése.
- Elfogadó és támogató környezet kialakítása.
- Az óvodapedagógusok továbbképzésének megszervezése a tehetségfejlesztés területén.
- A szülők folyamatos tájékoztatása, megnyerése a közös célok hatékony elérése érdekében.

A tehetséggondozás tartalma:

Integráló tehetséggondozás, mely a tehetségigérek egész személyiségének komplex fejlesztésére irányul. A többségen belül a differenciálás eszközzel a tehetség fejlesztésének segítése. A tehetséggondozást a tehetségpontokhoz való kapcsolódás segíti.

- Kiscsoportos kreativitást fejlesztő tehetséggondozó foglalkozások
- Játékos angol iskolánk tanítónőjével
- Gyermektánc
- Zenés torna
- Zene Ovi
- Sakk

6.11.2 Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált fejlesztése

A sajátos nevelési szükséglet, mint fogalom, sokkal tágabb elnevezés, szélesebb populációra terjed ki, mint a fogyatékos, vagy sérült elnevezés. Több az olyan gyermek, akinek szüksége van a megsegítésre, hátrányos helyzete, születési determinációja, részképesség zavara miatt. A speciális nevelési szükséglet nem a képességek hiányára, hanem inkább a teendőkre összpontosít. Sajátos nevelési igényű az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani. A fenntartói döntés, és feladat-ellátási kötelezettség, az Alapító okiratban megfogalmazott feladat meghatározás alapján látjuk el óvodánkban a gyermekeket.

Óvodánkban a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló, speciális fejlesztő tevékenységet a helyi nevelési rendszer szerves részeként működő, a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve figyelembevételével szervezzük.

A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás elvei:

- A tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangba kerüljenek.
- A fejlesztés a megfelelő területen valósuljon meg.
- A fejlesztés a terhelhetőség figyelembe vételével történjen.
- A gyermekek harmonikus személyiségfejlődését, elfogadó, eredményeket értékelő környezet, befogadó csoportlétkör kialakítása segítse.
- A gyermekek viselkedésében érvényesüljön a hátrányos megkülönböztetés kizárásának elve.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység célja:

- Harmonikus, nyugodt óvodai környezetben biztosított a gyermekek fejlesztése, esélyegyenlősége.
- Csökkennek a fogyatékból adódó hátrányok.
- Természetessé válik a gyermekek közötti különbözőség elfogadása.

Általános feladatok:

- A napi tevékenységekbe a speciális tevékenységek beépítése, melyek a sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatását segítik elő.
- Az egyéni fogyatékból fakadó, hiányzó-vagy sérült funkció helyreállítása, új funkció kialakítása.
- Az ép funkciók bevonása, a hiányzó pótlása érdekében, a különböző funkciók egyensúlyának kialakítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- A fejlesztés céljait, minden esetben a gyógypedagógiai – orvosi – pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslatára kell építeni.
- Kiemelkedő teljesítményre képes területek felismerése.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása, az egyéni foglalkoztatás megvalósításához.
- Az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítők, tájékoztatása a sajátos nevelési szükségletéről a gyermekek befogadásához.
- A szülők megfelelő tájékoztatása, együttműködés a családdal.

A fejlesztő tevékenység legfontosabb területei:

A tevékenységet meghatározó tényezők; a fogyatékból, típusa, súlyossága, a speciális ellátás kezdetének ideje, az életkor, a meglévő ismeretek alapján:

- A kognitív funkciók, (vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés)
- Motoros képességek, (alapszervező, mozgáskoordináció, egyensúly)
- Beszéd –és nyelvi képességek fejlesztése, (nonverbális, verbális kommunikáció, beszédindítás, beszédmegértés stb.)
- Játéktevékenység alakítása, játékhasználat elsajátítása.
- Szociális kompetenciák kialakítása, a fogyatékból függvényében, más-más hangsúlyt kap.

6.11.3 Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek fejlesztése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult.

A fejlesztő foglalkoztatás az óvodai nevelés keretében valósul meg, a szakértői vélemény alapján egyéni, mikro csoportos foglalkoztatás keretében, fejlesztőpedagógus segítségével.

A fejlesztő foglalkozások szervezésének szempontjai:

- Egyéni vagy mikro csoportos foglalkoztatás keretében a gyermekek képességének, motiváltságának ismeretében.
- Játékos, kreatív, nyugodt, ingerszegény környezetben.
- A foglalkozások időpontja és helye tekintetében rendszeres.
- A fejlesztésbe az óvodapedagógusok is bekapcsolódnak.

7 A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGÜNK

Hátrányokkal induló gyermekek fejlesztésére, zökkenőmentes beilleszkedésük érdekében, szeretetteljes légkörben befogadó magatartással igyekszünk ezt segíteni.

Célunk:

Az elfogadó eredményeket értékelő környezet kialakítása, hátrányok leküzdésének segítése. Ugyanolyan esélyeket biztosítani a hátrányos helyzetű gyerekeknek, mint a többieknek. Feltárni a fejlődés lemaradásának hátterét, és az előforduló veszélyeket.

Feladatunk:

- Megfelelő kapcsolat kialakítása a gyermekekkel, szülőkkel.
- Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes családi légkör megteremtése.
- Biztosítjuk a szükséges feltételeket, lehetőségeket a gyermeki képességek kibontakozására.
- Próbáljuk megérteni érzelmileg a gyereket. Óvjuk a túlterheléstől.
- Pozitívumok kiemelése, pozitív énkép kialakítása.
- Helyes motiválással érhetjük el a megfelelő személyiségformálást.
- Fontos szerepünk van abban, hogy a képességek helyesen megfelelően alakuljanak ki. Ezt szakszerű fejlesztéssel, a családi helyzet rendszeres felmérésével és a gyermek pontos megfigyelésével érhetjük el.

8 GYERMEKVÉDELEM

Az országgyűlés 1997. április 22-én fogadta el "A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény"-t, amely új alapokra helyezte a gyermekvédelmet hazánkban. Az óvoda feladatait a gyermekvédelem területén részletesen szabályozza a köznevelési törvény, valamint az intézményműködését szabályozó miniszteri rendelet. A gyermekvédelmi törvény azon az elven alapszik, hogy a gyermek nevelésére elsősorban a családja jogosult és köteles, és ehhez kell az államnak és az önkormányzatnak segítséget nyújtania. A törvény összefoglalja a gyermekek alapvető jogait és a jogok érvényesülésének garanciáit, illetve a szülői jogokat és köteleességeket.

8.1 Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Gyermekvédelmi feladatok

A gyermekvédelmi tevékenység három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.

A megelőzés gyermekvédelmi és egyben pedagógiai, jogi, egészségügyi tevékenységet is jelent.

Az óvoda pedagógiai munkáján belül az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem megelőző céljait:

- Egy gyermek sem kerülhet hátrányos helyzetbe származása, színe, neme, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása, illetve bármilyen oknál fogva.
- Minden gyermeknek biztosítani kell a fejlődéshez szükséges feltételeket.
- Rendszeres kapcsolatot kell tartani a szülőkkel, a családokkal.
- A gyermek számára biztosítani kell, hogy nevelése biztonságos és egészséges környezetben történjen.
- A gyermek személyiségi jogait tiszteletben kell tartani.

Az óvodában a tagóvoda igazgatója felel a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, így feladatkörébe tartozik a gyermekvédelmi munka irányítása.

Minden óvodapedagógusnak és dajkának munkaköri kötelessége, hogy közre működjön a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Alapvető feladataink:

- A problémák, a hiányosságok feltárása, a veszélyeztetett gyermekek kiszűrése.
- A problémák megoldásában együttműködés a különböző szervezetekkel
- A jelzőrendszer működtetése.

- A befogadó társadalmi normák megismertetése.
- A különbözőség elfogadásának segítése.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a bajokat minél előbb orvosoljuk, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

A szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés:

- személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel,
- a gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása,
- rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről,
- egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása,
- szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése,
- partnerközpontú együttműködés.

Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel:

- Családsegítő Szolgálat
- Védőnői hálózat
- Pedagógiai Szakszolgálat/Nevelési Tanácsadó
- Tanulási Képességet Vizsgáló és Rehabilitációs Bizottság

A tagóvoda-igazgató feladata:

- Az óvodában folyó gyermekvédelmi munka figyelemmel kísérése és koordinálása.
- A gyermekvédelmi tevékenységhez a feltételek biztosítása.
- A törvények és rendeletek naprakész ismerete és alkalmazása.
- A problémás esetek továbbítása a megfelelő fórumok felé.

Gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Koordinálja a szociális és pedagógiai tevékenységeket, partneri kapcsolatot alakít ki más szakemberekkel (védőnő, szociális segítő, stb.).
- Az ismeretek birtokában megteszi a szükséges lépéseket.
- Gondoskodik a balesetvédelem biztosításáról.
- Segíti az óvodapedagógusok munkáját.
- Szükség esetén családlátogatásokat szervez.
- A szülők tájékoztatása a lehetőségekről, személyekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.

Az óvodapedagógus alapvető feladata:

- Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül.
- Elősegíti az új óvodások befogadását, beilleszkedésüket a csoportba.
- A gyermekek és családjuk minél jobb megismerése a lehetőségekhez képest.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése.
- A szülőkkel való jó kapcsolat kialakítása.
- Felzárkóztatás.
- Tehetséggondozás.

8.2 A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A **célunk**, hogy megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelést biztosítsunk, gyermekközpontú és családtámogató szemléletmódot alakítsunk ki, próbáljuk csökkenteni az esetleges igazolatlan hiányzások számát, és segítjük a gyermekeket, hogy megfelelő időben megkezdhessék iskolai tanulmányaikat.

Feladatok:

- Óvodába lépéskor anamnézis elkészítése.
- Beilleszkedési nehézséggel, magatartási problémával küzdő gyerekeknél szakember segítségül hívása.
- A gyermekek jogainak fokozott védelme.
- Rendszeres kapcsolattartás a gyermek szüleivel.
- Kedvezményes étkezés biztosítása.
- Rendszeres team munka az óvodapedagógusok részvételével (esetmegbeszélések).

A fenti feladatok összefogását az intézmény főigazgató által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel, hatóságokkal.

9 SZOLGÁLTATÁSOK

Játékos hittan hittanár segítségével

Angol nyelvi foglalkozások iskolai pedagógussal

10 AZ ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS RENDSZERE

10.1 Az óvodavezetés szerkezete:

1) Főigazgató

Hatásköre: az óvoda egészére kiterjed.

Időtartama: 5 év

2) Tagintézmény-igazgató

Hatásköre: az óvoda egészére kiterjed

Időtartama: 5 év

3) Nevelőtestület

Áll az itt dolgozó óvodapedagógusokból. A nevelési, fejlesztési kérdésekben, az óvoda működésével kapcsolatos ügyekben az intézmény legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve.

4) Pedagógiai hatékonyságot fejlesztő munkacsoport

Bizonyos szakmai feladatok ellátására működik.

10.2 Az óvodai csoportok fejlődésének ellenőrzése:

A belső ellenőrzés, értékelés a tagintézmény-igazgató feladata intézményünkben. Az ellenőrzés folyamatos, bizonyos esetekben célzott.

Ilyenek lehetnek:

- Szakmai dokumentumok ellenőrzése.
- Az OVPED informatikai rendszer naprakész használata (2024 szeptemberétől az OVIKRÉTA)
- A gyermekek képességterületeinek, fejlődésének adminisztrációs ellenőrzése az OVPED-ben - évente 2 alkalommal (egyéni fejlesztési terv és értékelések ellenőrzése)
- A nevelő-fejlesztő munka ellenőrzését, elemzését, értékelési szempontjait az óvoda éves tervében rögzítjük - minden év augusztus 31-ig.
- A személyi és tárgyi feltételek vizsgálatát a főigazgató, tagintézmény-igazgató, a nevelőtestület segítségével végzi, figyelembe véve az óvodapedagógusok ötleteit.

Ezek időpontjai:

- nyár végi időszak (nevelési év beindítása),
- tél végi időszak (udvari felújítási munkák megbeszélése).

10.3 A gyermekek fejlődésének értékelése

Alapvető feladatunk, hogy maximálisan biztosítsuk a gyermekek számára az érzelmi biztonságot. Ehhez szükséges az, hogy az óvodai környezet elősegítse mindenki számára a megfelelő optimális körülményeket a fejlődéshez. Figyelembe kell vennünk a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, képességét, tehetségét, szociokulturális háttérét, hátrányos helyzetét, illetve tehetségét. Ehhez szükséges a gyermekek és környezetük minél teljesebb megismerése, fejlődésének nyomon követése, fejlődési ütemének rögzítése.

Pedagógiai eszközeink:

1) Igény szerinti családlátogatások

Szükség szerint végezzük, ahol képet kapunk az otthoni környezetről, a szülők nevelési felfogásairól, nevelési problémákról, a gyermek korai fejlődéséről, mely meghatározó szempont a fejlesztés során. A tapasztalatok rögzítése az erre kijelölt naplóba történik.

2) Rendszeres kapcsolattartások

Ilyen lehet pl. napi beszélgetések, fogadó órák, szülői értekezletek.

3) Megfigyelési szempontok

Az óvodai élet minden területén segítenek bennünket, mikor is megfigyelhetjük a gyermek jellegzetes viselkedismódját. Neveltségi szint vizsgálatot kétfévente végzünk.

Megfigyelési szempontjaink közé tartozik a gyerekek egyéni fejlettségének figyelemmel kísérése és ennek rögzítése is a naplóba.

Ezek:

- 1) Anyanyelvi nevelés nyelvi fejlődés és kommunikáció
Hangok vizsgálata, beszédhallás, beszédértés, mondat szerkesztés, összefüggő beszéd, beszédhibák.
- 2) A szocializálódás fejlettsége - normákhoz, szabályokhoz, szokásokhoz való viszony
 - gondozás, egészséges életmód,
 - közösségi nevelés - udvariassági szokások, társas kapcsolatok,
 - játék - önként vállalt tevékenységhez való viszony,
 - munka - kötelező tevékenységhez való viszony.
- 3) Értelmi képességek fejlődése
 - mesélés, verselés - emlékezet, képzelet
 - ének, zene, tánc - hallás, szabálytudat
 - külső világ tevékeny megismerése - gondolkodási műveletek
 - matematikai nevelés - figyelem, gondolkodási műveletek
 - rajzolás, mintázás, kézimunka - finommotorika fejlettsége, érzékelés, emlékezet, képzelet.
- 4) Mozgásfejlettség- érettség és állapot megfigyelése. A folyamatos megfigyelésekkel úgy gondoljuk, eltekinthetünk az ún. iskolaérettségi vizsgálatoktól. E vizsgálatokat csak akkor végezzük, ha nem tudjuk eldönteni, hogy a gyermek iskolaérett-e. A DIFER állapot felmérő teszt rövid változatát alkalmazzuk kimeneti mérések során.

11 AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK ÉRTÉKELÉSE

- 1) A pedagógiai program értékelése bevezetés előtt:

A bevezetés előtti értékelést a tagintézmény-igazgató a nevelőtestülettel végzi el. Munkacsoport alakításával, több alkalommal kerül sor a helyzetelemzésre, a feladatok meghatározására, megvitatására. Egyeztetésre kerülnek a pedagógiai elvek, módszerek.

Megvizsgáljuk az óvoda adottságait, a gyermekcsoportok összetételét, a szakmai, tárgyi és személyi feltételeket. Egyeztetésre kerül sor a fenntartóval az eszközigényünk, pedagógiai programunk elfogadására.

- 2) A pedagógiai program értékelése bevezetés közben:

A program bevezetése utáni évben értékeljük az összegyűjtött tapasztalatokat nevelési értekezleten, szakmai munkaközösségekben. Ha szükséges, e munkához szaktanácsadó segítségét kérjük.

Szemponyjaink:

Megfigyelhetők-e a gyerekek viselkedésében a változások, fejlődés?

Milyen eredményeket hozott a program a szocializáció terén, a megismerésben, kommunikációban, mennyire biztosította a tapasztalatszerzés játékos lehetőségeit?

Hogyan változott a nevelőtestület munkakedve, pedagógiai kultúrája?

Mit mutatnak a szülők visszajelzései?

3) A pedagógiai program értékelése a bevezetés után 5 évenként:

Az értékelést a tagintézmény-igazgató végzi a nevelőtestülettel, figyelembe véve a tanfelügyeleti és a komplex intézményi ellenőrzés elvárásait.

Szemponyjaink:

Milyen az eltelt idő alatt az óvodai nevelés eredményessége?

A megfelelő dokumentumok alapján folyt-e a nevelőmunka?

A gyerekek elérték-e az általunk meghatározott fejlődést?

Módszereink a vizsgálatokhoz:

- közvetlen megfigyelés,
- foglalkozások, tevékenységek megtekintése,
- beszélgetések, értekezletek tartása,
- műhelymunka.

12 AZ ÓVODÁBA ÉS ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

Óvodába lépés feltételei:

A gyermek óvodai felvétele a jogszabályban foglaltak alapján történik.

Adminisztratív feltételek:

Életkor: a törvényben meghatározott szerint,

Dokumentumok: a szülő személyi igazolványa, a gyermek lakcímkártyája, TAJ-kártya, a gyermek egészségét igazoló orvosi vélemény, regisztrációs, illetve jelentkezési lap.

Formai feltételek:

A szülő állandó vagy ideiglenes lakóhelye Vámosgyörkön legyen, körzethatáron kívüli jelentkezés elfogadása indokolt esetben történik.

A gyermekek érettség jellemzői óvodába lépéskor:

Testi, érzelmi, beszédfejllettsége korának megfelelő legyen. Fizikailag, idegrendszerileg alkalmazkodni tudjon az új környezethez, szituációkhoz.

Óvodai felvétel gyakorlata:

Minden év májusában 2 nap áll a szülők rendelkezésre a beiratkozáshoz. Általában a gyermekekkel együtt érkeznek, 1-2 órát az óvodában töltenek. A felvételtől a tagintézmény-igazgató dönt. Az év folyamán átveszünk más óvodából érkező gyermekeket is a törvényben előírt módon. Sérült gyermek integrálását - a Nevelési Tanácsadó véleménye alapján - a nevelőtestület egyetértésével végezzük.

Óvodai elhelyezés megszűnése:

A szülő kérelmére mentesítheti a főigazgató/tagintézmény-igazgató a gyermeket az óvodába járás alól, amennyiben a család körülményei, sajátos helyzete ezt indokolja. Az elhelyezés megszűnik az óvodaváltoztatás során is. Teendőink a törvényben előírtak szerint.

Fellebbezési lehetőségek, eljárások:

Fellebbezni az iskola Főigazgatójánál lehet.

Iskolába lépés feltételei:

Adminisztratív és formai feltételek:

Életkor: a törvényben meghatározottak szerint, rugalmasan,

Dokumentumok: a szülő személyi igazolványa, a gyermek személyi lapja, az óvoda szakvéleménye, és ha szükséges a Nevelési Tanácsadó vagy Tanulási Képességvizsgáló Bizottság véleménye is.

További 1 év óvodai nevelés az Oktatási Hivatal engedélyével és Nevelési Tanácsadó szakvéleményével történhet.

A gyermek érettsége, ismeretei, és képességeinek jellemzői óvodáskor végére, sikerkritériumok:

A gyermekek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a gyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges:

Testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához. A testileg egészségesen fejlődő gyermek 6 éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás., testi szükségletei kielégítését szándékosan is irányítani képes. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus a finom-mozgása. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan is képes irányítani.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek

- az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre,
- a tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdésére,
- érzékelése, észlelése tovább differenciálódik, különösen jelen van a téri észlelés

- fejlettségének, a vizuális és akusztikus és téri tájékozottságnak, a térbeli
- mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett
- megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját szolgáló szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Az egészségesen fejlődő gyermek: érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban
- és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket,
- mondatfajtaikat alkot, tisztán ejti a magán-és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással
- is összefüggő vagy egyéni sérülések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos
- közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását, védelmét, felismeri az öltözködés és az időjárás
- összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartásformák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is érette válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatok teremtésére a felnőttekkel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni,
- késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeink esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumait intézményi fejlesztő programunkban foglaltuk össze.

A gyermekek iskolai felvételének gyakorlata:

Minden év áprilisában 2-3 nap áll rendelkezésre a beíratásra az iskolában, ahová a szülő gyermekével érkezik és találkozik a főigazgatóval, leendő tanító nénijével. Az iskolai felvételtől a főigazgató dönt az érvényben lévő törvények és meghatározott kritériumok alapján.

Fellebbezési lehetőségek, eljárások:

Fellebbezni lehet az iskola Főigazgatójánál.

A jogszabályban foglaltak, amelyek lehetővé teszik, hogy a gyermek testi, lelki, értelmi és szociális fejlettsége megfeleljen a sikeres iskolakezdésnek.

Bizonyos esetekben a beiskolázáshoz szükséges pedagógiai vélemény, amely az óvodapedagógusok véleménye alapján készül. Abban az esetben, ha nem egyértelmű a gyermek fejlettsége vagy kétségek merülnek fel a sikeres iskolakezdést illetően a szülő vagy az óvodapedagógus kezdeményezésére, - az utóbbi esetben a szülők egyetértésével - kérjük a gyermek szakvizsgálatát. A szakvizsgálat eredményének tükrében kerülhet sor a gyermek iskolai felvételére.

13 ÓVODÁNK SZAKMAI DOKUMENTUMAI

Az érvényben lévő törvények és az óvodai nevelés országos programja figyelembevételével készült el óvodánk helyi pedagógiai programja, mely számunkra az első számú szakmai dokumentum. A tagintézmény-igazgató évenként tervet készít, amely a pedagógiai- és működési terv. Részletezi az éves viszonylatban fennálló feladatokat, ismerteti a nevelőtestület nyitó vagy záró értekezletén. Ennek alapján tervezik meg a csoportban dolgozó óvónők - a csoportjuk fejlettségi szintjének megfelelően - a nevelési és fejlesztési programunkat. Végül elkészülnek a gyermekekenti egyéni fejlődést, fejlesztést segítő programok is.

Az óvodánk pedagógiai - működési terve tartalmazza:

- Bevezetőt, helyzetfeltárást (előző év elemzése, értékelése),
- az új nevelési év feladatait,
- fő feladatokat: programfejlesztés, gyermekvédelem, továbbképzés,
- egészség- és környezetvédelmi feladatokat (a gyermekek gondozottsága, szokásrendszerek, táplálkozás, környezetvédelem, balesetvédelem, helyes viselkedése),

- kapcsolattartást,
- a nevelőmunka ellenőrzését, értékelését,
- egyéb szolgáltatásokat,
- nevelőtestületi- és alkalmazotti értekezletek idejét, témakörét.

A csoportok nevelési - fejlesztési programja tartalmazza:

A gyermekcsoport profilját, szokás és szabályrendszerét, nevelési és tanulási tervét (napirend, heti rend, az eszközök helye, használata, együttélési szabályok, érintkezési szokások gyermek-gyermek és gyermek-felnőtt között)

Az OVPED-ben használt csoportnapló tartalmazza: a jogszabályban meghatározott nevelési, szervezési feladatokat, heti terveket, heti reflexiókat, ellenőrzés helyét, idejét, témáját, szülők nyilatkozatait stb.

Az egyéni fejlődés-fejlesztés dokumentuma tartalmazza:

- a gyermek anamnéziséét,
- a befogadás tapasztalatait,
- egyéni fejlesztés tervét,
- a megfigyeléseinket,
- a mérési eredményeket.

14 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai Program érvényességi ideje: törvényi változásig

Hatályba lépés ideje: 2025. szeptember 1.

Módosítása: nevelőtestületi megfontolások, a költségvetésben bekövetkező olyan változások, mely a program teljesülését nem teszi lehetővé, részprogramokban bekövetkező változások, törvényi, fenntartói módosítások.

Nyilvánossága: a nevelőtestületi irodában, 1 példányban, az iskola honlapján.

A Vámosgyörki Visontai Kovách László Katolikus Általános Iskola és Óvoda módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt Pedagógiai Programját a Főigazgató készítette el, a nevelőtestület egyetértésével.

A legitimációs eljárás alátámasztását igazoló dokumentumok:

Nevelőtestületi jegyzőkönyv

Vámosgyörk, 2025. augusztus 29.

Tóth Zoltán Gyuláné
főigazgató

Az Egri Főegyházmegye a Vámosgyörki Visontai Kovách László Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját jóváhagyta.

Eger,év.....hó.....nap